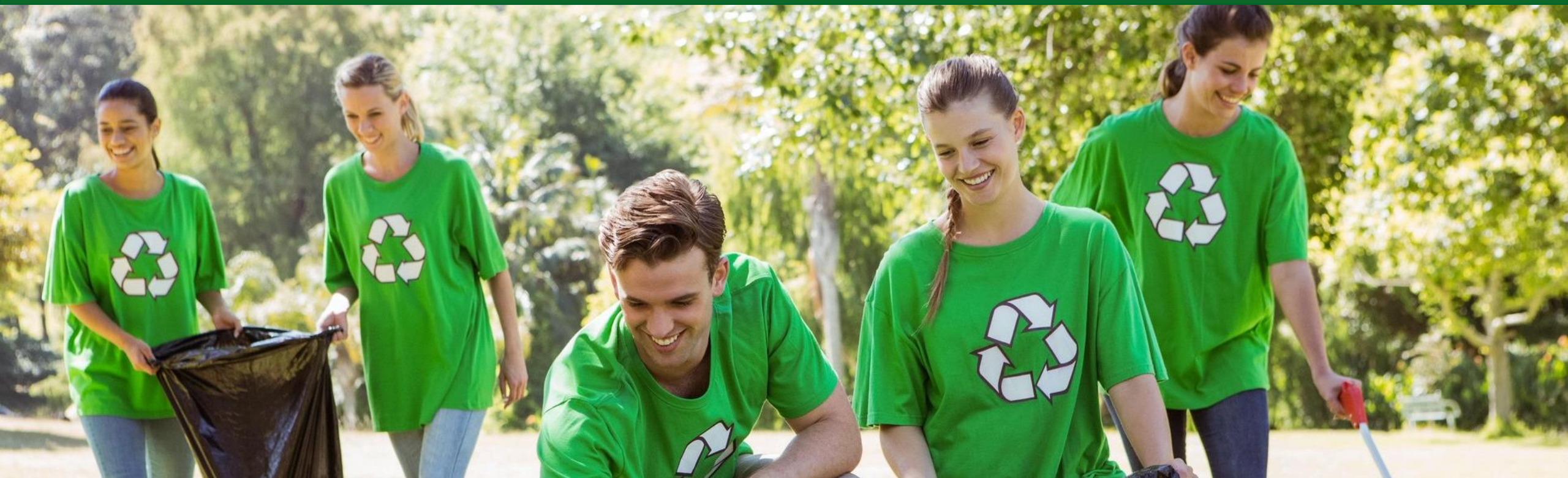

Inwonersonderzoek 2019

Sociaal domein

1. Vrijwilligerswerk
2. Mantelzorg
3. Integratie
4. GGD Haaglanden
5. Jeugd
6. Huiselijk geweld
7. Sportdeelname
8. Cultuurparticipatie
9. Buurthuizen
10. Zwembaden en sporthallen
11. Geluk en financiële situatie
12. Onderzoeksverantwoording

Inwonersonderzoek 2019

Vrijwilligerswerk

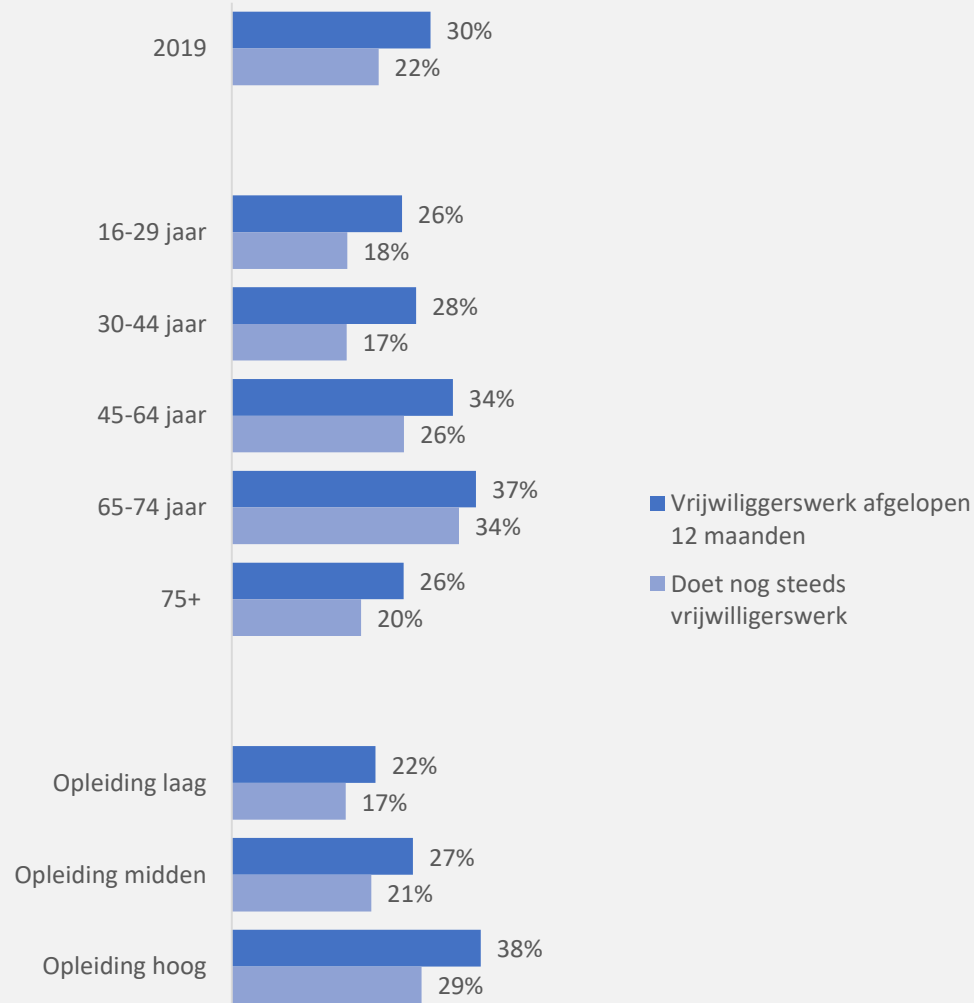
In dit hoofdstuk staat het vrijwilligerswerk in Den Haag centraal. Hierbij wordt ingegaan op het percentage actieve vrijwilligers, hoe actief zij zijn en in welke sectoren en wie potentiële vrijwilligers zijn.

- Het aandeel respondenten dat zich de afgelopen 12 maanden als vrijwilliger heeft ingezet, neemt sinds 2016 ieder jaar licht af, van 38% in 2016 naar 30% in 2019. De respondenten zijn vooral actief bij sportclubs (25%). Daarnaast is men vaker als vrijwilliger aan het werk bij de maatschappelijke dienstverlening (17%), het onderwijs (15%), de gezondheidszorg (13%), kunst en cultuur (12%), het sociaal cultureel werk (11%) en de kerk of een levensbeschouwelijke organisatie (eveneens 11%).
- De meest actieve groepen vrijwilligers zijn hoger opgeleiden (38%), gezinnen met kinderen (36%) en 65 tot 75-jarigen (37%). Naar stadsdeel zijn inwoners van Haagse Hout het meest actief (40%), gevolgd door Segbroek (38%). De helft doet minimaal één keer per week vrijwilligerswerk (48%).
- Bijna vier op de tien respondenten (39%) geven aan in de toekomst (meer) vrijwilligerswerk te willen doen. Dit percentage is duidelijk hoger dan de twee voorgaande jaren toen dit nog 32% bedroeg. Het zijn vooral respondenten die nu al vrijwilligerswerk doen, die meer willen doen (54%). Van de respondenten die nu geen vrijwilligerswerk doen, is 33% hiertoe bereid.
- Vrijwilligers die zijn gestopt doen dit vooral omdat men geen tijd meer heeft (39%).

Wie doet vrijwilligerswerk?

Den Haag

Percentage van alle respondenten dat de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk heeft gedaan en percentage van alle respondenten dat nog steeds vrijwilligerswerk doet, 2019.

Van alle respondenten hebben drie op de tien de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan. Eén op de vijf doet dit nog steeds (22%).

Naar leeftijd verschilt het aandeel vrijwilligers enigszins. Inwoners tot 30 jaar en inwoners van 75 jaar of ouder zijn wat minder actief (beide 26%). Inwoners van 45 tot 65 jaar (34%) en van 65 tot 75 jaar (37%) hebben zich iets meer dan gemiddeld ingezet als vrijwilliger.

Naar opleidingsniveau blijkt dat hoger opgeleiden meer dan gemiddeld actief zijn geweest als vrijwilliger (38%) en lager opgeleiden juist minder (22%).

In Haagse Hout (40%) en Segbroek (38%) is het aandeel dat vrijwilligerswerk heeft gedaan het hoogst, in Laak (18%) en Escamp (22%) ligt dit aandeel lager dan gemiddeld.

Het zijn meer dan gemiddeld inwoners die deel uitmaken van een gezin met kinderen die de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk hebben gedaan (36%). Een kwart (26%) van hen doet nog steeds vrijwilligerswerk.

Wie doet vrijwilligerswerk?

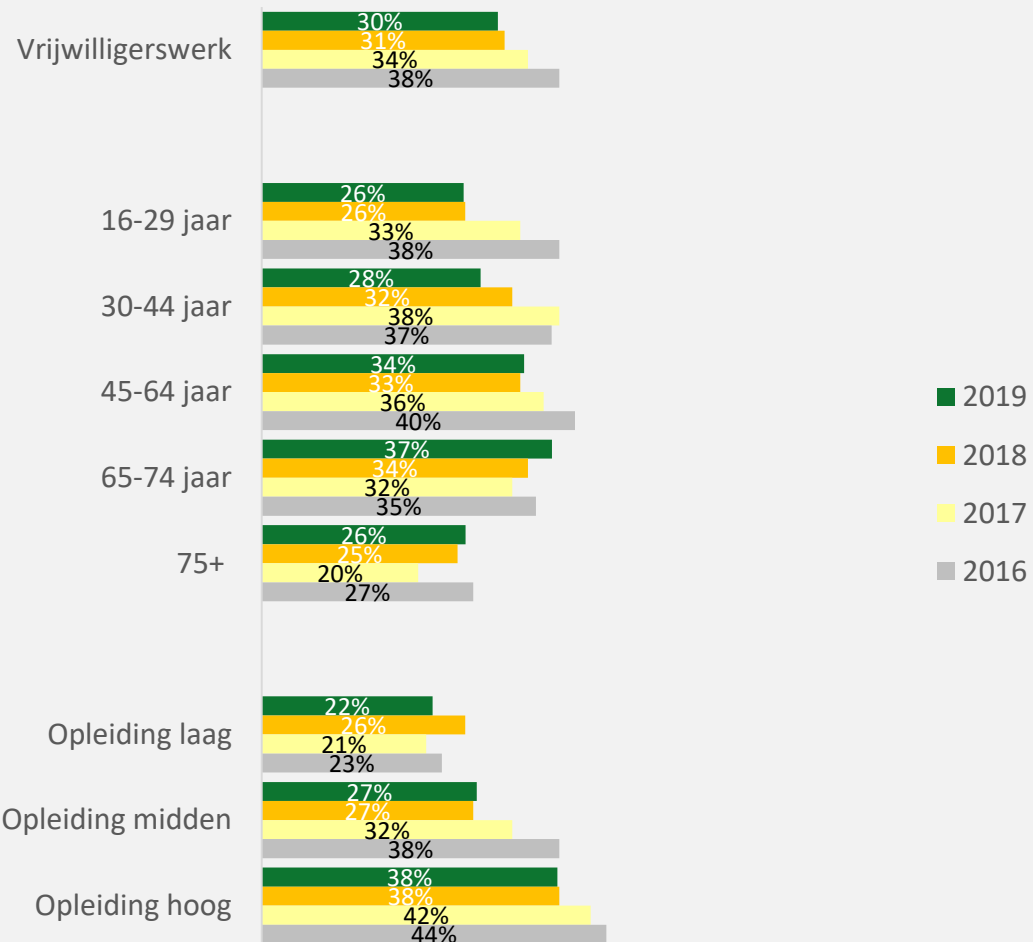
Den Haag

Het aandeel respondenten dat in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk heeft gedaan, neemt ieder jaar iets af. Lag dit aandeel in 2016 nog op 38%, in de jaren daarna is dat gedaald naar 34% in 2017, 31% in 2018 en 30% in 2019.

Naar leeftijdsgroep verschilt het beeld enigszins. Bij inwoners van 30 tot 45 jaar is het aandeel gedaald en bij inwoners van 65 tot 75 jaar is juist sprake van een toename van het aandeel dat vrijwilligerswerk heeft gedaan. Bij de andere leeftijdsgroepen zijn de verschillen kleiner.

Naar opleidingsniveau is er een afname te zien bij de lager opgeleiden, maar dit aandeel schommelt enigszins tussen de jaren bij deze groep. Bij de midden en hoger opgeleiden is hierin vergeleken met vorig jaar niet veel veranderd.

Percentage van alle respondenten dat in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk heeft gedaan 2016-2019.

Regelmaat en sectoren

Hoe vaak doen de vrijwilligers vrijwilligerswerk, 2019.

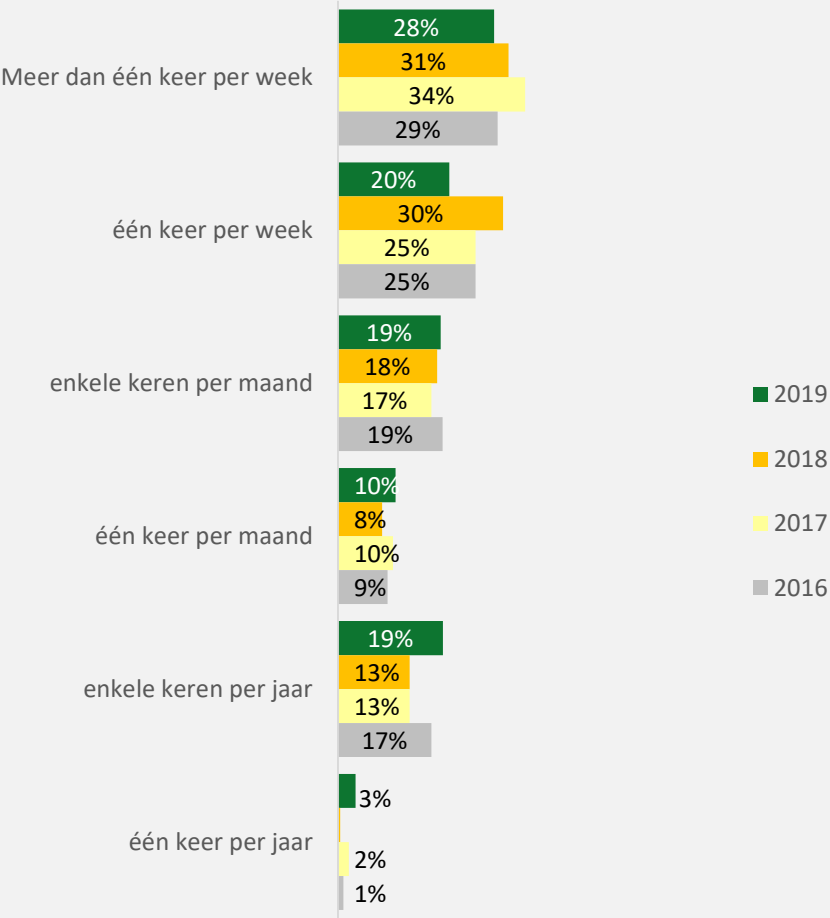
De helft van de vrijwilligers (48%) doet minstens één keer per week aan vrijwilligerswerk. De één- en tweepersoonshuishoudens boven de 40 jaar zijn bovengemiddeld actief (65%). Daarnaast doet ruim een kwart tenminste één keer (10%) of meer keren (19%) per maand vrijwilligerswerk.

Vrijwilligers zijn het meest actief in de sportsector, waarin een kwart actief is (25%). Op de tweede plaats staat de maatschappelijke dienstverlening (17%), op de voet gevolgd door het onderwijs (15%), de gezondheidszorg (13%), kunst en cultuur (12%), het sociaal-cultureel werk (11%) en de kerk of levensbeschouwelijke organisaties (11%).

Gezinnen met kinderen zijn meer dan gemiddeld actief in de sport (31%) en het onderwijs (24%). In de sport betreft dit meer dan gemiddeld mannen (34%), hoger opgeleiden (29%) en 30 tot 65-jarigen (29%). Respondenten uit één- en tweepersoonshuishoudens tot 40 jaar zijn het vaakst actief in het sociaal-cultureel werk (21%), de kunst (20%), natuur en milieu (16%), politiek (12%) en hobbyclubs (9%). Gezinnen zonder kinderen ouder dan 40 zijn meer dan gemiddeld actief in de gezondheidszorg (18%). Het aandeel vrijwilligers in de gezondheidszorg neemt toe naarmate men ouder is tot 28% van de 75-plussers. 75-Plussers zijn daarnaast vaker actief in de kerk of bij levensbeschouwelijke organisaties (27%).

Sectoren waarin respondenten vrijwilligerswerk doen, 2019.

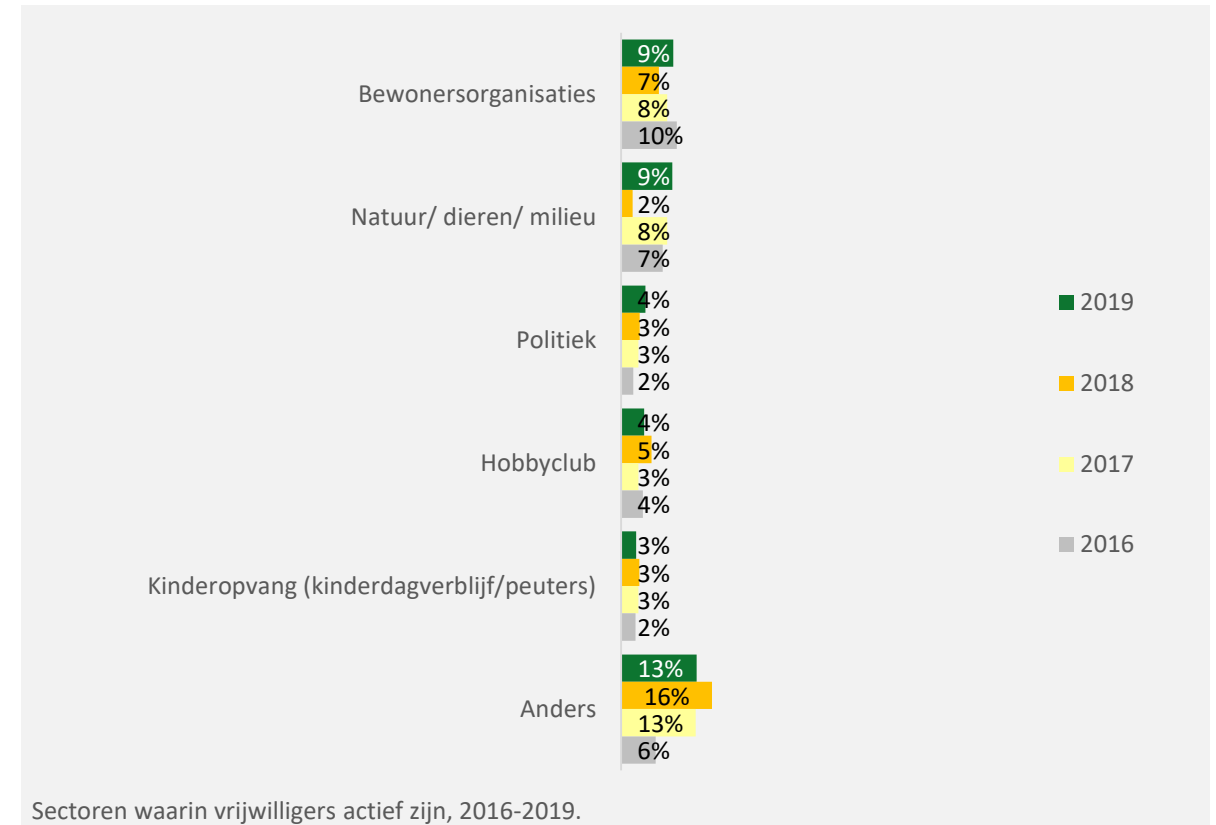
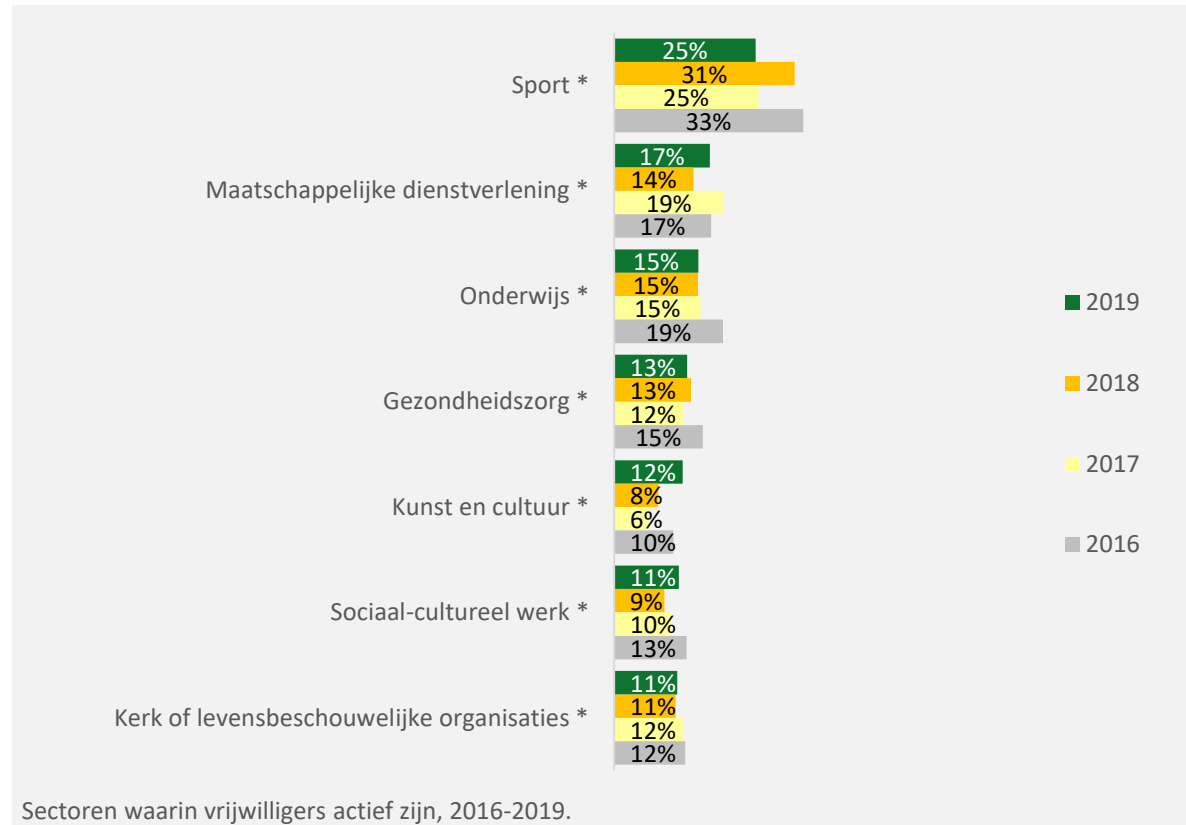

Sectoren waarin vrijwilligers actief zijn, 2016-2019.

De intensiteit waarmee inwoners vrijwilligerswerk doen, is iets gedaald vergeleken met voorgaande jaren. Dit geldt vooral voor het aandeel dat één keer per week vrijwilligerswerk doet (van 30% in 2018 naar 20% in 2019). Het aandeel dat enkele keren per jaar vrijwilligerswerk doet, is juist toegenomen (van 13% naar 19%).

Sectoren vrijwilligerswerk

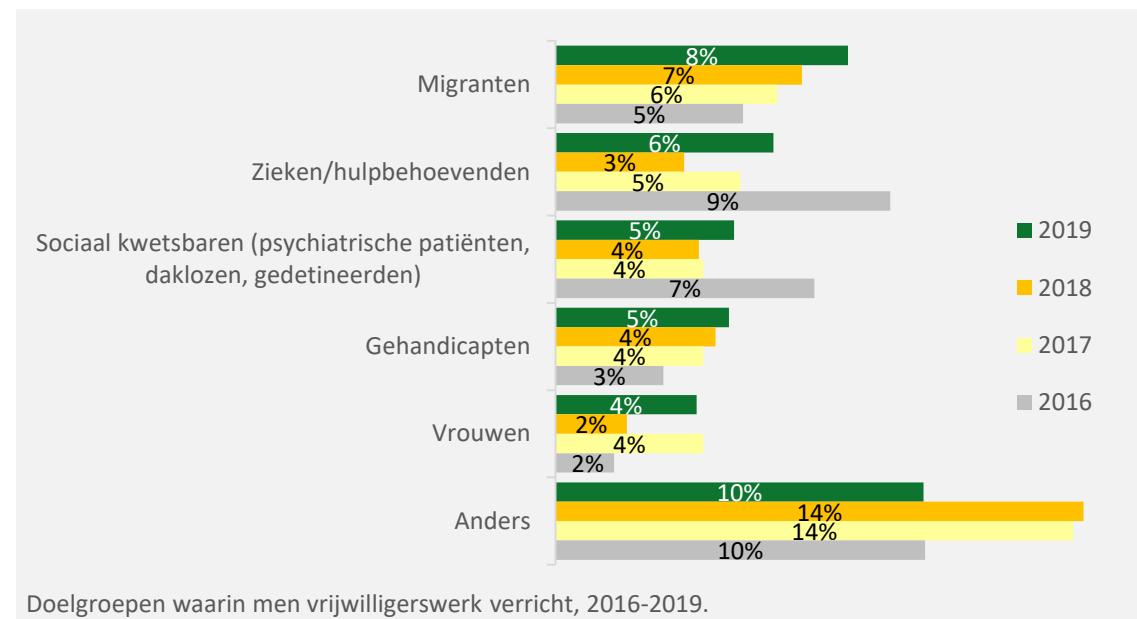
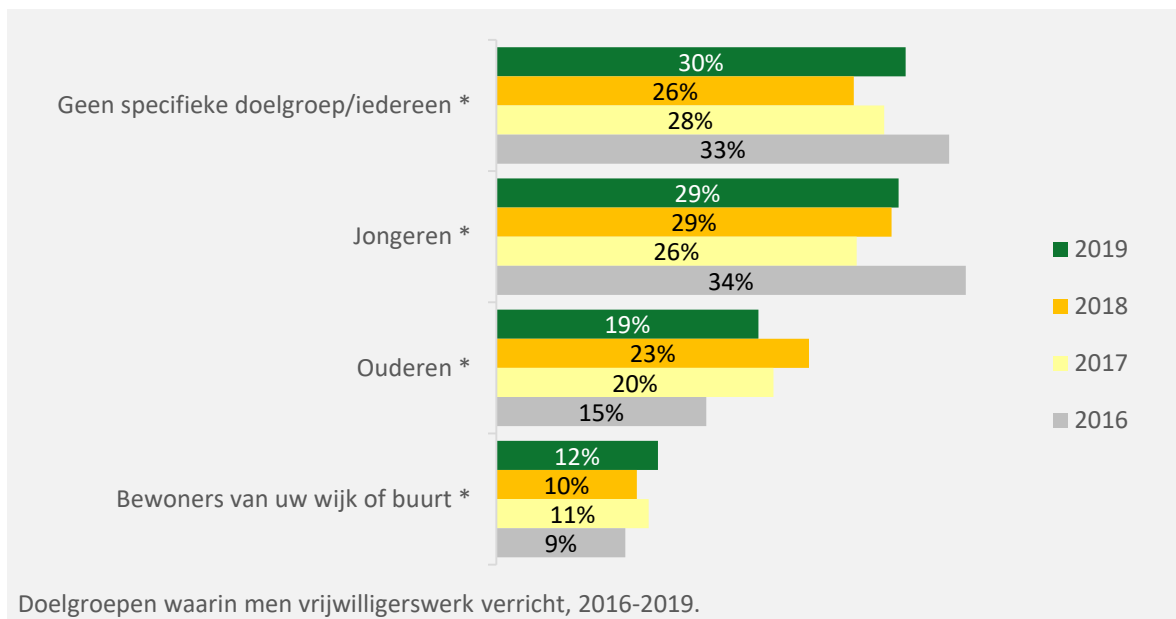

De vrijwilligers in Den Haag zijn vooral actief op sportgebied. Dit aandeel was vorig jaar toegenomen (van 25% naar 31%), maar is nu weer iets gedaald (van 31% naar 25%). Daarnaast is een lichte toename te zien bij de maatschappelijke dienstverlening (van 14% naar 17%), bij kunst en cultuur (van 8% naar 12%), maar vooral bij natuur, dieren of milieu (van 2% naar 9%).

Doelgroepen

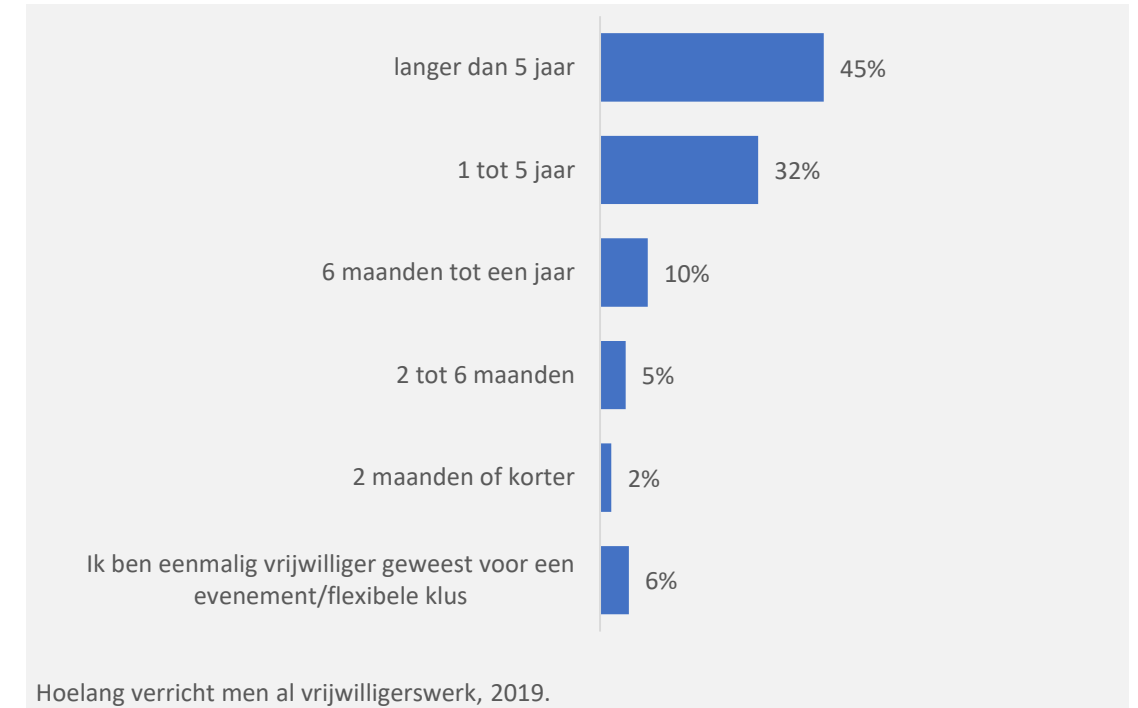
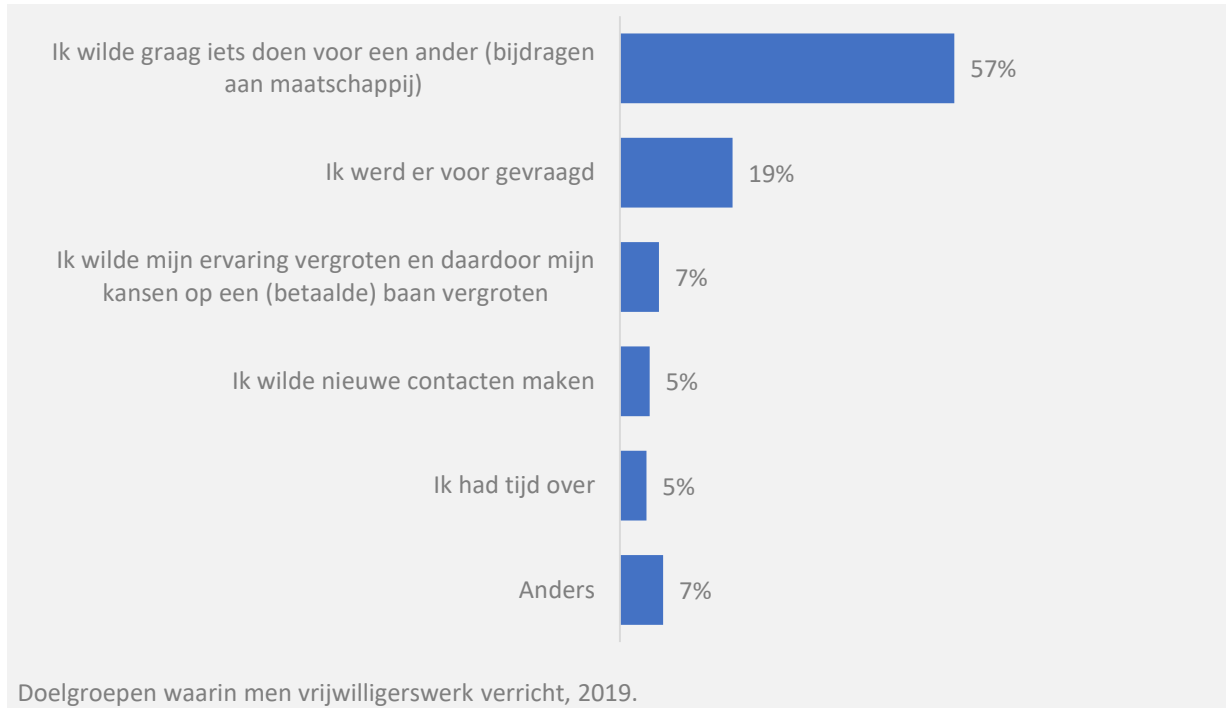
Den Haag

Bij drie op de tien vrijwilligers is het vrijwilligerswerk niet gericht op een specifieke doelgroep. Wanneer dit wel het geval is, gaat het bij drie op de tien vrijwilligers om jongeren (29%) en bij één op de vijf om ouderen (19%). Andere doelgroepen waarvoor vrijwilligers actief zijn, zijn bewoners uit de wijk of buurt (12%), migranten (8%), zieken of hulpbehoevenden (6%), sociaal kwetsbaren (5%), gehandicapten (5%) en vrouwen (4%).

Op hoofdlijnen wijken de doelgroepen niet echt af van vorig jaar. Het werk voor ouderen lijkt iets te zijn gedaald en dat voor zieken of hulpbehoevenden juist iets gestegen.

Redenen en duur van het verrichte vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk wordt vooral gedaan omdat men graag iets voor een ander doet en men op die manier een bijdrage levert aan de maatschappij. Voor bijna zes op de tien vrijwilligers geldt dit (57%). Eén op de vijf geeft aan dat men hiervoor is gevraagd (19%). Andere redenen die nog naar voren worden gebracht, zijn het vergroten van de ervaring en daarmee de kans op een (betaalde) baan (7%), nieuwe contacten opdoen (5%) en tijd over hebben (eveneens 5%).

De vrijwilligers doen over het algemeen al langer vrijwilligerswerk. Circa de helft doet dit al meer dan vijf jaar (45%) en een derde één tot vijf jaar (32%). Voor een klein deel betrof het een eenmalige inzet voor een evenement of een flexibele klus (6%).

Bereidheid tot vrijwilligerswerk in de toekomst

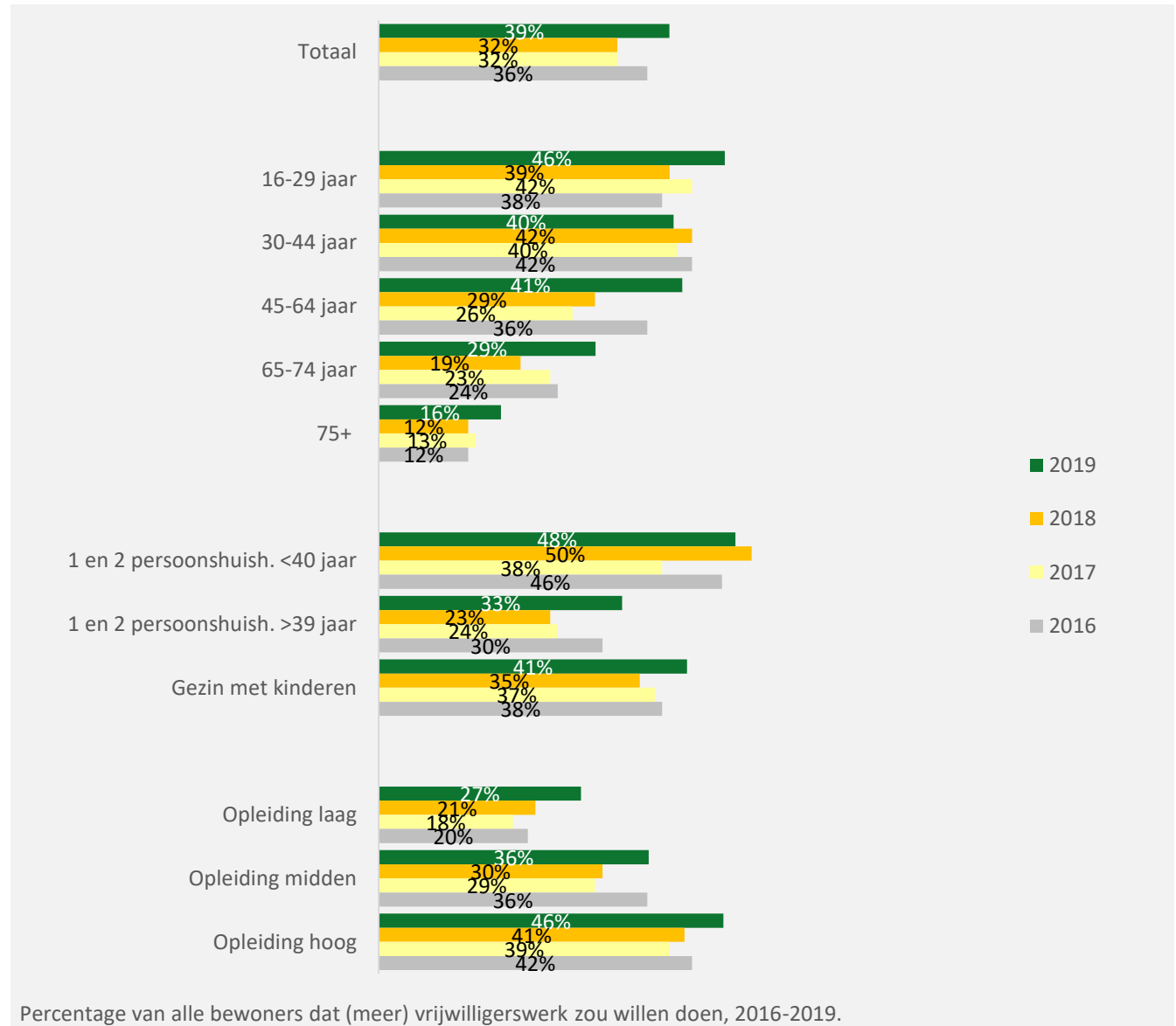
Bijna vier op de tien respondenten zijn bereid om in de toekomst (meer) vrijwilligerswerk te doen (39%). Dit aandeel is duidelijk gestegen vergeleken met de twee voorgaande jaren (32%).

Voor de respondenten van 16 tot 29 jaar zijn meer dan gemiddeld bereid om in de toekomst (meer) vrijwilligerswerk te willen doen (46%). Het zijn meer dan gemiddeld één- of tweepersoonshuishoudens jonger dan 40 jaar (48%). Daarnaast zijn het meer dan gemiddeld hoger opgeleiden (46%).

Het percentage dat (meer) vrijwilligerswerk wil doen in de toekomst is het hoogst in de stadsdelen Centrum (45%), Segbroek (44%) en Haagse Hout (eveneens 44%).

Relevant is het onderscheid tussen mensen die nu al vrijwilligerswerk doen en diegenen die dat niet doen. Zo wil 54% van de huidige vrijwilligers eventueel meer vrijwilligerswerk doen. Daarnaast wil een derde van de respondenten die nu geen vrijwilligerswerk doet, dit in de toekomst wel gaan doen (33%).

Het aandeel respondenten met de intentie om (meer) vrijwilligerswerk te gaan doen, is bij de meeste doelgroepen toegenomen vergeleken met vorig jaar.

Redenen om te stoppen met vrijwilligerswerk

Redenen waarom men is gestopt met vrijwilligerswerk verrichten, 2019.

Tijdgebrek is de belangrijkste reden waarom inwoners die eerder vrijwilligerswerk deden, zijn gestopt. Vier op de tien brachten dit als belangrijkste reden naar voren (39%). Bij een deel stopte het vrijwilligerswerk of was het tijd dit over te dragen aan iemand anders (14%). Ook de reden dat het vrijwilligerswerk niet meer aansluit bij de wensen, is door een deel naar voren gebracht (8%), terwijl anderen aangeven een betaalde baan te hebben gevonden (7%) of dat de eigen gezondheid het werk niet meer toeliet (6%). Een heel klein aandeel is gestopt vanwege een verhuizing (3%).

Inwonersonderzoek 2019

Mantelzorg

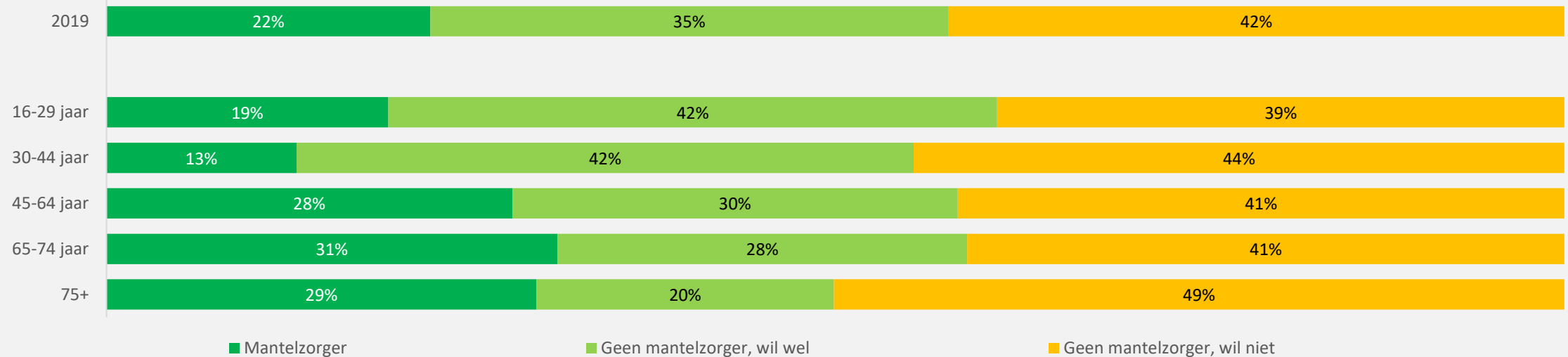

In deze rapportage wordt stil gestaan bij de hulp van Hagenaars (geen professionals) aan bijvoorbeeld burens, familie of vrienden die vanwege een chronische ziekte of handicap hulp nodig hebben of hebben gehad. Daarbij is gekeken naar mensen die mantelzorg bieden of willen bieden, de mogelijke belasting die dit oplevert en de behoefte aan ondersteuning.

- Iets meer dan een vijfde van de Hagenaars heeft de afgelopen 12 maanden mantelzorg verleend (22%). Daarnaast is nog ruim een derde bereid mantelzorg te verlenen als dit zich aandient.
- Het aandeel mantelzorgers en potentiële mantelzorger zijn niet echt veranderd de afgelopen jaren.
- Bewoners verlenen vooral zorg aan ouders of schoonouders (43%). De mantelzorg bestaat vooral uit begeleiding (70%) naast praktische ondersteuning (58%).
- De mantelzorg neemt bij circa de helft (48%) van de mantelzorgers 1 tot en met 4 uur per week in beslag. Van de mantelzorgers besteedt 17% hier minimaal 20 uur per week aan, wat hoger is dan vorig jaar toen dit gold voor één op de tien.
- Zeven op de tien mantelzorgers kunnen de mantelzorg goed combineren met het werk, een kwart vindt dit moeilijk en 5% vindt dit niet te doen. Iets meer dan een vijfde van de mantelzorgers is van mening dat de mantelzorg tamelijk zwaar of zeer zwaar belastend is (22%), 2% voelt zich zelfs overbelast.
- Drie op de tien mantelzorgers (31%) hebben behoefte aan ondersteuning, veelal in financiële of praktische zin. Onder mantelzorgers die zich zeer zwaar tot overbelast voelen is dit aandeel hoger (55%).

Verlenen van mantelzorg

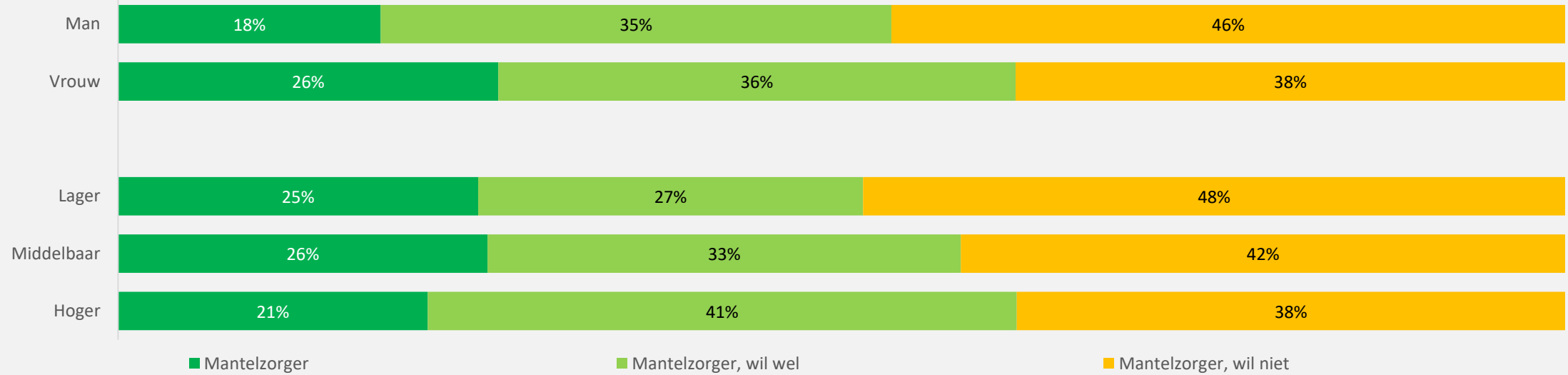

Het aandeel mensen dat mantelzorg heeft verleend in de afgelopen 12 maanden, of dat geen mantelzorg heeft verleend maar dit wel of niet wil doen, 2019.

Iets meer dan één op de vijf Hagenaars (22%) verleende het afgelopen jaar mantelzorg. Daarnaast is nog circa één op de drie (35%) bereid mantelzorg te leveren aan iemand in de omgeving als dat wenselijk of nodig is.

Het aandeel mensen dat mantelzorg verleent, is hoger bij de leeftijdsgroep 45 jaar of ouder (29%) dan bij de leeftijdsgroep tot 45 jaar (16%). Het aandeel potentiële mantelzorgers is echter hoger onder de Hagenaars tot 45 jaar (42%) dan bij de groep van 45 jaar of ouder (29%).

Mantelzorg naar geslacht en opleidingsniveau

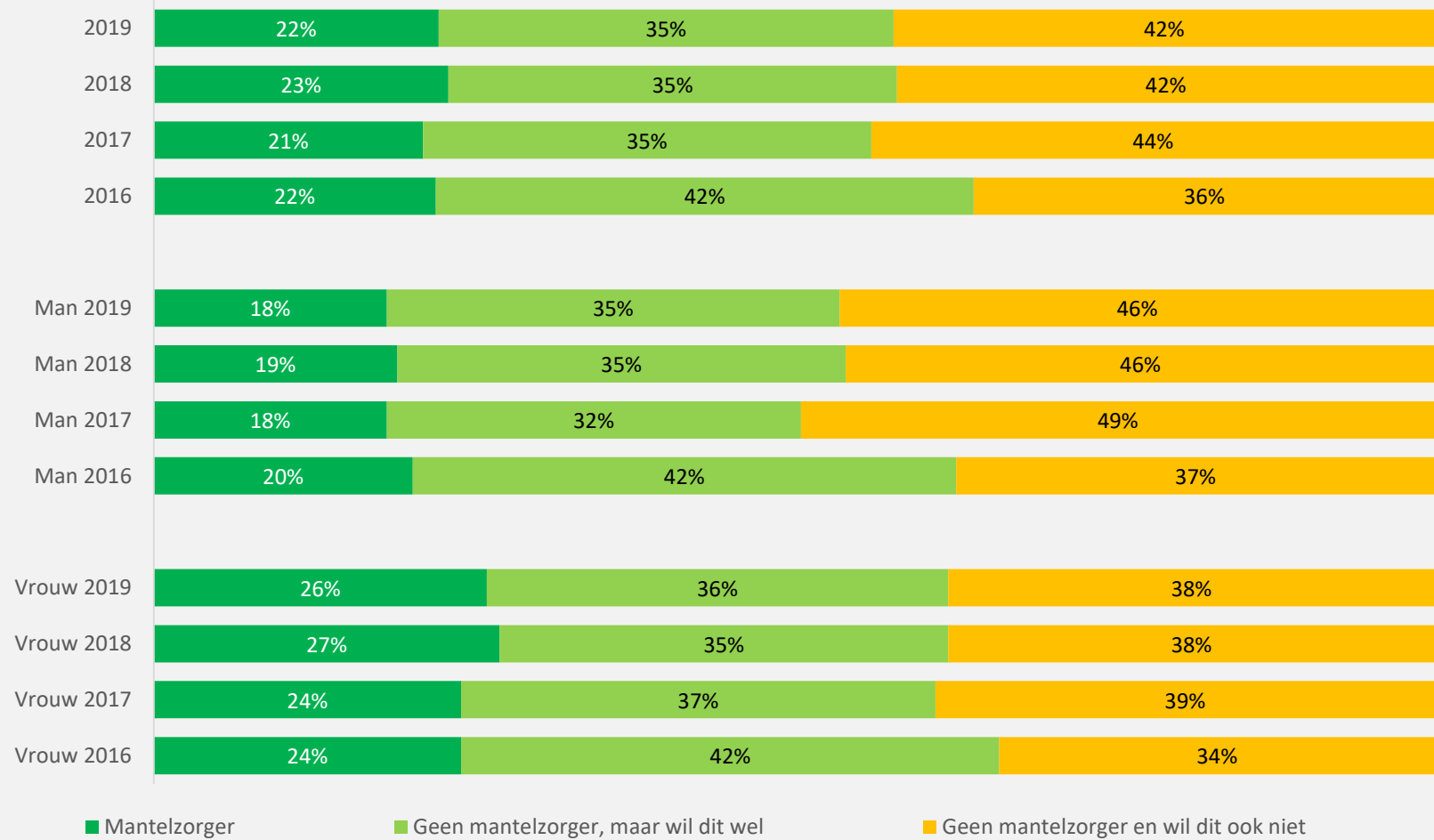
Het aandeel mensen dat mantelzorg heeft verleend in de afgelopen 12 maanden, of dat geen mantelzorg heeft verleend maar dit wel of niet wil, uitgesplitst naar geslacht en opleidingsniveau, 2019.

Vrouwen zetten zich vaker in als mantelzorger (26%) dan mannen (18%).

Hoger opgeleiden zijn iets minder vaak mantelzorger (21%). De bereidheid om dit te doen als dit zich aandient, is onder de hoger opgeleiden echter groter dan gemiddeld (41% tegenover 35% gemiddeld).

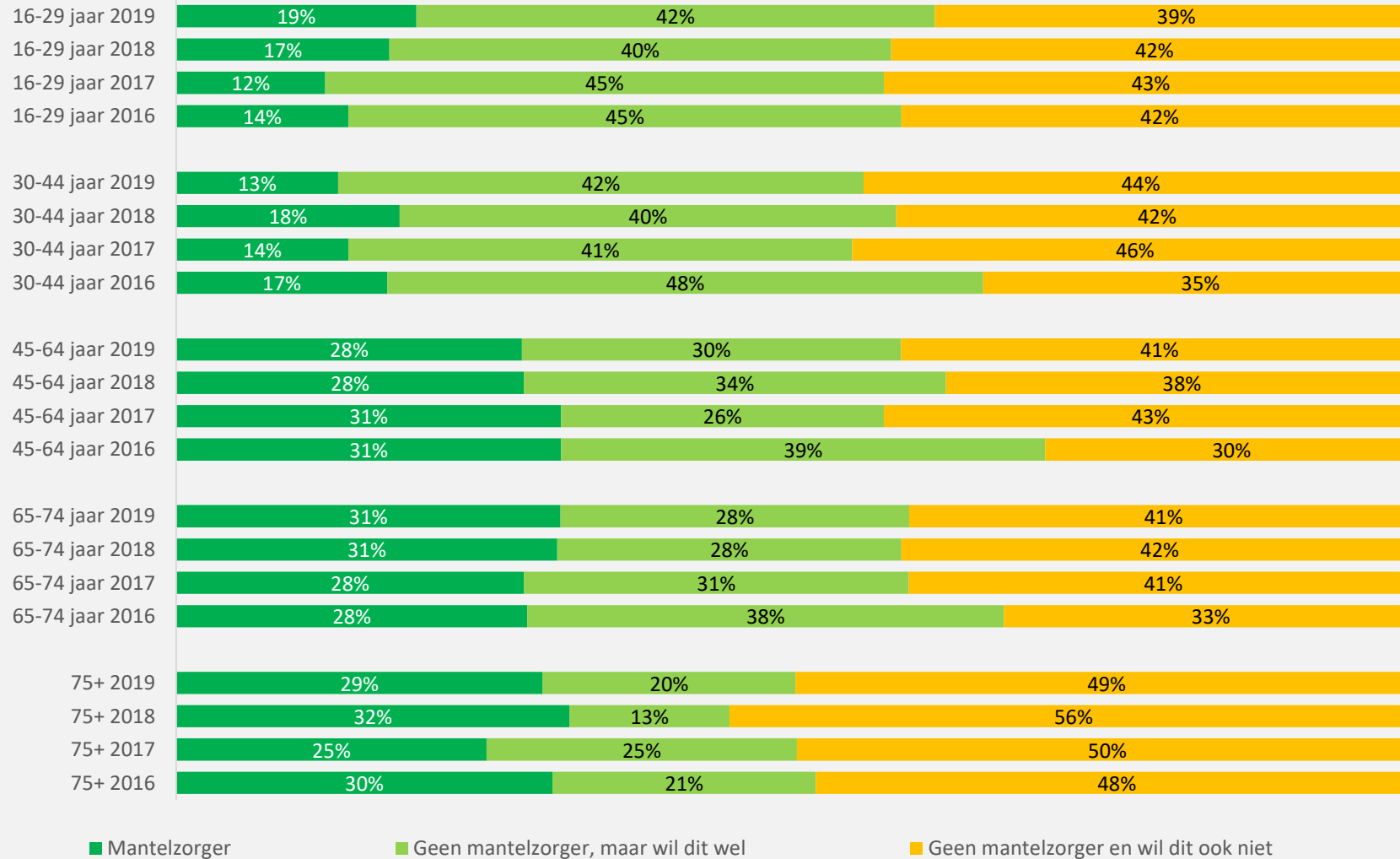
Mantelzorgers 2016-2019 - mannen en vrouwen

Het aandeel mensen dat mantelzorg heeft verleend in de afgelopen 12 maanden, of dat geen mantelzorg heeft verleend maar dit wel of niet wil, uitgesplitst naar geslacht, 2016-2019.

Het aandeel mantelzorgers evenals het aandeel potentiële mantelzorgers is de afgelopen jaren niet echt veranderd. In 2016 lag het aandeel potentiële mantelzorgers iets hoger (42%). Naar geslacht verschuift het beeld eveneens vrijwel niet.

Mantelzorgers 2016-2019 - leeftijd

Het aandeel mensen dat mantelzorg heeft verleend in de afgelopen 12 maanden, of dat geen mantelzorg heeft verleend maar dit wel of niet wil, uitgesplitst naar leeftijdscategorie, 2016-2019.

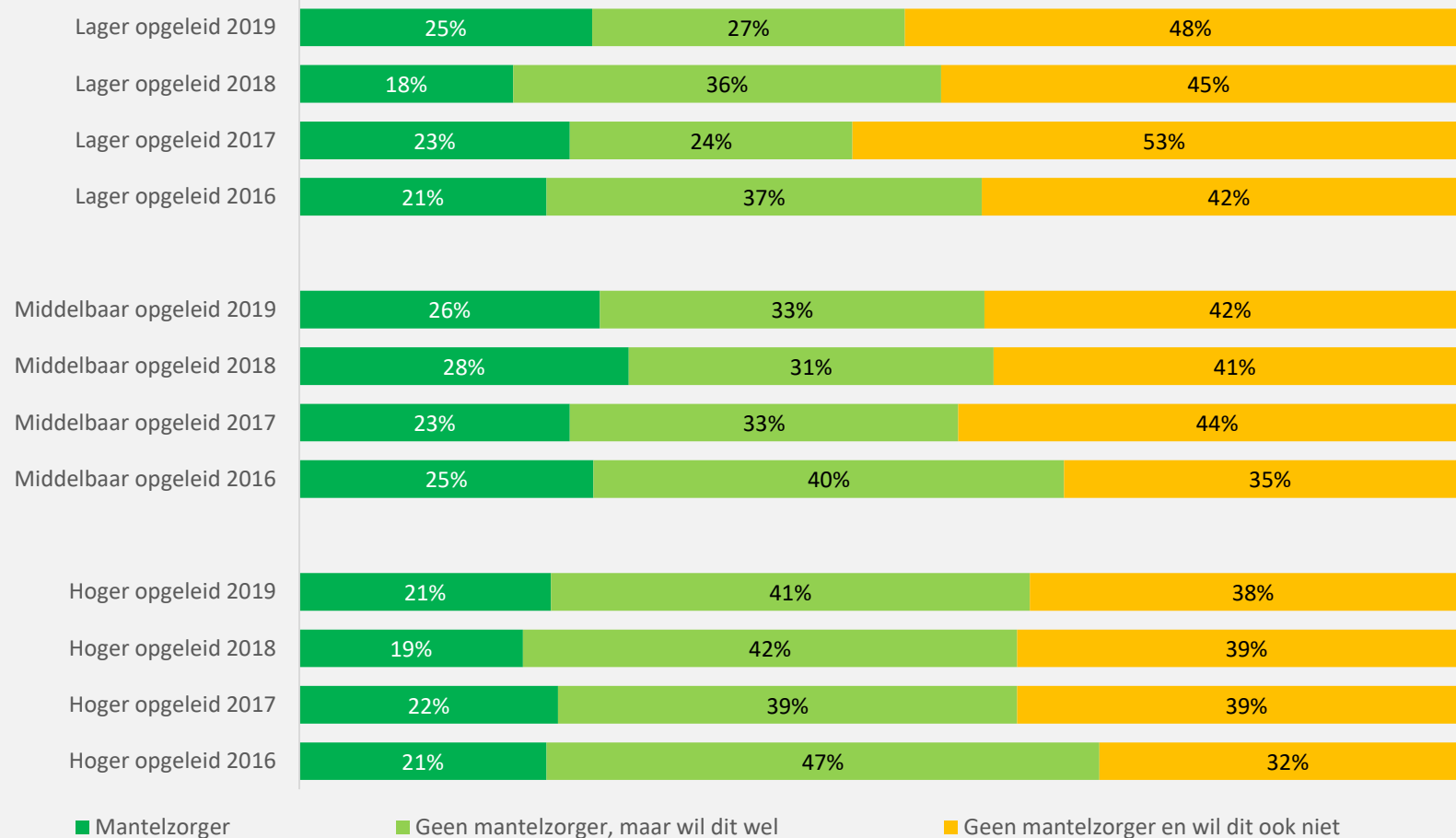
Bij de Hagenaars in de leeftijd van 16 tot en met 29 jaar is de laatste jaren een stijging te zien in het aandeel mantelzorgers.

Onder de 45 tot 75-jarigen is het aandeel niet veranderd vergeleken met vorig jaar.

Bij de 30 tot en met 44-jarigen is het aandeel teruggelopen vergeleken met vorig jaar om weer uit te komen op het niveau van 2017.

Onder de 75-plussers is het aandeel ook iets teruggelopen (van 32% naar 29%). Het aandeel potentiële mantelzorgers is onder deze leeftijdsgroep echter gestegen (van 13% naar 20%).

Mantelzorgers 2016-2019 - opleidingsniveau

Het aandeel mensen dat mantelzorg heeft verleend in de afgelopen 12 maanden, of dat geen mantelzorg heeft verleend maar dit wel of niet wil, uitgesplitst naar opleidingsniveau, 2016-2019.

Vergeleken met vorig jaar is vooral het aandeel mantelzorgers onder de lager opgeleiden weer toegenomen tot het niveau van 2017 (van 18% naar 25%). Het aandeel potentiële mantelzorgers is echter wel afgenomen (van 36% naar 27%). Bij de middelbaar en hoger opgeleiden zijn de verschuivingen minimaal.

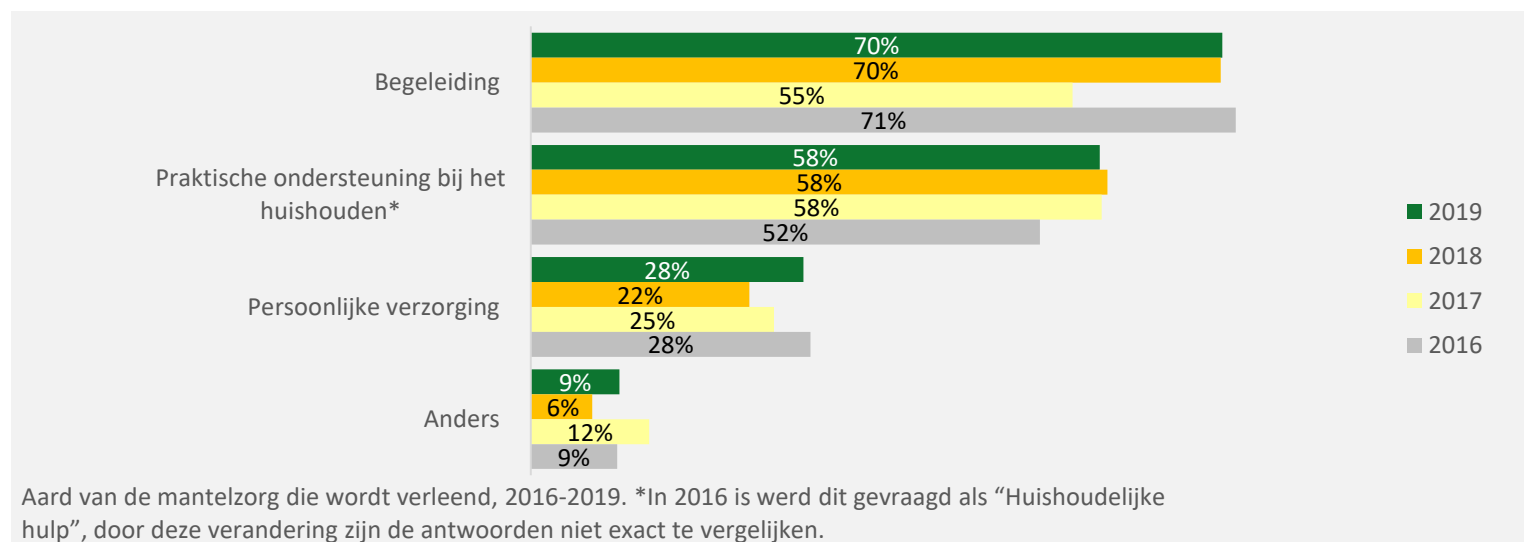
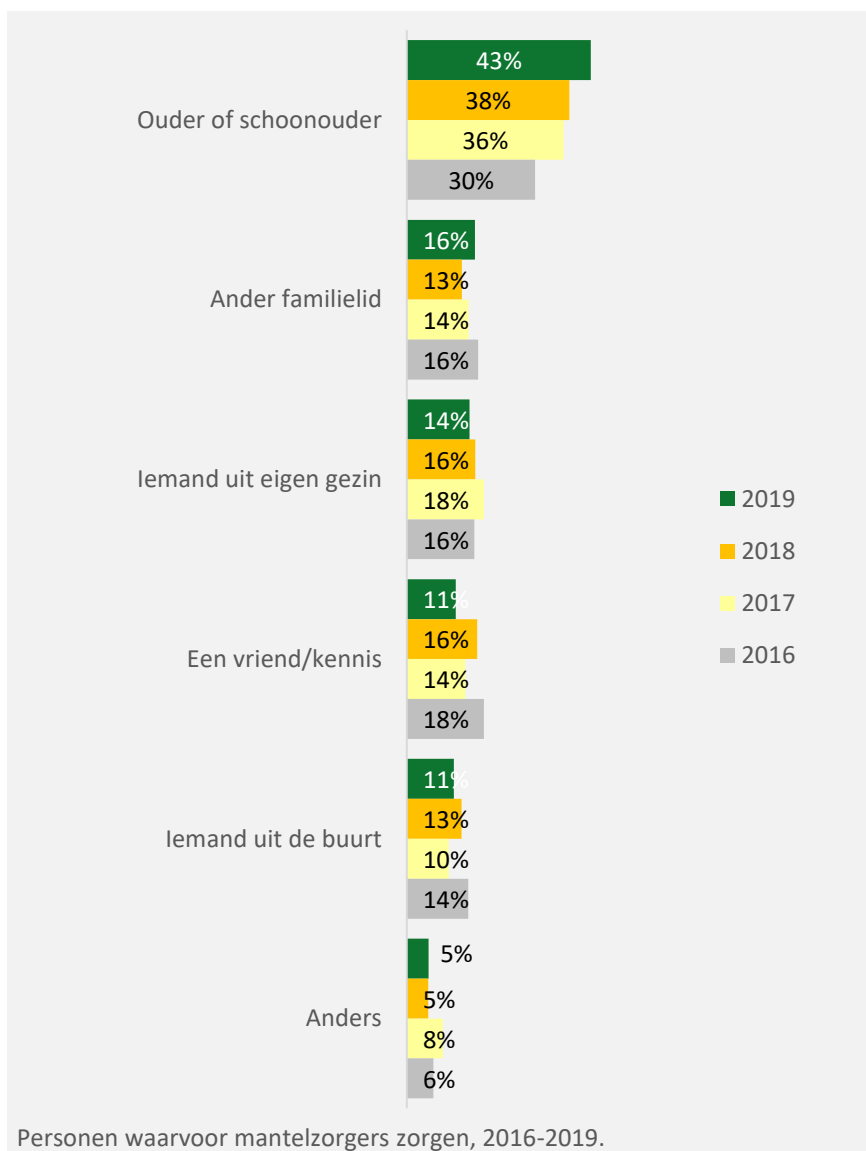

Mantelzorg aan wie en de aard van de zorg

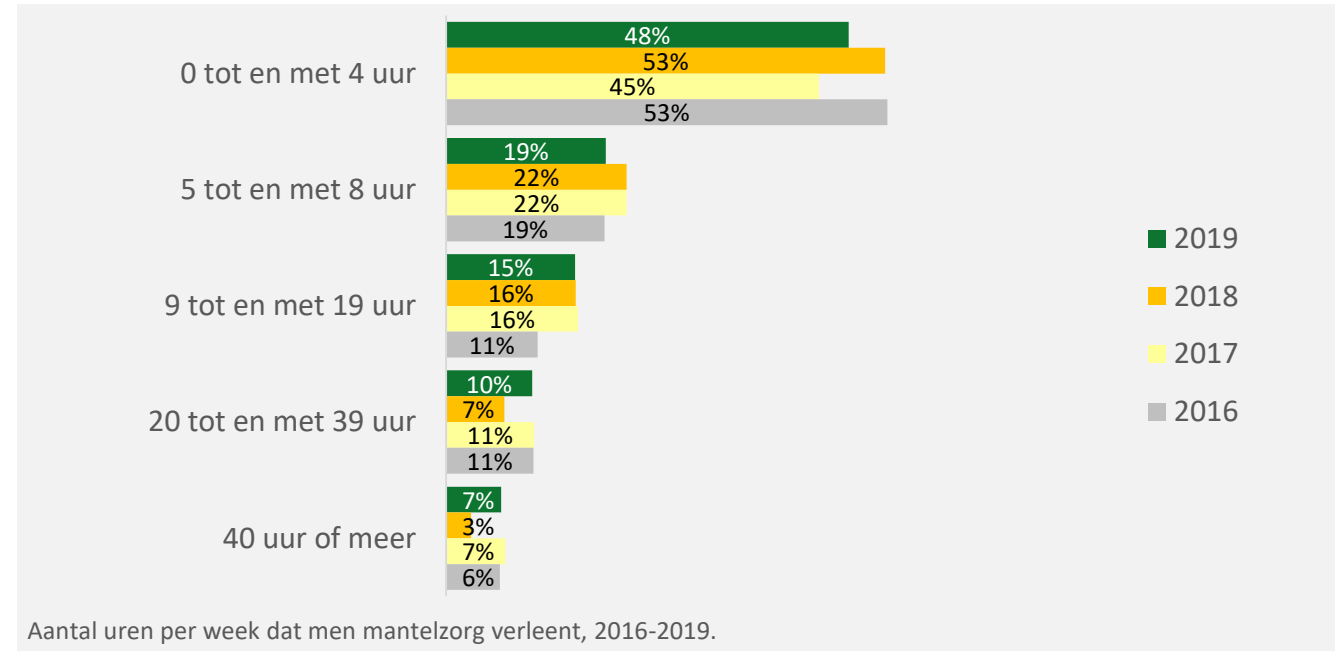
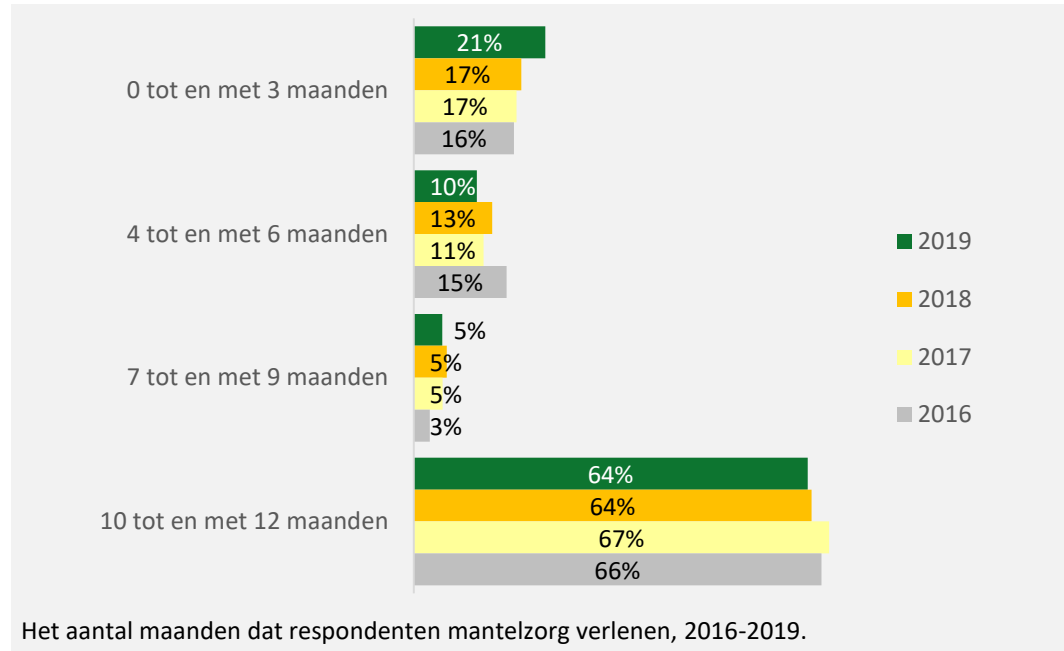
Den Haag

De meeste mantelzorgers zorgen voor hun ouders of schoonouders (43%). Daarnaast gaat het vaker om een ander familielid (16%), iemand uit het gezin (14%), een vriend of kennis (11%) of iemand uit de buurt (eveneens 11%). De zorg voor ouders of schoonouders neemt ieder jaar verder toe, bij de overige groepen zien we een meer wisselend beeld.

De mantelzorg bestaat vooral uit begeleiding (70%), maar in veel gevallen is er ook sprake van praktische ondersteuning (58%) of persoonlijke verzorging (28%). Dit laatste is vergeleken met vorig jaar toegenomen (van 22% naar 28%).

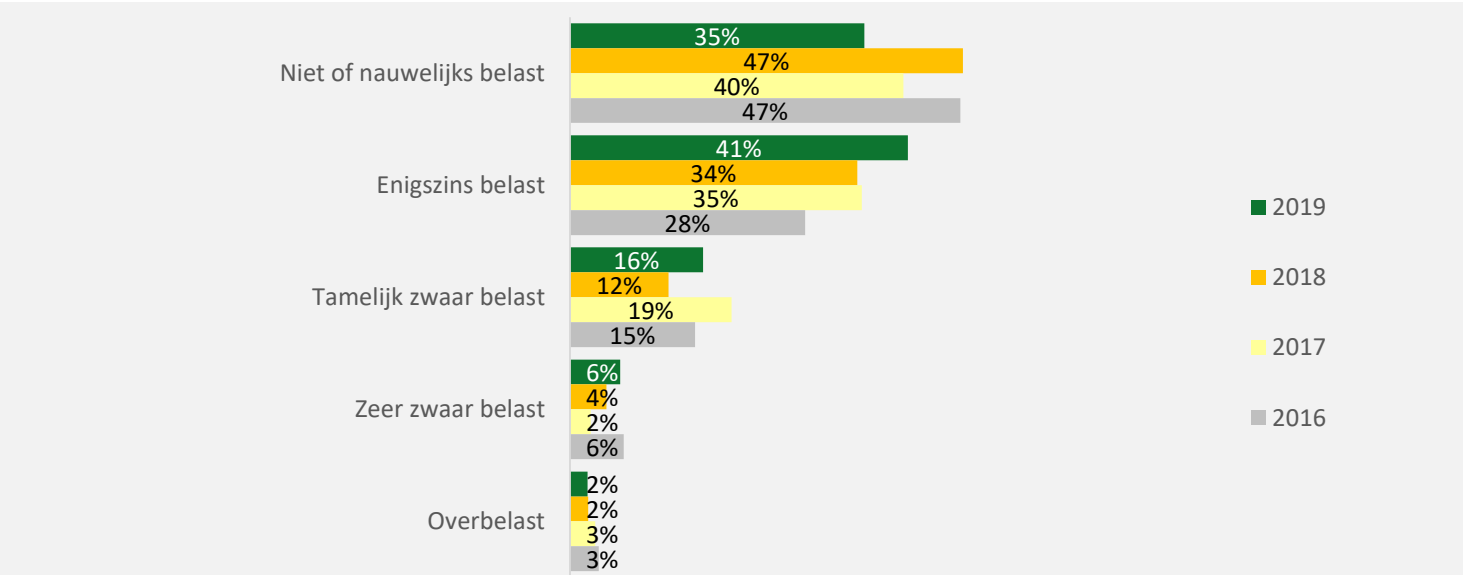
Inzet en (over)belasting van mantelzorgers

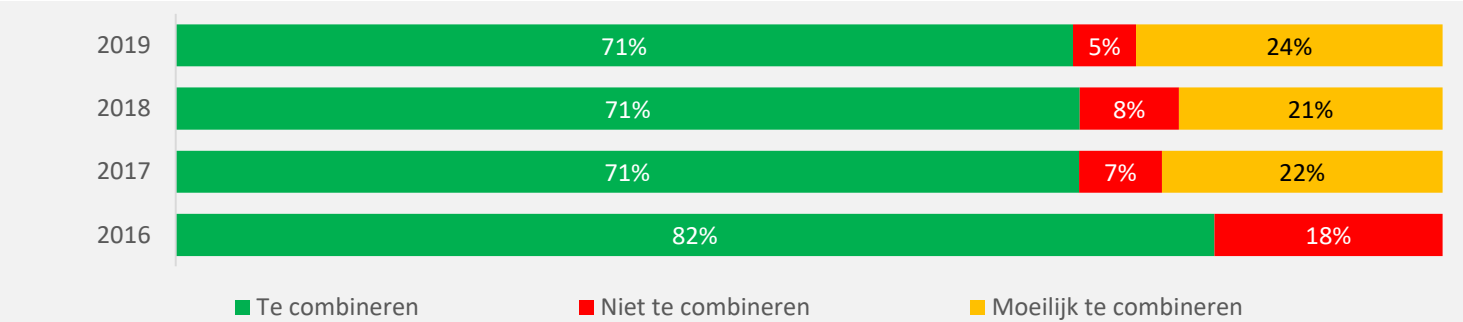
In circa twee op de drie gevallen verlenen inwoners al voor langere tijd de mantelzorg (64% 10 maanden of langer). Eén op de vijf doet dit nog maar kort (21% maximaal 3 maanden). Vergeleken met voorgaande jaren is de duur dat mantelzorgers zich inzetten niet echt veranderd.

Voor circa de helft van de mantelzorgers (48%) neemt de zorg tussen de 0 tot en met 4 uur per week in beslag en bij 19% beslaat dit 5 tot en met 8 uur per week. Bij 7% gaat het om 40 uur per week of meer en bij nog eens 10% om 20 tot en met 39 uur. Vergeleken met de vorig jaar is het aandeel mantelzorgers dat aangeeft dat de zorg 20 uur of meer bedraagt, gestegen (van 10% naar 17%) en het aandeel waarbij dit gaat om 0 tot en met 4 uur juist iets gedaald (van 53% naar 48%).

Inzet en (over)belasting van mantelzorgers

Mate waarin mantelzorgers zich overbelast voelen door de mantelzorg, 2016-2019.

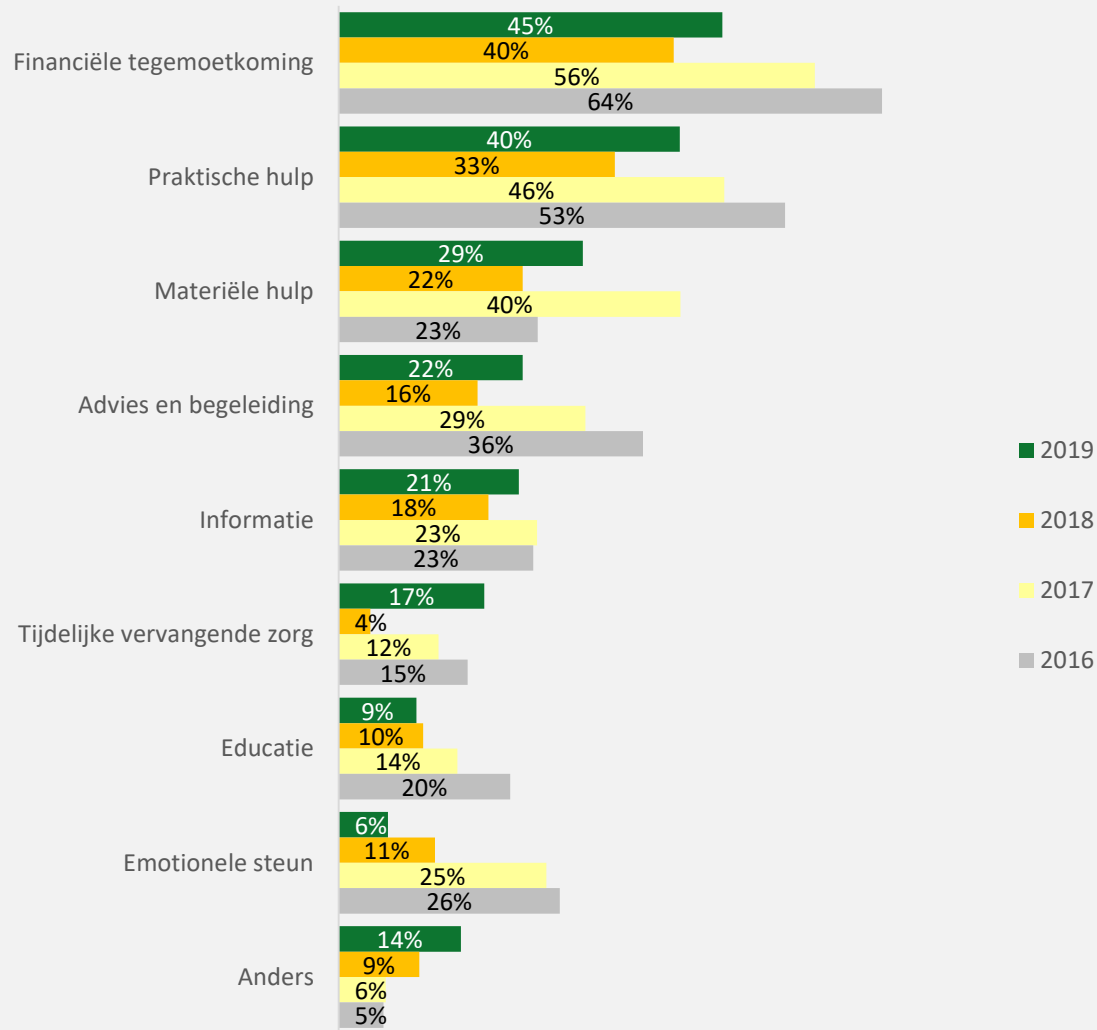
Mogelijkheid om mantelzorg te combineren met betaald werk of met primaire dagelijkse bezigheden, 2016-2019.

Iets meer dan één op de drie mantelzorgers (35%) is van mening dat de mantelzorg niet of nauwelijks belastend voor hen is. Vier op de tien vinden dat dit enigszins het geval is (41%). Daarnaast is er nog een groep die de mantelzorg als tamelijk zwaar belastend ervaart (16%) of zelfs zeer zwaar (6%). Van de mantelzorgers voelt 2% zich overbelast.

Vergeleken met vorig jaar is het aandeel dat zich enigszins of tamelijk zwaar belast voelt toegenomen (van 46% naar 57%) en het aandeel dat zich niet of nauwelijks belast voelt gedaald (van 47% naar 35%).

Op de vraag of de mantelzorg is te combineren met betaald werk of met andere primaire bezigheden, antwoorden zeven op de tien mantelzorgers bevestigend. Eén op de vier vindt dit echter moeilijk te combineren en 5% is van mening dat dit eigenlijk niet te doen is. Hierin is vergeleken met de twee voorgaande jaren niet veel veranderd.

Inzet en (over)belasting van mantelzorgers

Behoefte aan ondersteuningsmaatregelen om de belasting van mantelzorgers te verminderen, in procenten van de mantelzorgers die zich belast voelen, 2016-2019.

Van de mantelzorgers geven drie op de tien (31%) aan behoefte te hebben aan steun om de belasting te verminderen. De behoefte aan steun varieert enigszins in de tijd. Vorig jaar lag deze met 26% lager, maar in 2016 lag deze hoger (36%).

Mantelzorgers hebben de meeste behoefte aan financiële ondersteuning: 45% van de mantelzorgers die graag steun willen ontvangen om de belasting te verminderen. Daarnaast bestaat vooral behoefte aan praktische hulp (40%). Er is minder behoefte aan emotionele steun (6%).

Vergeleken met voorgaande jaren neemt de behoefte aan ondersteuning op alle fronten weer toe, maar met name aan tijdelijke vervangende zorg (van 4% naar 17%).

Mantelzorgers die zich zeer zwaar of overbelast voelen door de mantelzorg, hebben meer behoefte aan ondersteuning (55% tegenover 31% gemiddeld).

Inwonersonderzoek 2019

Integratie

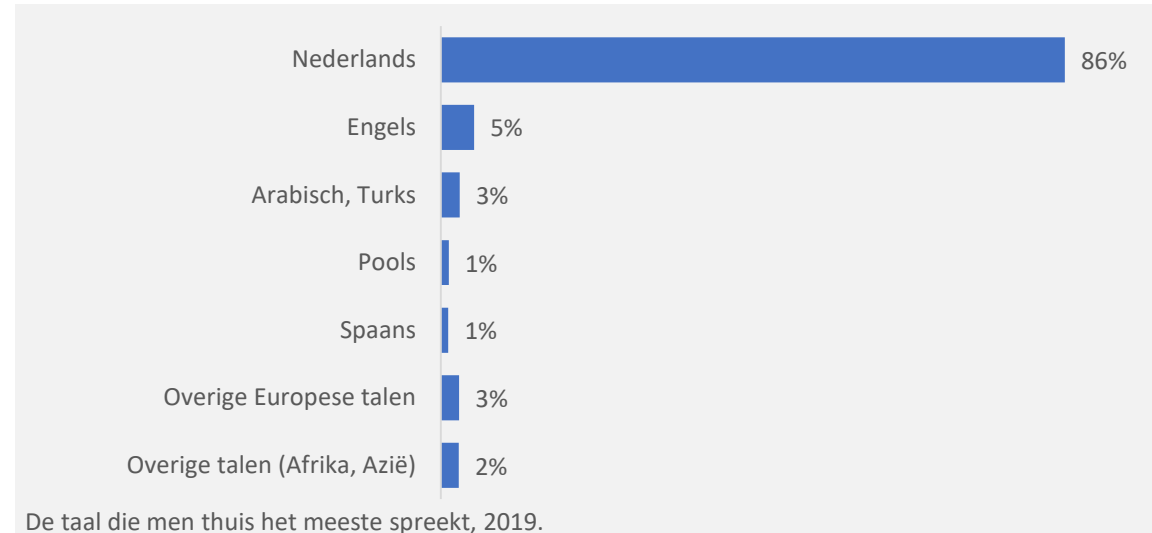
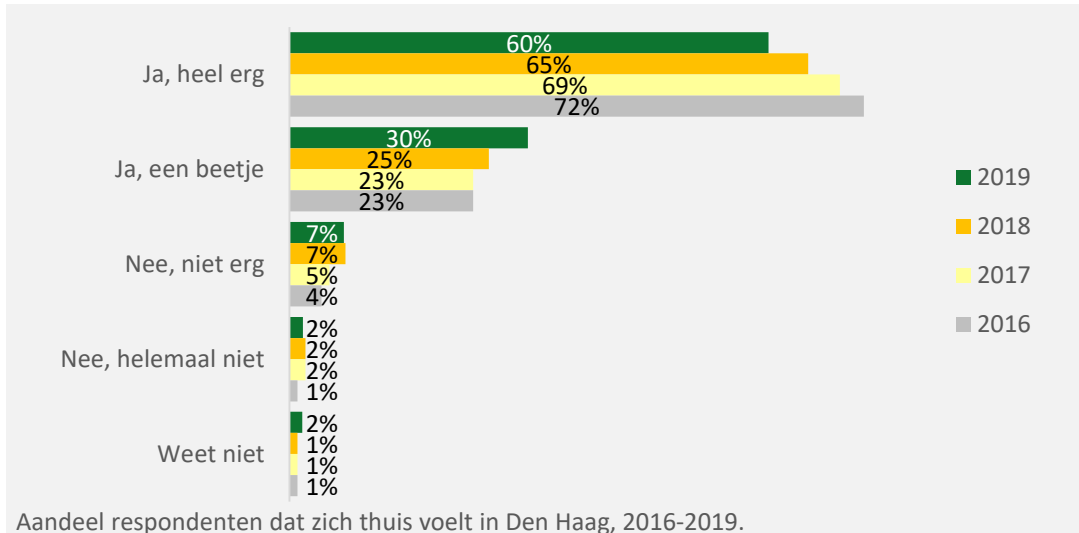

Bij dit onderdeel over integratie passeren uiteenlopende onderwerpen de revue. Het gaat daarbij onder andere om de omgang tussen verschillende bevolkingsgroepen in de buurt, contacten in de buurt, discriminatie en de antidiscriminatievoorziening 'Den Haag Meldt'.

- Het merendeel van de Hagenaars voelt zich thuis in Den Haag (heel erg thuis: 60%; een beetje: 30%).
- Op de vraag met welke groep men zich als bewoner identificeert dan wordt Hagenaar (44%) het meest genoemd, gevolgd door wijkbewoner (31%).
- Bij 86% van de respondenten wordt Nederlands het meeste thuis gesproken, bij 14% is dit een andere taal.
- Twee derde van de respondenten geeft aan dat in hun buurt veel mensen van Nederlandse en buitenlandse afkomst door elkaar wonen (66%), drie kwart vindt dit ook prettig (73%). Inwoners uit Laak (84%), Centrum (79%) en Escamp (78%) geven meer dan gemiddeld aan dat verschillende bevolkingsgroepen in de buurt door elkaar wonen. Inwoners van Escamp zijn iets negatiever hierover dan gemiddeld (65%).
- Zes op de tien Hagenaars zijn van mening dat buurtbewoners van verschillende afkomst op een goede manier met elkaar omgaan. Inwoners uit Laak (48%), maar ook uit Loosduinen (50%) en Escamp (53%) zijn minder positief hierover.
- Bewoners hebben vooral contact met andere bewoners in hun straat (50%). Daarnaast gaat het veelal om contact met inwoners uit de wijk (18%). Inwoners uit Leidschenveen-Ypenburg hebben meer dan gemiddeld contact met andere bewoners uit de eigen straat (59%), evenals inwoners uit Loosduinen (58%).
- Circa een vijfde van de respondenten is het afgelopen jaar wel eens uitgescholden of gediscrimineerd (19%). Dit gebeurde vooral op straat (12%) en met name vanwege afkomst (40%). Het aandeel dat dit heeft gemeld bij 'Den Haag Meldt' is beperkt (4%), maar is wel gestegen vergeleken met voorgaande jaren.
- Van alle inwoners is 14% bekend met 'Den Haag Meldt'. Bijna zes op de tien inwoners overwegen discriminatie te melden bij 'Den Haag Meldt' als men dit zou ervaren.

Thuis voelen in Den Haag en de taal die thuis wordt gesproken

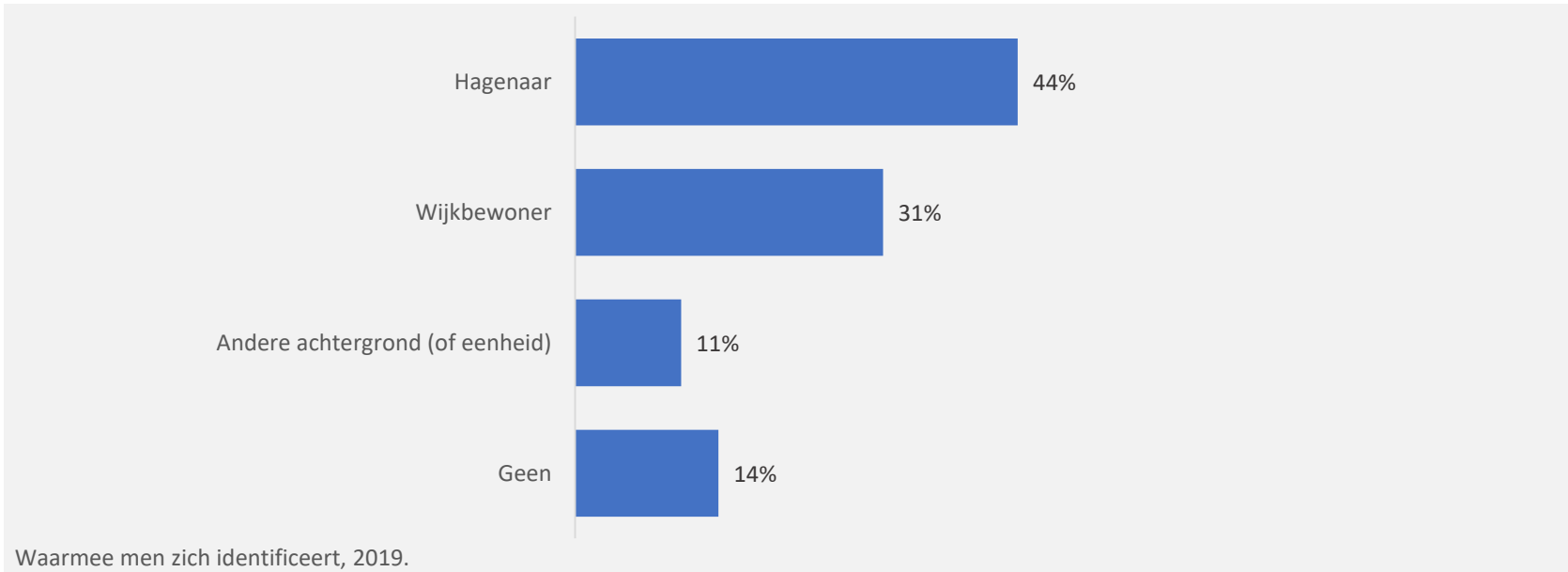
Zes op de tien Hagenaars (60%) voelen zich heel erg thuis in Den Haag en nog eens drie op de tien (30%) ‘een beetje’. Dat betekent dat negen op de tien inwoners zich in meer of mindere mate thuis voelen in de stad. Circa één op de tien voelt zich in Den Haag niet erg (7%) of helemaal niet thuis (2%).

Naarmate de leeftijd toeneemt, voelen inwoners zich meer dan gemiddeld thuis in Den Haag (70% van de 75-plussers ‘heel erg’ tegenover 56% van de 16 tot 30 jarigen). Lager opgeleiden voelen zich iets vaker heel erg thuis in Den Haag dan hoger opgeleiden (resp. 68% en 60%). Inwoners van Loosduinen (70%) en Centrum (69%) voelen zich meer dan gemiddeld heel erg thuis in Den Haag, inwoners van Laak (47%), Escamp (50%) en Leidschenveen-Ypenburg (eveneens 50%) juist iets minder vaak.

Het aandeel inwoners dat zich heel erg thuis voelt in Den Haag neemt wel geleidelijk aan iets af (van 72% in 2016 naar 60% in 2019), terwijl het aandeel dat zich een beetje thuis voelt steeds meer toeneemt (van 23% in 2016 naar 30% in 2019).

Een ruime meerderheid spreekt Nederlands thuis (86%). Als men al een andere taal spreekt dan is dit vaker Engels (5%), Arabisch of Turks (3%) of een andere Europese taal (eveneens 3%).

Achtergrond of eenheid waar men zich mee identificeert

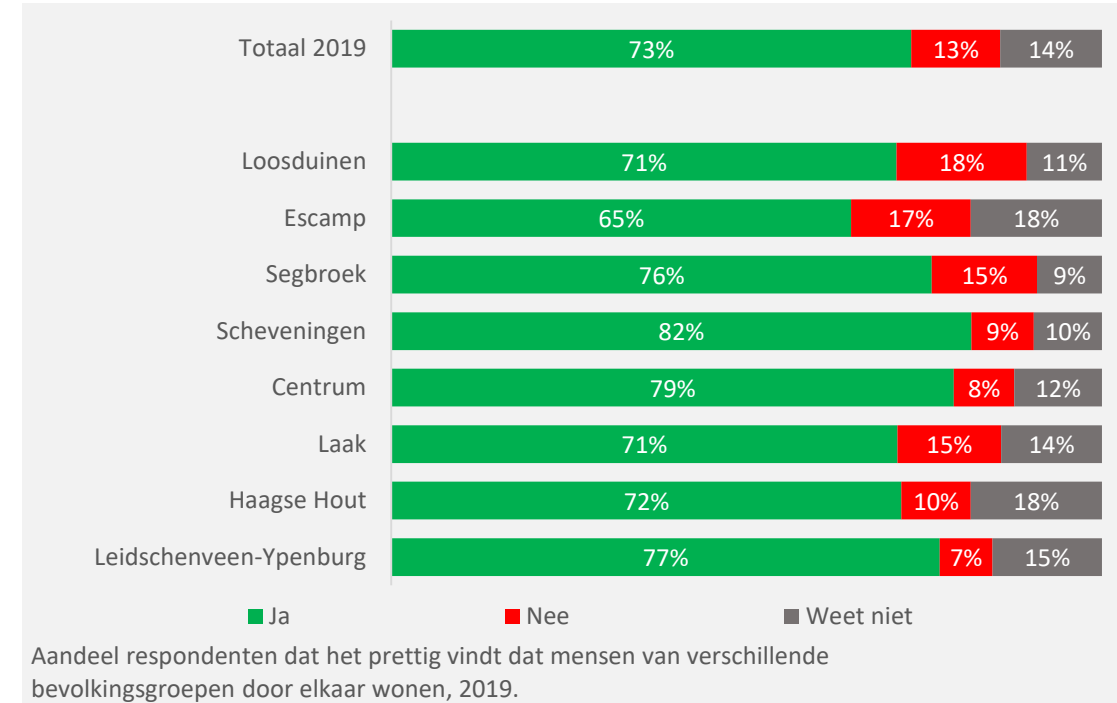
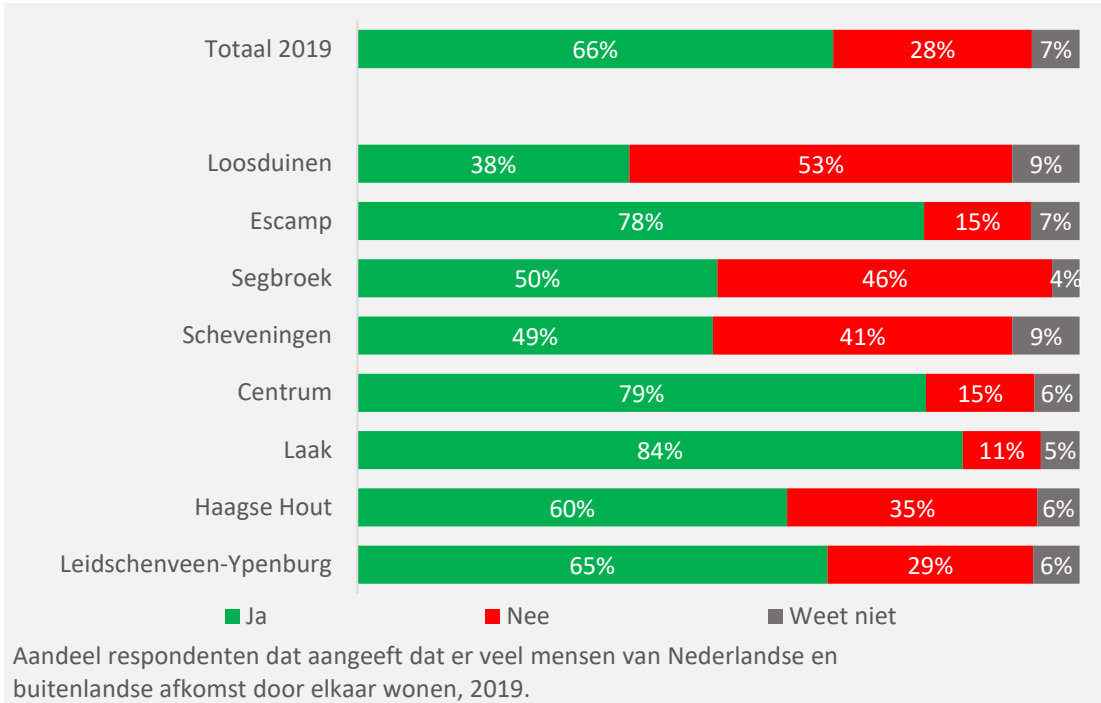
Op de vraag waarmee inwoners zich het meeste identificeren staat Hagenaar op de eerste plaats. Iets meer dan vier op de tien inwoners vinden dat ze het meest Hagenaar zijn. Bijna een derde vindt zichzelf vooral wijkbewoner en één op de tien identificeert zich met een andere achtergrond. Daarnaast is er nog een deel (14%) die zich niet identificeert met een van deze groepen.

De 65 tot 74-jarigen voelen zich het meest Hagenaar (52%). Inwoners van 16 tot en met 29 jaar voelen zich minder dan gemiddeld wijkbewoner (20%) en identificeren zich vaker dan gemiddeld met een andere achtergrond (18%).

De Hagenaars met een middelbare opleiding voelen zich vaker Hagenaar (53%) en de Hagenaars met een lager opleiding vaker wijkbewoner (41%).

Bevolkingsgroepen in de Haagse samenleving

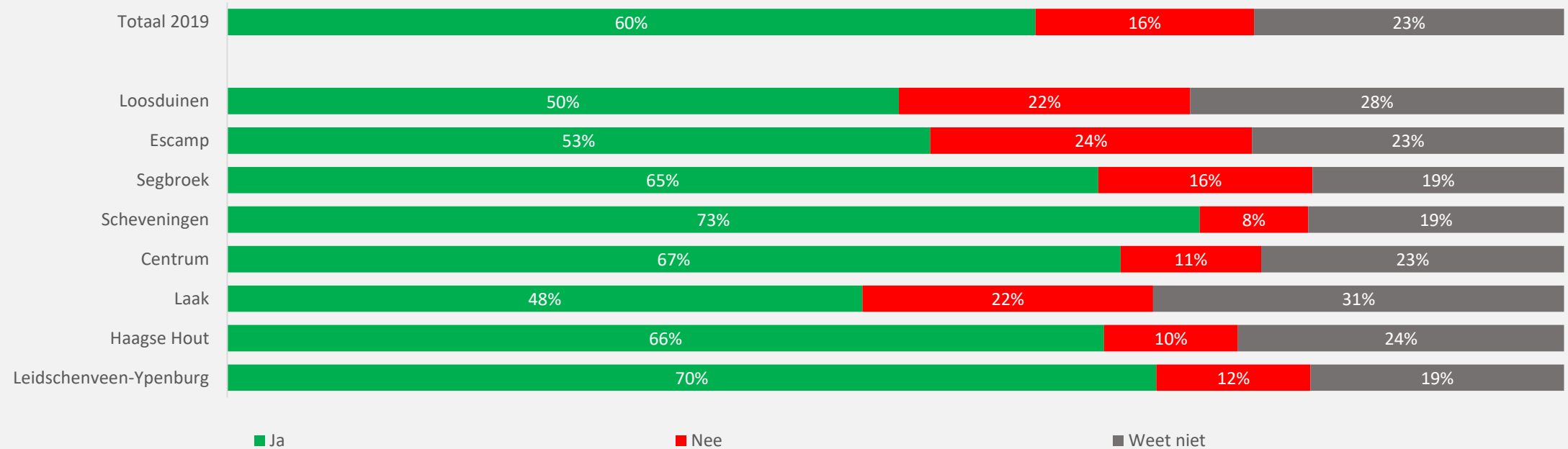

Twee derde van de Hagenaars (66%) is van mening dat in hun buurt veel mensen van Nederlandse en buitenlandse afkomst door elkaar wonen. Dit komt volgens de inwoners meer dan gemiddeld voor in Laak (84%), Centrum (79%) en Escamp (78%). Respondenten uit met name Loosduinen (38%), maar ook uit Scheveningen (49%) en Segbroek (50%) zijn deze mening juist veel minder dan gemiddeld toegedaan.

Drie kwart van de inwoners vindt het prettig om met mensen van verschillende bevolkingsgroepen door elkaar te wonen (73%). Inwoners van 75 jaar of ouder hebben hiermee iets meer moeite (59%). Inwoners van Scheveningen (82%) en Centrum (79%) zijn het meest positief hierover, in Escamp is dit aandeel wat lager dan gemiddeld, maar nog steeds vindt twee derde dit prettig (65%).

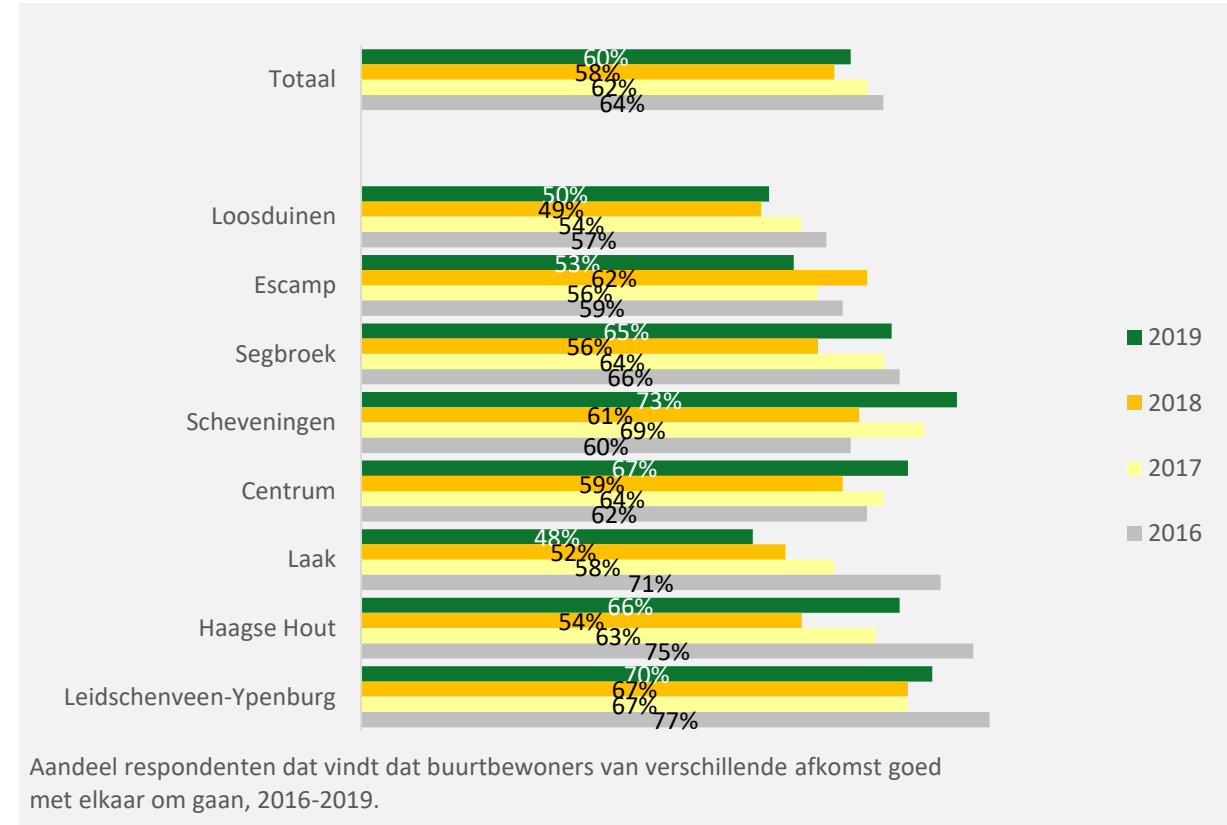
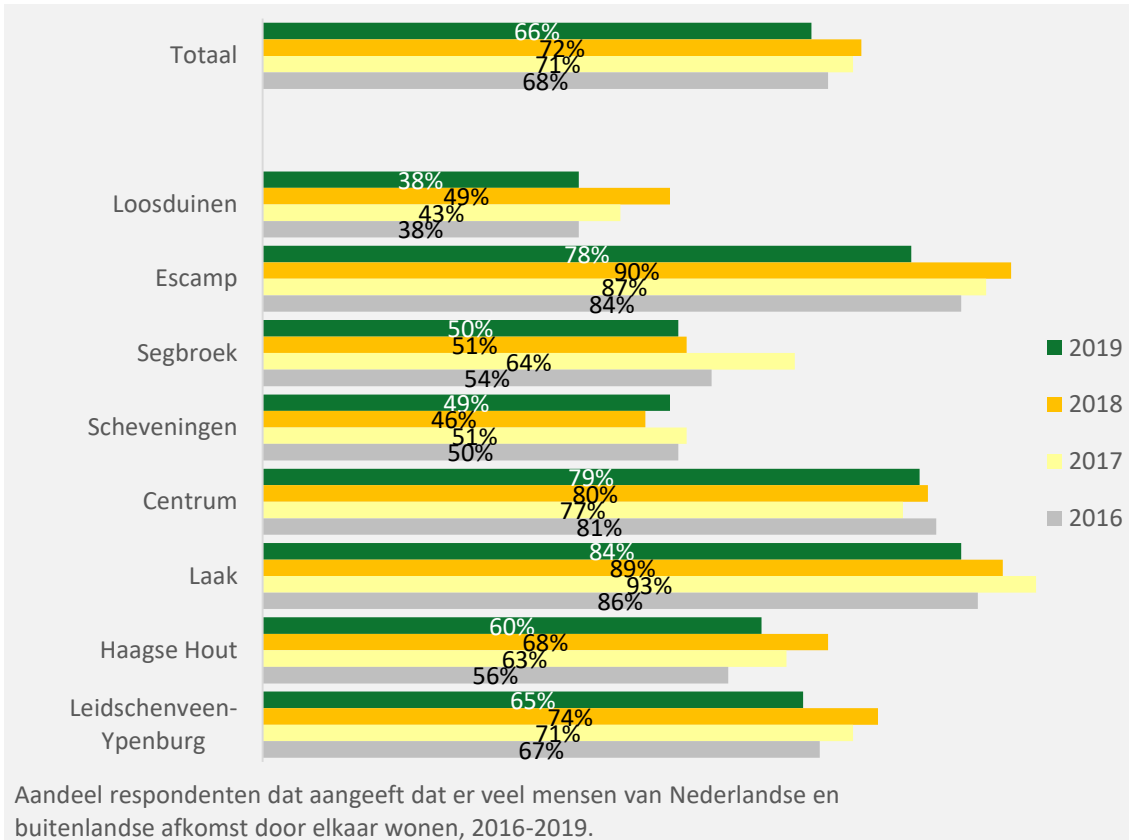
Bevolkingsgroepen in de Haagse samenleving (2)

Aandeel respondenten dat vindt dat buurtbewoners van verschillende afkomst goed met elkaar om gaan, 2019.

Zes op de tien inwoners (60%) geven aan dat buurtbewoners van verschillende afkomst op een goede manier met elkaar omgaan. Inwoners uit Scheveningen laten zich hierover het meest positief uit (73%), gevolgd door inwoners uit Leidschenveen-Ypenburg (70%). Inwoners uit Laak (48%), maar ook uit Loosduinen (50%) en Escamp (53%) zijn minder positief over de manier waarop buurtbewoners van verschillende afkomst in de buurt met elkaar omgaan.

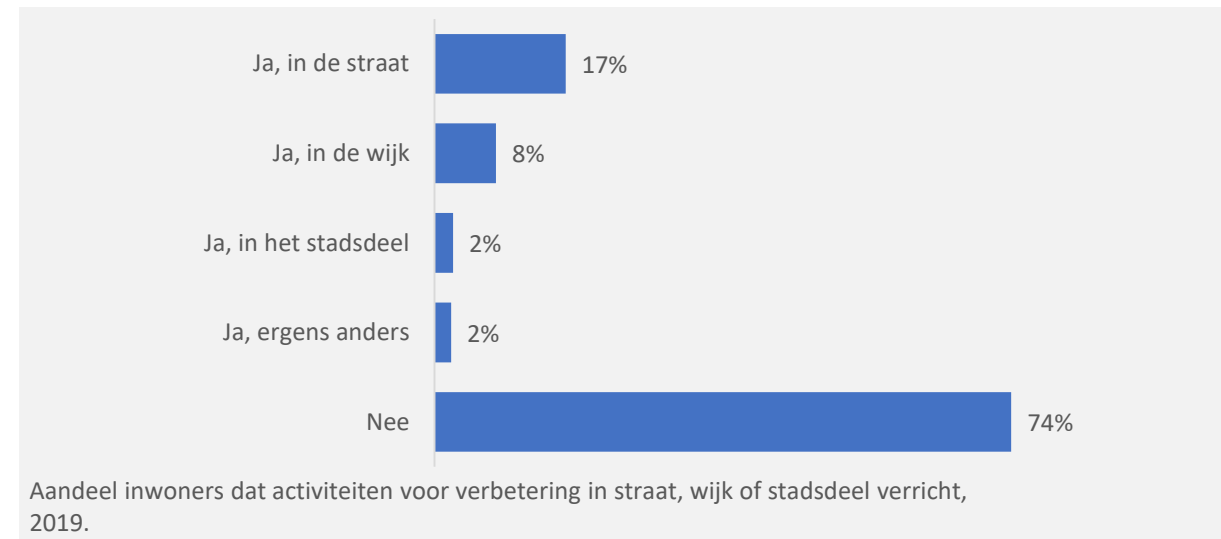
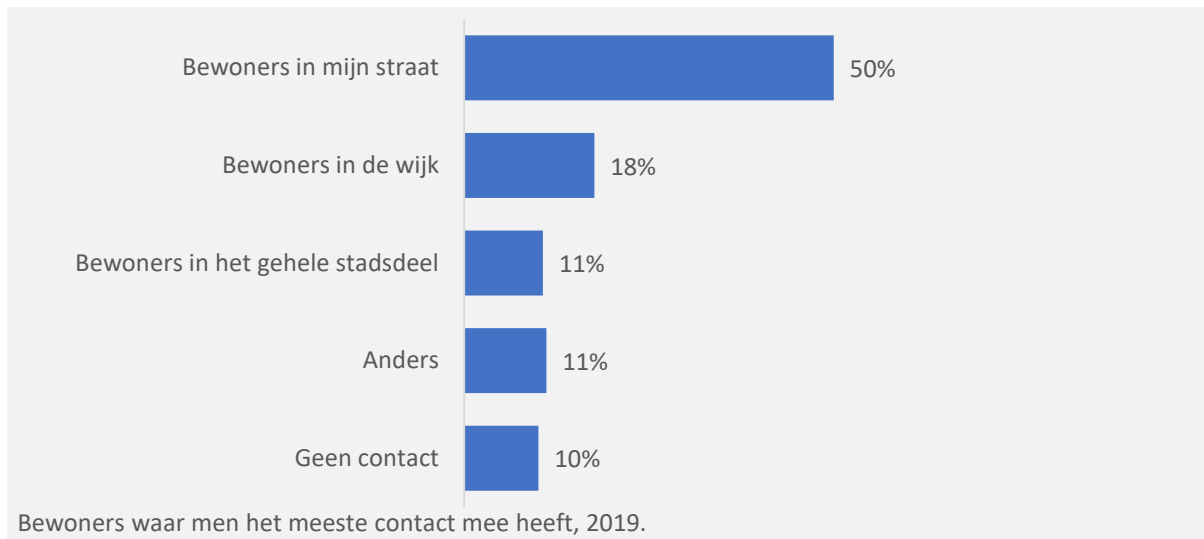
Bevolkingsgroepen in de Haagse samenleving (3)

Het aandeel dat aangeeft dat er veel mensen van Nederlandse en buitenlandse afkomst door elkaar wonen, is enigszins afgenomen (van 72% naar 66%). De jaren daarvoor was ieder jaar juist sprake van een lichte toename. Er is vooral een afname te zien in Loosduinen (van 49% naar 38%) en in Escamp (van 90% naar 78%).

Het aandeel dat van mening is dat buurtbewoners van verschillende afkomst goed met elkaar omgaan, is heel licht gestegen vergeleken met vorig jaar (van 58% naar 60%). In de jaren daarvoor was juist sprake van een lichte daling. Vooral inwoners van Haagse Hout en Scheveningen zijn positiever hierover dan in 2018.

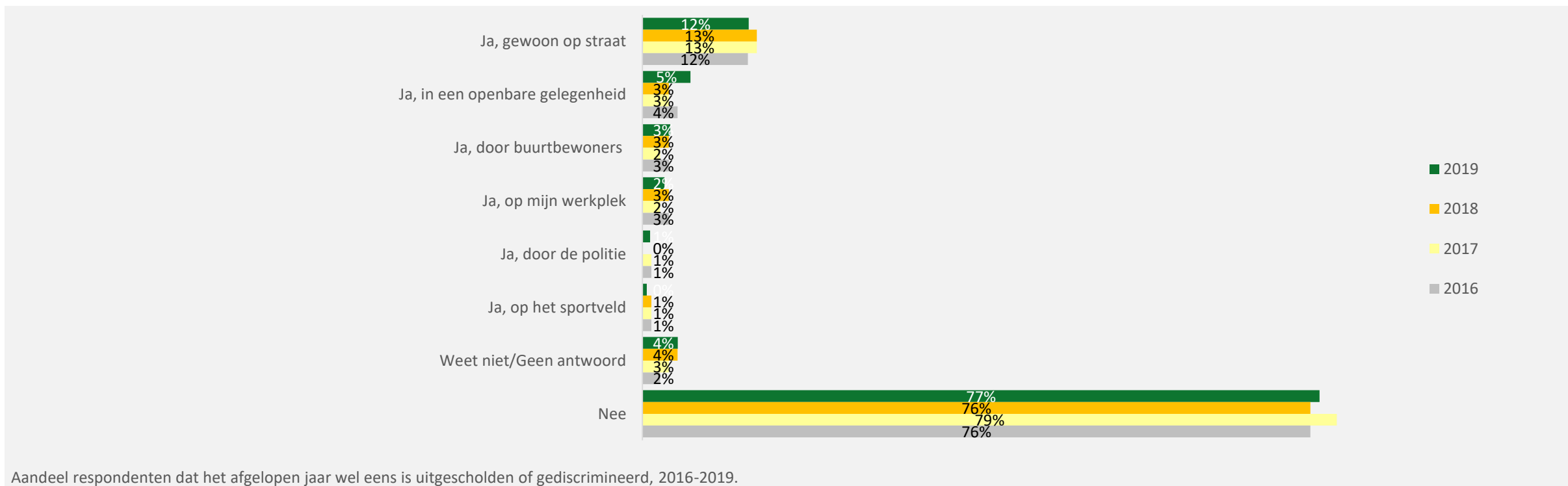
Contact met buurtbewoners

Op de vraag met wie de inwoners het meeste contact hebben, geeft de helft aan dat dit vooral is met inwoners uit de straat (50%). Voor één op de vijf betreft dit bewoners in de wijk (18%) en voor circa één op de tien bewoners in het hele stadsdeel (11%). Eén op de tien respondenten geeft aan geen contact te hebben met medebewoners uit Den Haag.

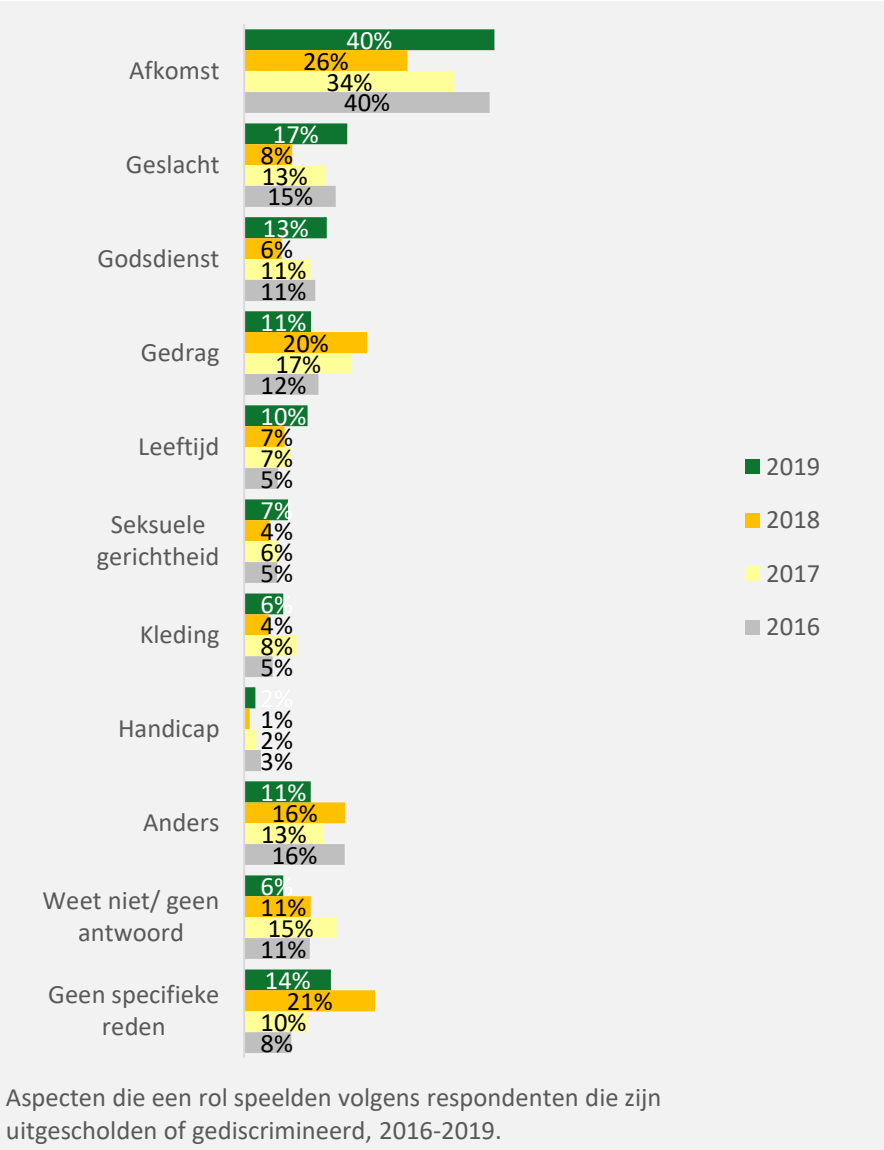
Gezinnen met kinderen hebben meer dan gemiddeld contact met bewoners in de wijk (22%). Hagenaars van 16 tot en met 29 jaar geven iets vaker aan geen contact te hebben met medebewoners uit de stad (14%). Tussen de verschillende stadsdelen verschilt het beeld. Inwoners van Leidschenveen-Ypenburg hebben meer dan gemiddeld contact met inwoners uit de eigen straat (59%), evenals inwoners uit Loosduinen (58%). In Haagse Hout (41%) en Scheveningen (42%) is dit minder dan gemiddeld het geval.

Een kwart van de inwoners verricht activiteiten om de straat, de wijk en/of het stadsdeel te verbeteren. Eén op de zes inwoners doet dit in de eigen straat en bijna één op de tien in de wijk. Inwoners van 45 tot en met 64 jaar zijn het meest actief in de eigen straat (24%), inwoners van 75 jaar en ouder juist minder (9%), evenals inwoners van 16 tot en met 29 jaar (11%). Daarnaast zijn het vaker hoger opgeleiden die zich actief inzetten voor de eigen straat (20%). In Segbroek (23%) en in Leidschenveen-Ypenburg (21%) doen inwoners meer in de eigen straat, in Loosduinen (9%) is dit veel minder het geval.

Bijna één op de vijf inwoners heeft het afgelopen jaar wel eens discriminatie ervaren of is uitgescholden. Drie kwart zegt dat dit niet is gebeurd (77%) en 4% weet dit niet. Bij inwoners die zich gediscrimineerd voelen of uitgescholden zijn, is dit vooral gewoon op straat gebeurd (12%) of in een openbare gelegenheid (5%).

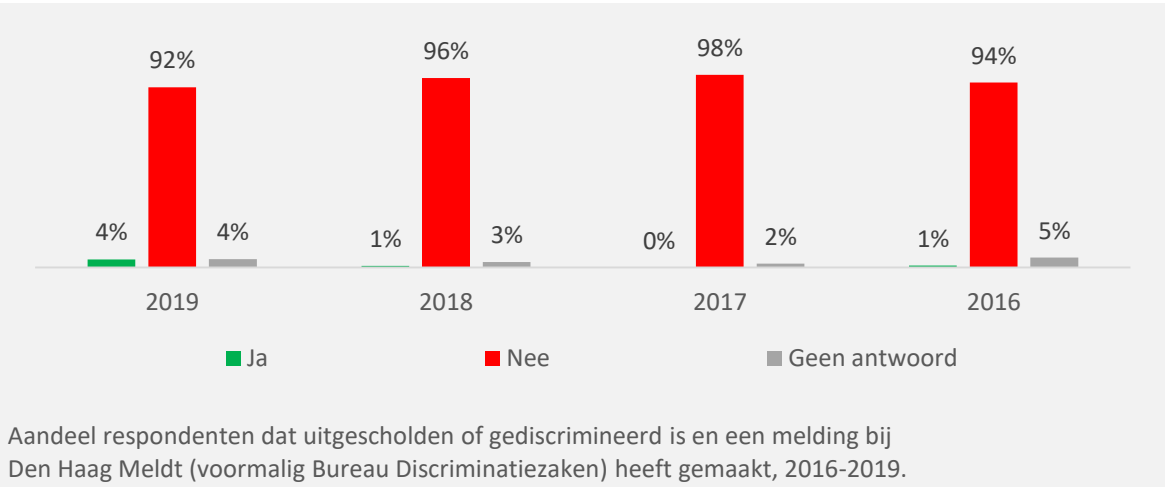
Vergeleken met voorgaande jaren is hierin niet veel veranderd.

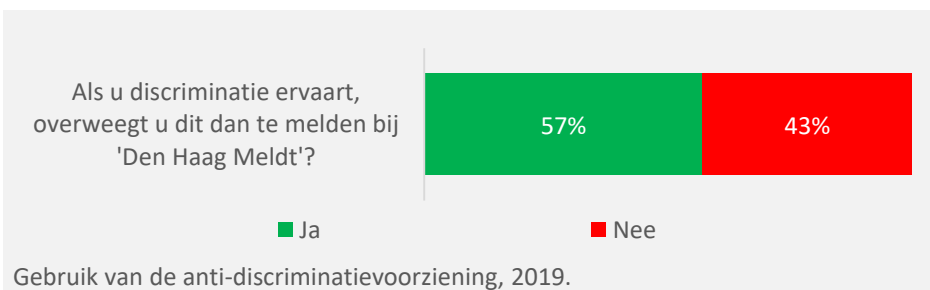
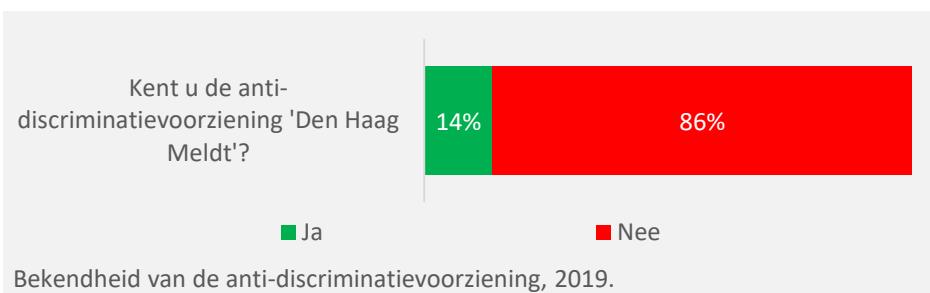
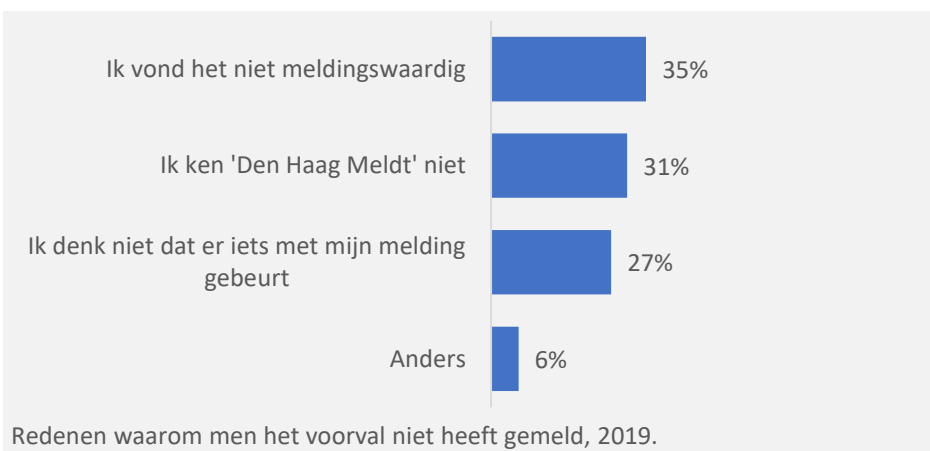
Als respondenten worden uitgescholden of gediscrimineerd (19% van alle respondenten) hing dit vooral samen met hun afkomst (40%, 8% van alle respondenten). Ook het geslacht (17%), de godsdienst (13%), het gedrag (11%) of de leeftijd (10%) zijn vaker de aanleiding geweest.

Vergeleken met vorig jaar spelen afkomst (van 26% naar 40%), geslacht (van 8% naar 17%) en godsdienst (van 6% naar 13%) een grotere rol. Het gedrag speelt juist een kleinere rol (van 20% naar 11%).

Slechts een beperkt aandeel (4%) meldt dit bij ‘Den Haag Meldt’ dat men is uitgescholden of gediscrimineerd. De rest (92%) doet dit niet. Vergeleken met voorgaande jaren wordt discriminatie of uitgescholden worden vaker gemeld. In de jaren hiervoor was dit maximaal 1%.

Wanneer inwoners die zijn gediscrimineerd of uitgescholden wordt gevraagd waarom zij dit niet hebben gemeld, dan worden hiervoor meerdere oorzaken aangewezen. Eén derde vond het niet meldenswaardig (35%), een iets kleiner aandeel kent 'Den Haag Meldt' niet (31%) en iets meer dan een kwart doet dit niet omdat men denkt dat er niets met de melding gebeurt.

Wanneer aan alle respondenten wordt gevraagd of men de anti-discriminatievoorziening 'Den Haag Meldt' kent, dan is dit bij circa één op de zeven inwoners bekend (14%), maar bij een overgrote meerderheid (86%) ook niet. Lager opgeleiden zijn hiervan meer op de hoogte dan hoger opgeleiden (resp. 25% en 11%).

Bijna zes op de tien Hagenaars overwegen discriminatie te melden als men dit ervaart, circa vier op de tien zeggen van niet. Hierbij verschilt het beeld niet naar huishoudentype.

Inwonersonderzoek 2019

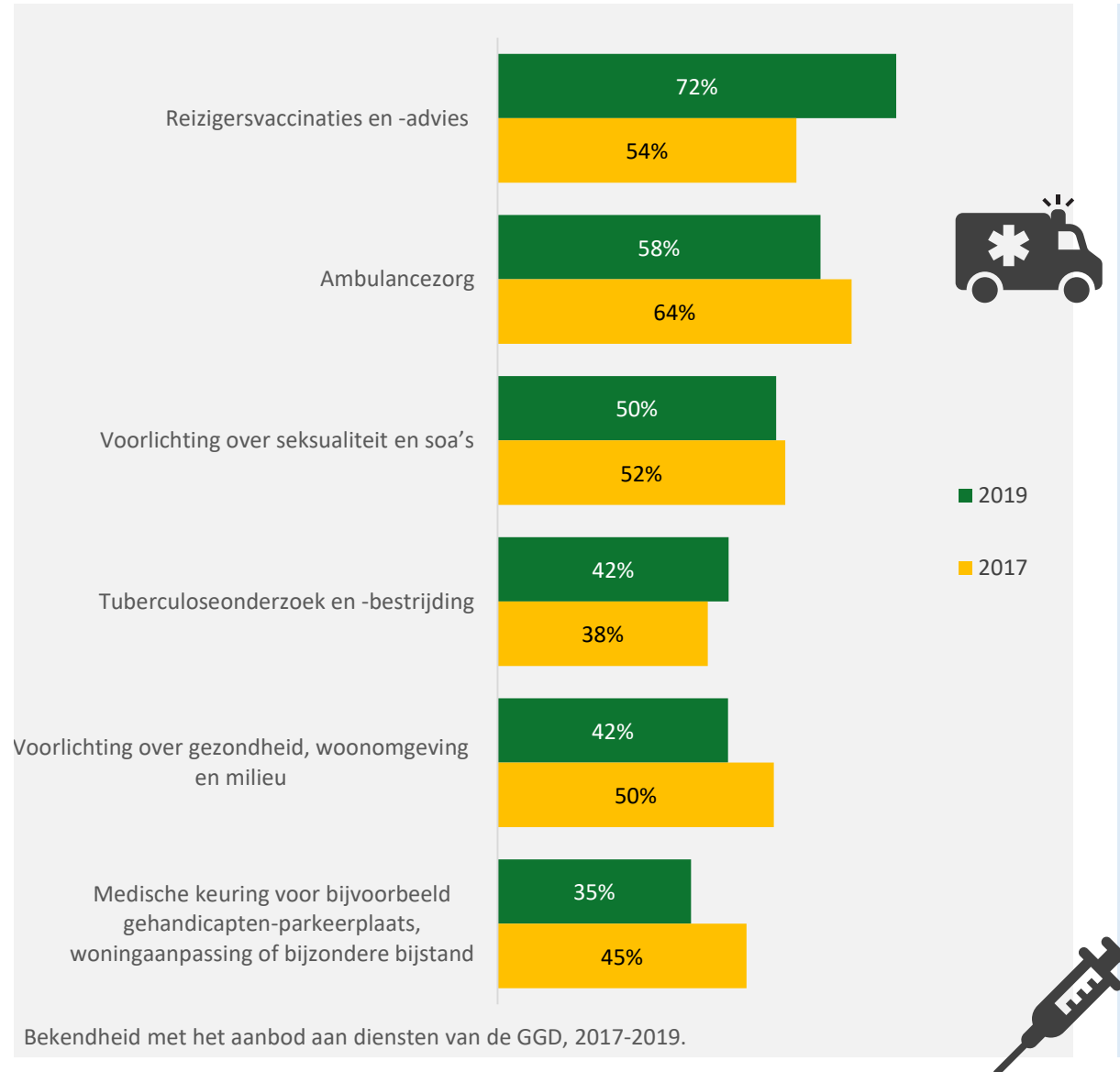
GGD

De GGD maakt deel uit van de gemeente en bewaakt, beschermt en bevordert de collectieve gezondheid van de burgers. In de enquête zijn enkele vragen opgenomen die specifiek gaan over de bekendheid met de diensten van de GGD, het contact met en het oordeel over de GGD. De vragen worden niet elk jaar meegenomen in het inwonersonderzoek van Den Haag, vandaar dat de cijfers van dit jaar worden vergeleken met die van 2017.

- Van de verschillende diensten van de GGD zijn de reizigersvaccinaties en -advies het meest bekend (72%), gevolgd door de ambulancedienst (58%). Daarnaast kent de helft de GGD van voorlichting over seksualiteit en soa's (50%). De bekendheid van de meeste diensten is iets teruggelopen vergeleken met 2017. Men is echter meer bekend geraakt met de reizigersvaccinaties en -advies (2017: 54%, 2019:72%).
- Een kwart van de ondervraagden heeft de afgelopen twee jaar contact gehad met de GGD (25%). Dit is meer dan in 2017 (19%). Respondenten die contact hebben gehad met de GGD laten zich zeer positief uit over de GGD. Het gemiddelde rapportcijfer voor de dienstverlening van de GGD is een 7,7. Dit is iets hoger dan bij de vorige meting (een 7,5 in 2017).
- Volgens de respondenten passen veel verschillende termen bij de GGD. Zo passen volgens iets meer dan de helft de woorden 'betrouwbaar' (56% (helemaal) eens), 'professioneel' (54%), 'veilig' (53%) en 'deskundig' (52%) bij de GGD. Er zijn maar heel weinig inwoners die de GGD niet met deze termen associëren. Een kwart tot een derde kan hierover echter geen uitspraak doen en de overige inwoners laten zich neutraal hierover uit. Alle genoemde woorden worden tussen de 3% en 6% minder vaak geassocieerd met de GGD vergeleken met 2017.

Bekendheid met de diensten van de GGD

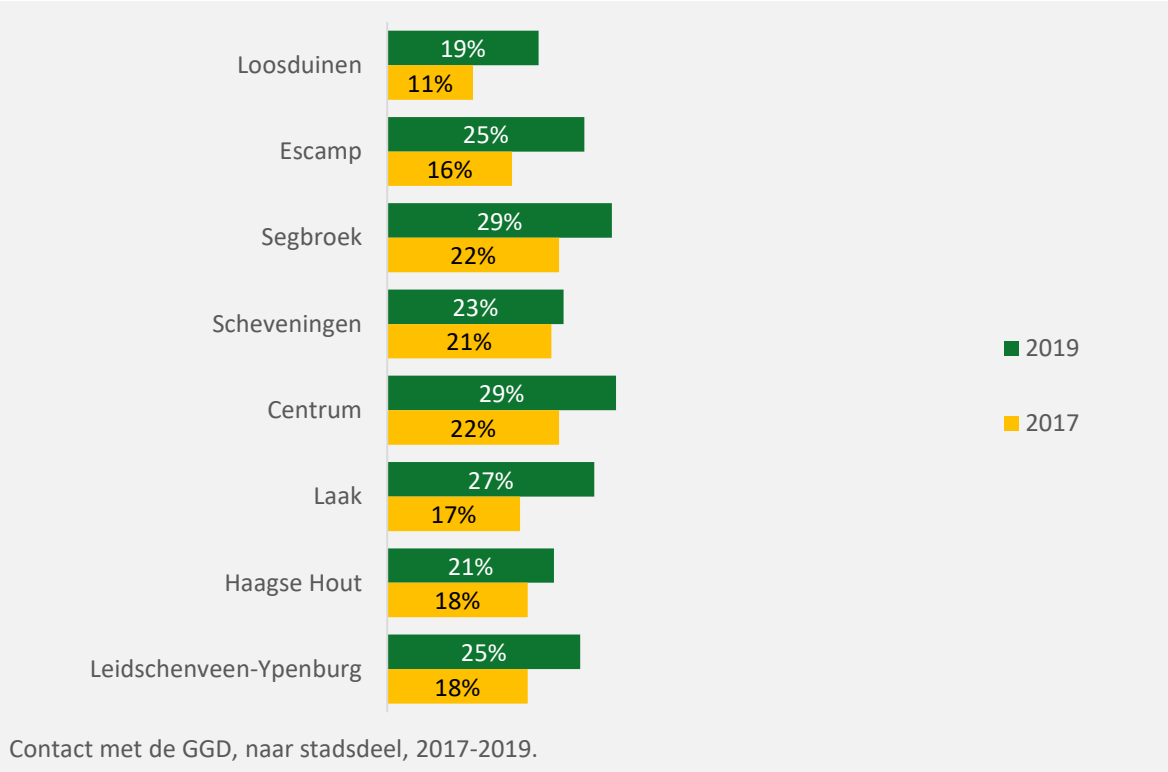
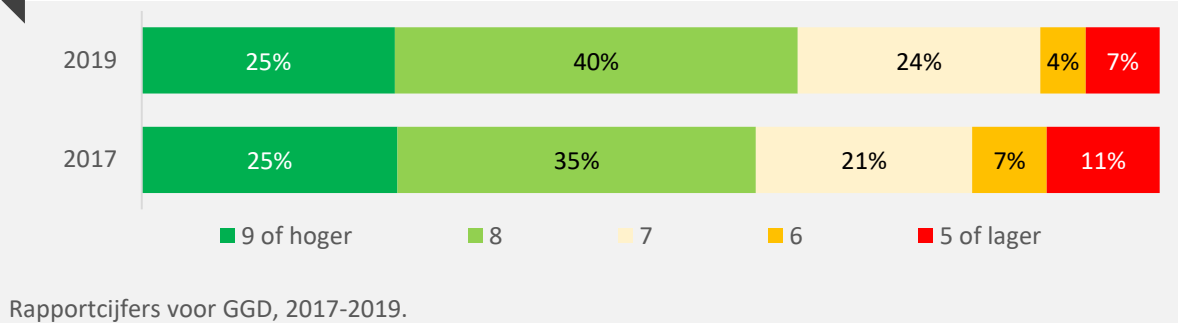
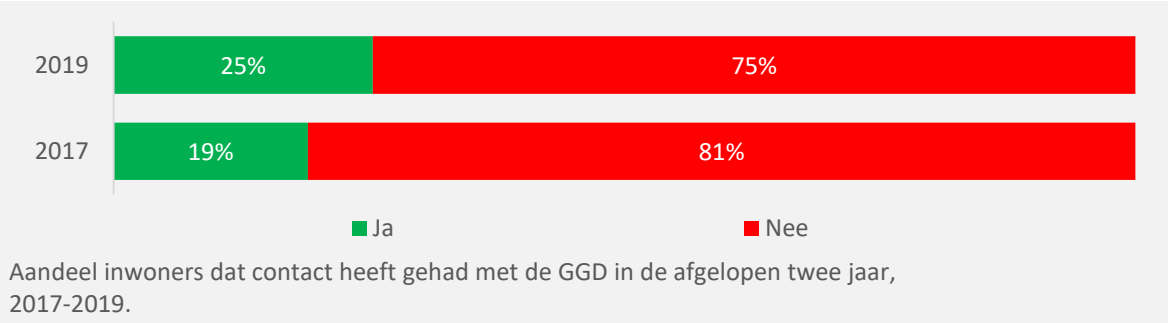
Als wordt gevraagd naar de bekendheid van het dienstenaanbod van de GGD dan zijn de reizigersvaccinaties en -advies (72%) en de ambulancezorg (58%) het meest bekend. Daarnaast weet de helft dat de GGD voorlichting geeft over seksualiteit en soa's (50%) en vier op de tien dat zij voorlichting geeft over gezondheid, woonomgeving en milieu (42%) en dat de GGD doet aan tuberculoseonderzoek en -bestrijding (42%). Iets meer dan een derde weet dat je ook bij de GGD terecht kunt voor bepaalde medische keuringen (35%).

Vrouwen zijn iets meer bekend met de vaccinaties en het reizigersadvies (75%), de voorlichting over seksualiteit en soa's (53%) en medische keuringen (38%). Mannen zijn meer bekend met de ambulancezorg (60%). Voor de voorlichting over seksualiteit geldt dat hoe hoger opgeleid de respondenten zijn, des te bekender dit onderdeel is (laag: 33%, middelbaar: 51%, hoog: 56%). Respondenten onder de 45 jaar zijn meer bekend met de voorlichting over seksualiteit en soa's dan de oudere respondenten (16-29: 56%, 30-44: 59%). De groep tussen de 30 en 65 jaar is het meest bekend met de reizigersvaccinaties en -advies (74%-75%).

Respondenten tussen de 16 en 30 jaar zijn het minst bekend met tuberculoseonderzoek en -bestrijding (33%) en ambulancezorg (47%) door de GGD.

Vergeleken met 2017 is de bekendheid van een aantal diensten teruggelopen, namelijk de voorlichting over gezondheid, woonomgeving en milieu (van 50% naar 42%) en de medische keuringen (van 45% naar 35%). Respondenten zijn echter meer bekend met reizigersvaccinaties en -advies dan in 2017 (van 54% naar 72%).

Contact met de GGD

Een kwart van de respondenten heeft afgelopen twee jaar contact gehad met de GGD (25%). Dit is meer dan in 2017 (19%). Men kan op bezoek zijn geweest of telefonisch of via de website contact hebben gehad.

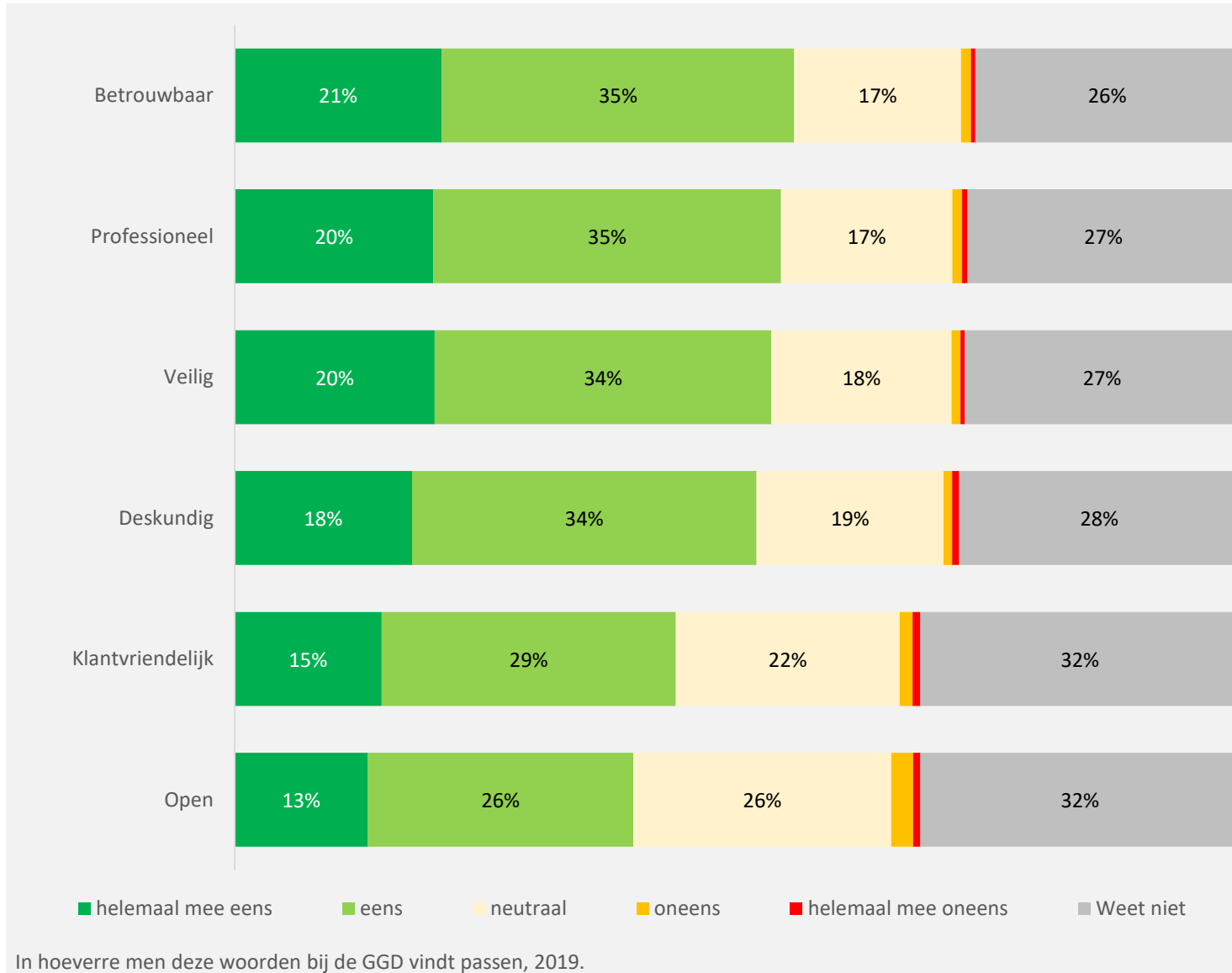
Inwoners van Centrum en Segbroek hebben iets vaker dan gemiddeld contact gehad met de GGD (beide 29%), inwoners van Loosduinen juist minder vaak (19%).

Het zijn vooral inwoners tussen de 16 en 29 jaar die contact hebben gehad met de GGD (34% tegenover 19% van de 65-plussers).

Respondenten die contact hebben gehad met de GGD laten zich hierover zeer positief uit. Zij geven gemiddeld een 7,7 als rapportcijfer voor de dienstverlening van de GGD. Dit is iets hoger dan bij de vorige meting (een 7,5 in 2017). Twee derde geeft een 8 of hoger (65%), 7% heeft een onvoldoende gegeven (een vijf of lager).

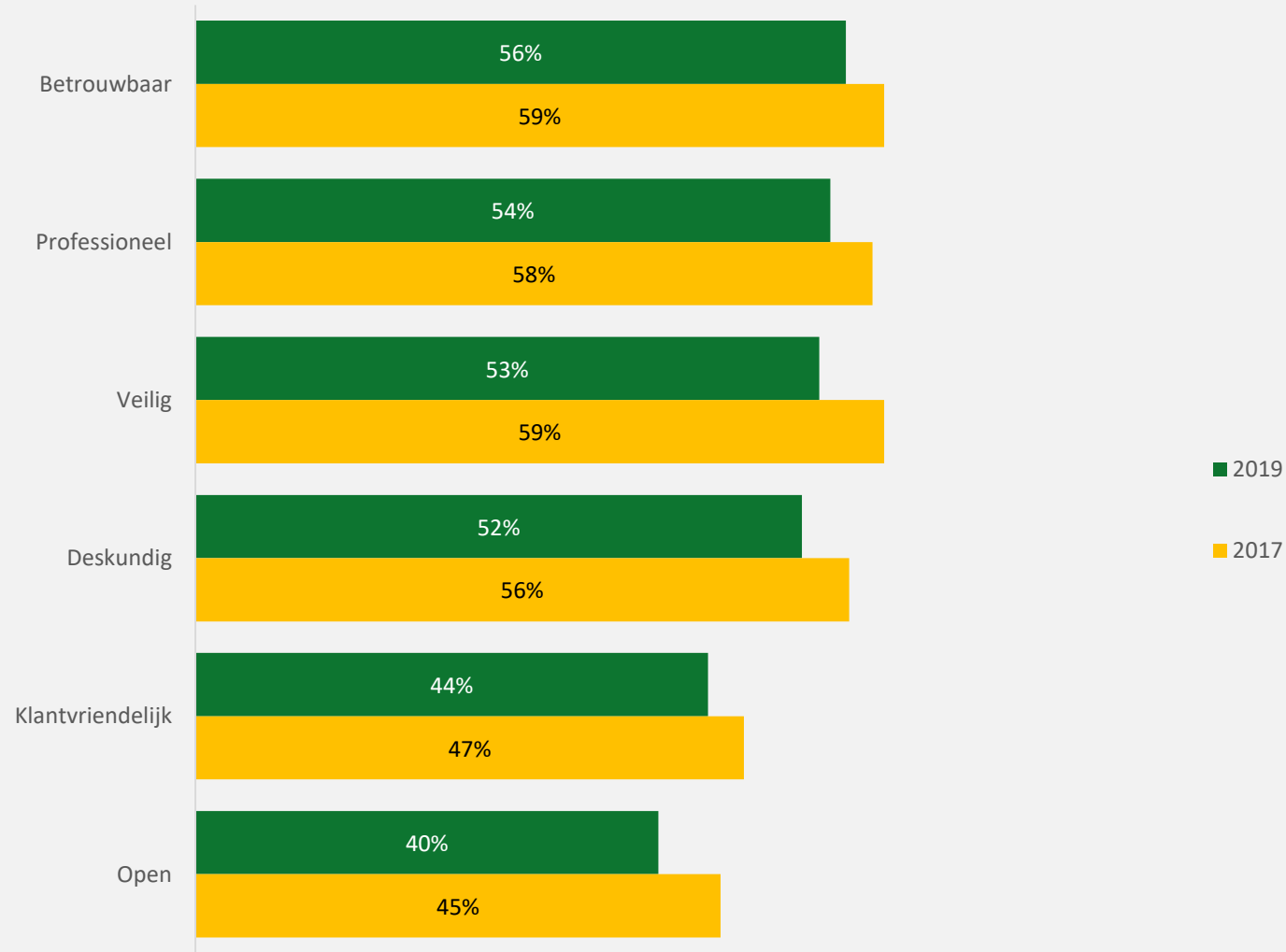
Waardering van de diensten van de GGD

De respondenten is gevraagd of zij een aantal voorgelegde woorden van toepassing vinden op de GGD. Iets meer dan de helft associeert de GGD met de woorden: 'betrouwbaar' (56% (helemaal) eens), 'professioneel' (55%), 'veilig' (54%) en 'deskundig' (52%). De kwalificatie 'klantvriendelijk' vindt bijna de helft passen (44%) en 'open' vier op de tien (39%). Er zijn maar heel weinig respondenten die van mening zijn dat bovenstaande termen niet passen bij de GGD. Een kwart tot een derde kan hierover geen uitspraak doen.

Lager opgeleiden zijn het vaker (helemaal) eens dat de voorgelegde woorden passen bij de GGD.

Waardering van de diensten van de GGD – tijdsvergelijking

Aandeel inwoners dat het (helemaal) eens is dat deze woorden bij de GGD passen, 2017-2019.

Met alle voorgelegde woorden zijn, vergeleken met 2017, iets minder respondenten het (helemaal) eens dat deze woorden van toepassing zijn op de GGD.

Inwonersonderzoek 2019

Jeugd

In het inwonersonderzoek zijn vragen gesteld over de bekendheid met en het gebruik van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). De vragen over het Centrum voor Jeugd en Gezin zijn alleen gesteld aan respondenten met thuiswonende kinderen van 0 tot 18 jaar. Bij hen is geïnventariseerd waar zij naar informatie zoeken over gezondheid en opvoeden.

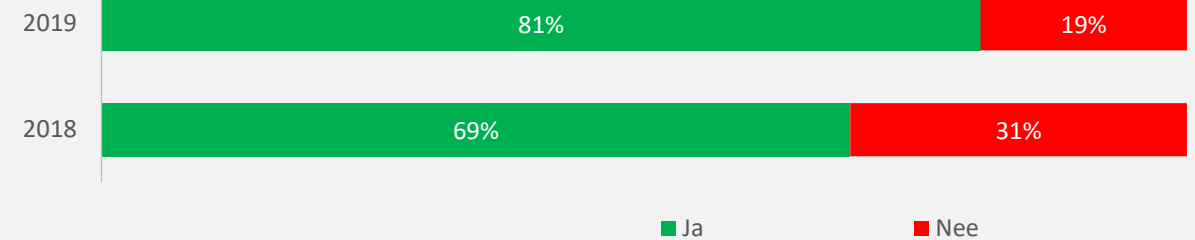
- Eén kwart van de respondenten (24%) heeft thuiswonende kinderen van 0 tot 18 jaar. Dit is vergelijkbaar met de afgelopen jaren.
- Vier op de vijf ouders van thuiswonende kinderen kennen het Centrum voor Jeugd en Gezin (81%). Dat is meer dan in 2018 (69%). Het CJG is minder dan gemiddeld bekend bij Hagenaars met een niet-westerse achtergrond (69%).
- Als de ouders wordt gevraagd welke activiteiten van het Centrum voor Jeugd en Gezin bij hen bekend zijn, noemen ze vooral de functie van het consultatiebureau, de jeugdarts of jeugdverpleegkundige (91%), op afstand gevolgd door het opvoedsteunpunt of pedagogisch adviseur (35%), jeugdhulp of gezinscoach (32%) en bijeenkomsten of cursussen over opvoeden en opgroeien (24%). De cijfers lijken sterk op die van 2018.
- Voor informatie over de gezondheid en het opvoeden van het kind / de kinderen doen de ouders het meest een beroep op het eigen netwerk (69%) en op het internet of sociale media (63%). Dat was in 2018 ook zo. Meer dan in 2018 wordt ook informatie gehaald op school (49%), bij de huisarts (46%) of het Centrum voor Jeugd en Gezin (38%). Lager opgeleiden maken veel minder gebruik van alle informatiebronnen dan gemiddeld.

Bekendheid en activiteiten van het CJG

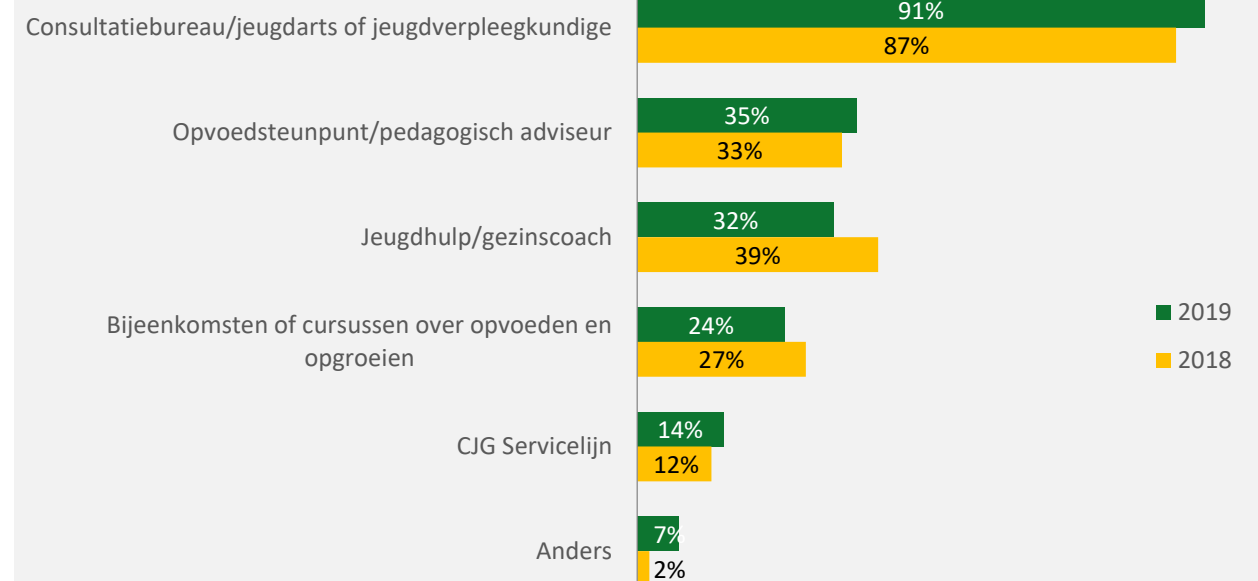
Eén op de vier respondenten (24%) heeft thuiswonende kinderen tussen 0 en 18 jaar. Dat is vergelijkbaar met de afgelopen jaren. De vragen over jeugd en het Centrum voor Jeugd en Gezin zijn alleen aan deze respondenten gesteld.

Vier op de vijf ouders met thuiswonende kinderen (81%) kennen het Centrum voor Jeugd en Gezin. Dat is meer dan in 2018 (69%). Het CJG is het meest bekend in Haagse Hout (91%), Loosduinen (87%), Segbroek (87%) en Scheveningen (86%) en het minst in Centrum (74%). De bekendheid is lager onder Hagenaars met een niet-westerse achtergrond (69%).

Net als in 2018 zijn de respondenten het meest bekend met de consultatiebureau functie van het Centrum voor Jeugd en Gezin (91%), op afstand gevolgd door het opvoedsteunpunt / pedagogische adviseur (35%), jeugdhulp / gezinscoach (32%) en bijeenkomsten of cursussen over opgroeien en opvoeden (24%). In de categorie 'anders' is nog genoemd: vaccinaties en voorlichting. De cijfers lijken sterk op die van 2018.

Bekendheid met het Centrum voor Jeugd en gezin, 2018-2019.

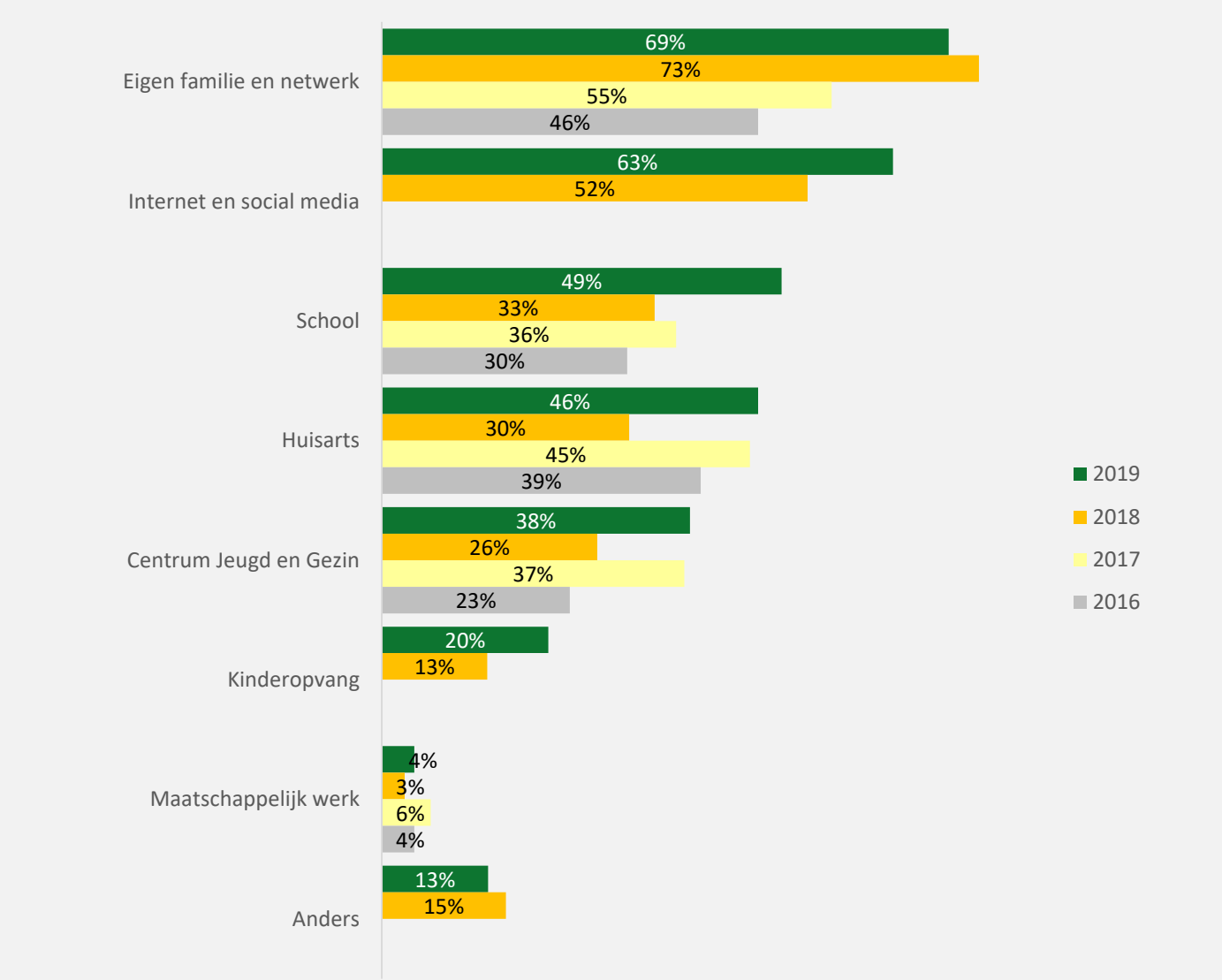

Van welke activiteiten men het Centrum voor Jeugd en Gezin kent, 2018-2019.

Voor informatie over de gezondheid en het opvoeden van het kind / de kinderen doen de ouders in de respons het meest een beroep op het eigen netwerk (69%). Dat was de afgelopen jaren ook zo. Meer dan in 2018 halen de ouders informatie van het internet of sociale media (63%). Ook wordt vaker dan voorheen informatie gehaald via school (49%). Het percentage ouders dat voor informatie naar de huisarts (46%) of het Centrum voor Jeugd en Gezin (38%) gaat is eveneens hoger dan in 2018, maar vergelijkbaar met 2017. In de categorie “anders” wordt onder andere genoemd: boeken, de eigen opleiding, beroepsmatige kennis en “het moedergevoel”.

Lager opgeleiden maken veel minder gebruik van alle informatiebronnen dan gemiddeld (netwerk: 53%, internet: 42%, school: 33%, huisarts: 30%, CJG: 23%). Dat was in 2018 ook zo. Ouders met een niet-westerse achtergrond maken minder dan gemiddeld gebruik van hun eigen netwerk (55%) en van internet (54%).

Informatiekanalen die worden gebruikt voor vragen over opgroeien en opvoeden, 2016-2019.

Inwonersonderzoek 2019

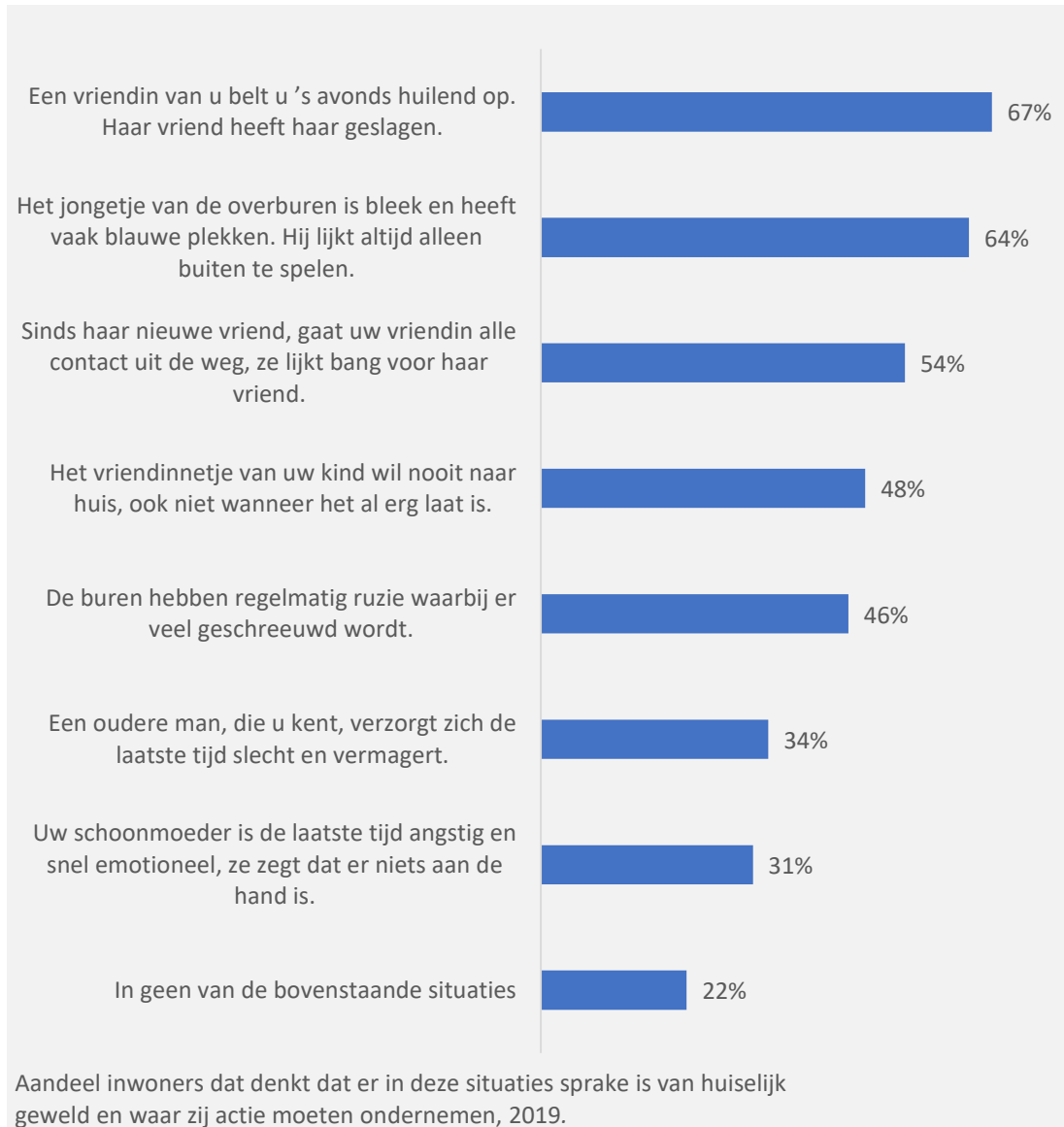
Huiselijk Geweld

Huiselijk geweld is een probleem waaraan de gemeente Den Haag veel aandacht besteedt. De gemeente wil graag weten of inwoners wel eens worden geconfronteerd met huiselijk geweld en zo ja of men weet waar men met vragen hierover terecht kan. Daarnaast wordt gekeken in hoeverre inwoners bekend zijn met Veilig Thuis en wat Veilig Thuis te bieden heeft. Enkele vragen (uit 2018) zijn vervangen door enkele nieuwe vragen over huiselijk geweld.

- Als de respondenten een aantal situaties wordt voorgelegd waarbij mogelijk sprake is van huiselijk geweld, geeft één op de vijf (22%) aan dat daar volgens hen geen sprake van is. Daarnaast worden situaties waarbij kinderen of jongeren betrokken zijn eerder onderkend als mogelijk huiselijk geweld dan wanneer er ouderen bij betrokken zijn. Jongeren en hoger opgeleiden denken over het algemeen vaker dat er sprake is van huiselijk geweld in bepaalde situaties dan ouderen en lager opgeleiden.
- Eén op de tien respondenten is wel eens geconfronteerd met huiselijk geweld (11%) en één op de zes heeft het vermoeden (gehad) dat er sprake was van huiselijk geweld bij iemand in de directe omgeving (16%). Meestal gaat het dan om lichamelijke of psychologische mishandeling. Mensen die te maken hebben (gehad) of het vermoeden hebben (gehad) van huiselijk geweld in de omgeving, hebben hier verschillend op gereageerd. Het vaakst noemt men dat het besproken is met het slachtoffer.
- Twee op de drie (65%) Hagenaars noemt de politie als partij waar zij het beste terecht kunnen met vragen over huiselijk geweld. Dit is meer dan in 2018 (54%) en vergelijkbaar met 2017 (67%). Veilig Thuis weet men steeds beter te vinden hiervoor: 27% denkt dat men hier het beste terecht kan met vragen, in 2017 was dat 15%. Circa 12% van de respondenten heeft geen idee waar zij terecht kunnen met vragen over huiselijk geweld, dat is minder dan de afgelopen jaren.
- Ook de bekendheid van Veilig Thuis neemt geleidelijk toe: van 30% in 2016 naar 42% in 2019. De respondenten kennen Veilig Thuis vooral van de televisie (25%) en het internet (24%). Dat was de afgelopen jaren ook zo.
- De helft tot twee derde van de respondenten denkt bij Veilig Thuis terecht te kunnen voor advies over huiselijk geweld (64%), voor advies bij een vermoeden van kindermishandeling (58%) en/of voor advies bij zorgen over de situatie bij anderen (55%). Tussen 2016 en 2019 zijn deze percentages geleidelijk toegenomen. 15% van de respondenten heeft geen idee waarvoor ze contact kunnen opnemen met Veilig Thuis. In 2018 was dat 19%.
- Van de Hagenaars die bekend zijn met Veilig Thuis zou twee derde (66%) iemand die met mishandeling te maken heeft adviseren contact op te nemen met Veilig Thuis. Ruim de helft zou dit iemand adviseren die op de hoogte is van huiselijk geweld bij anderen (55%) of bij een vermoeden van kindermishandeling (51%); 44% zou dit doen wanneer iemand aangeeft bang te zijn bij ruzies thuis.

Situaties waarin men huiselijk geweld vermoedt

In 2019 is de respondenten een aantal mogelijke situaties voorgelegd, met daarbij de vraag of er in hun ogen sprake zou kunnen zijn van huiselijk geweld, waarvoor men actie zou moeten ondernemen.

Zo denkt twee derde van de respondenten dat dit het geval is als een vriendin belt met de melding dat ze door haar vriend is geslagen (67%) of als het kind van de overburen blauwe plekken heeft en altijd alleen buiten lijkt te spelen (64%). Deze voorvallen worden het meest onderkend als situaties waarin mogelijk sprake is van huiselijk geweld. Jongere Hagenaars (tot 45 jaar) en hoger opgeleiden onderkennen deze vormen van huiselijk geweld meer dan 65-plussers en lager opgeleiden.

Als er oudere mensen betrokken zijn in de mogelijke situatie, wordt dat iets minder vaak gerelateerd aan mogelijk huiselijk geweld waar men actie op zou moeten ondernemen, bijvoorbeeld bij een oudere man die vermagerd is en zich slecht verzorgd (34%) of bij een angstige en emotionele schoonmoeder (31%).

Eén op de vijf Hagenaars (22%) vindt dat er in geen van de voorgelegde situaties sprake zou kunnen zijn van huiselijk geweld waar actie op van toepassing is. Dit percentage is lager onder inwoners tot 44 jaar (14%), gezinnen met kinderen (15%) en hoger opgeleiden (13%) en aanmerkelijk hoger onder 65-plussers (44%) en lager opgeleiden (42%).

De respondenten is gevraagd of zij zelf ooit geconfronteerd zijn met huiselijk geweld, of dat zij een vermoeden hebben gehad van huiselijk geweld bij iemand uit hun omgeving. Drie kwart (73%) heeft hier naar eigen zeggen nooit mee te maken gehad. Dat betekent dat één op de vier respondenten wel eens (direct of indirect) met (een vermoeden van) huiselijk geweld te maken heeft gehad. Eén op de tien (11%) is zelf met huiselijk geweld geconfronteerd, bij 16% ging het om een vermoeden van huiselijk geweld.

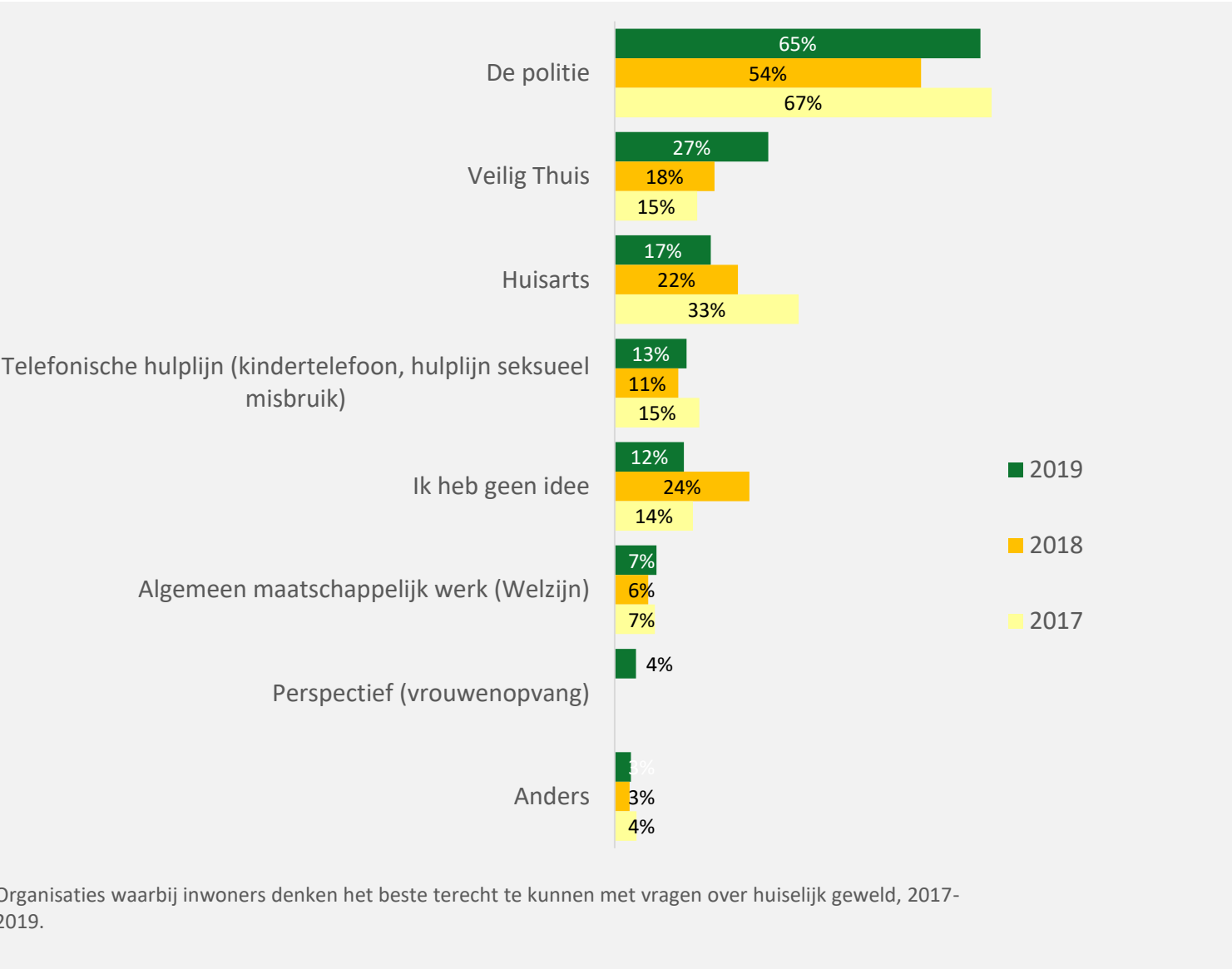
Als men ooit is geconfronteerd met of het vermoeden heeft gehad van huiselijk geweld gaat het vooral om lichamelijke mishandeling (58% van degenen die met huiselijk geweld zijn geconfronteerd of dit hebben vermoed, ofwel 14% van alle respondenten) of om psychische mishandeling (resp. 55% en 13%). Bij één op de zeven gevallen is sprake van vrijheidsbeperking (14%) of verwaarlozing (13%). In de categorie 'anders' is vooral verbaal geweld / schreeuwen / ruzies genoemd.

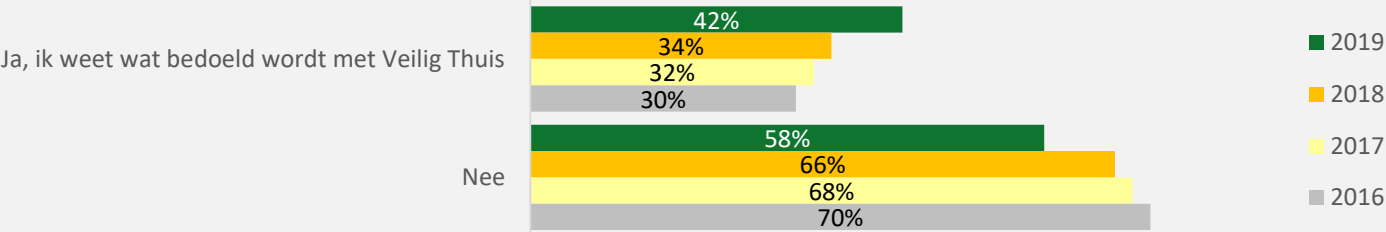
De mensen die te maken hebben gehad of het vermoeden hebben gehad van huiselijk geweld hebben hier verschillend op gereageerd. Ruim een kwart heeft dit besproken met degene die het betrof (29%) en bijna een kwart heeft (nog) niets gedaan omdat het een vermoeden betrof (24%). In één op de vijf gevallen is de politie gebeld (21%). Andere vervolgacties zijn minder vaak genoemd zoals het vragen van raad aan anderen (15%) en het bespreken met de naasten van het slachtoffer (13%). In de categorie ‘anders’ is onder andere genoemd: met andere burens erover gesproken, hulp geboden aan het slachtoffer en ‘niet mee bemoeid’. Eén op de tien inwoners die hiermee te maken hadden, wist niet wat ze moesten doen (10%).

Organisaties waar men terecht kan met vragen over huiselijk geweld

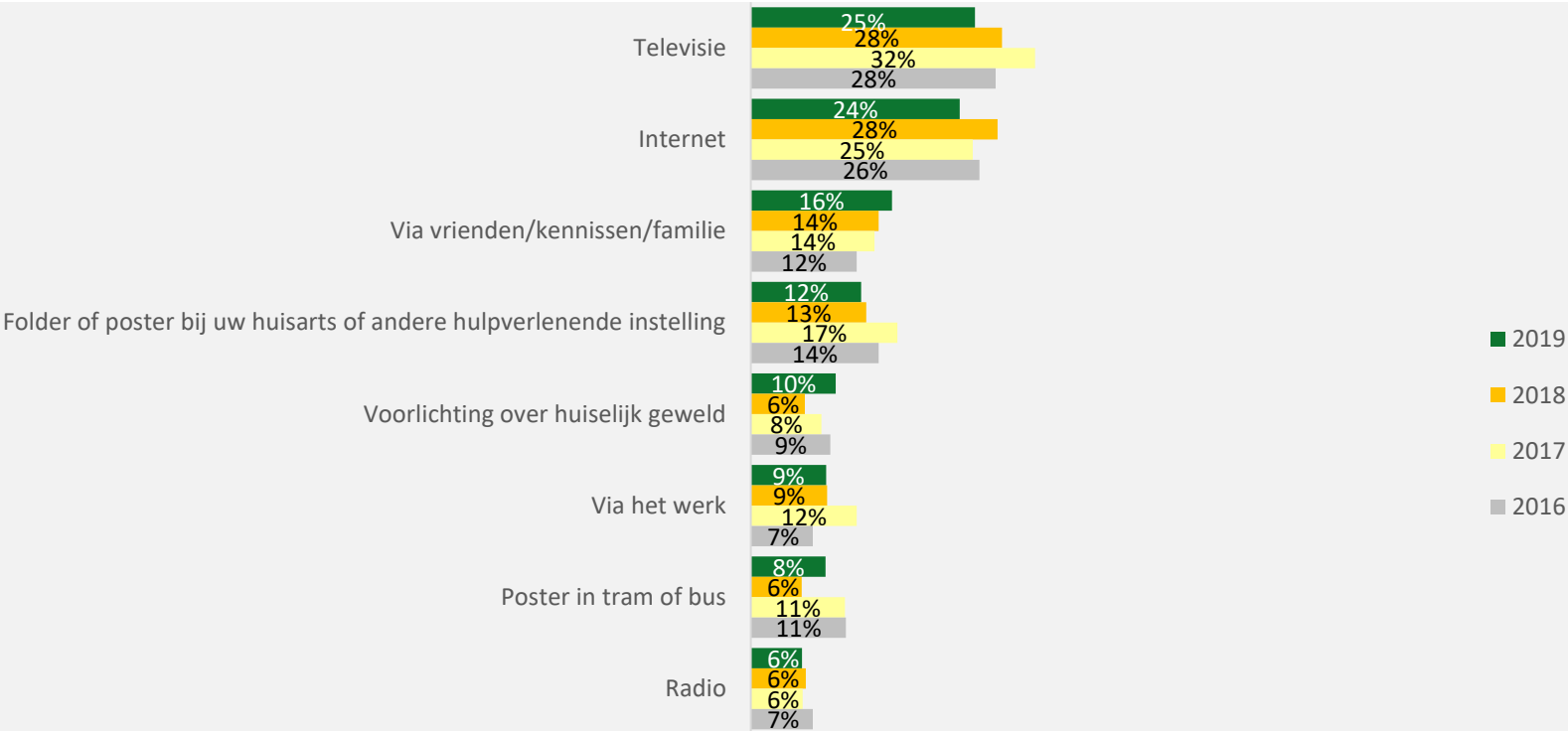

Twee op de drie Hagenaars (65%) denken dat ze het beste bij de politie kunnen aankloppen als ze vragen hebben over huiselijk geweld. De politie is daarmee de meest genoemde instantie. Dat was bij de vorige metingen ook zo. Het meldpunt ‘Veilig thuis’ wordt door een kwart genoemd (27%). Het belang van deze organisatie neemt bij iedere meting verder toe (van 15% in 2017 naar 27% in 2019). Minder vaak dan voorgaande jaren zou men met vragen over huiselijk geweld naar de huisarts gaan (17%). Van de respondenten heeft 12% geen idee waar men met vragen over huiselijk geweld naartoe zou kunnen of moeten gaan. Dat is minder dan in 2018 toen nog een kwart dit aangaf. In de categorie ‘anders’ is onder andere nog genoemd: het internet, een vertrouwenspersoon en “dat is afhankelijk van de situatie”.

Bekendheid van Veilig Thuis

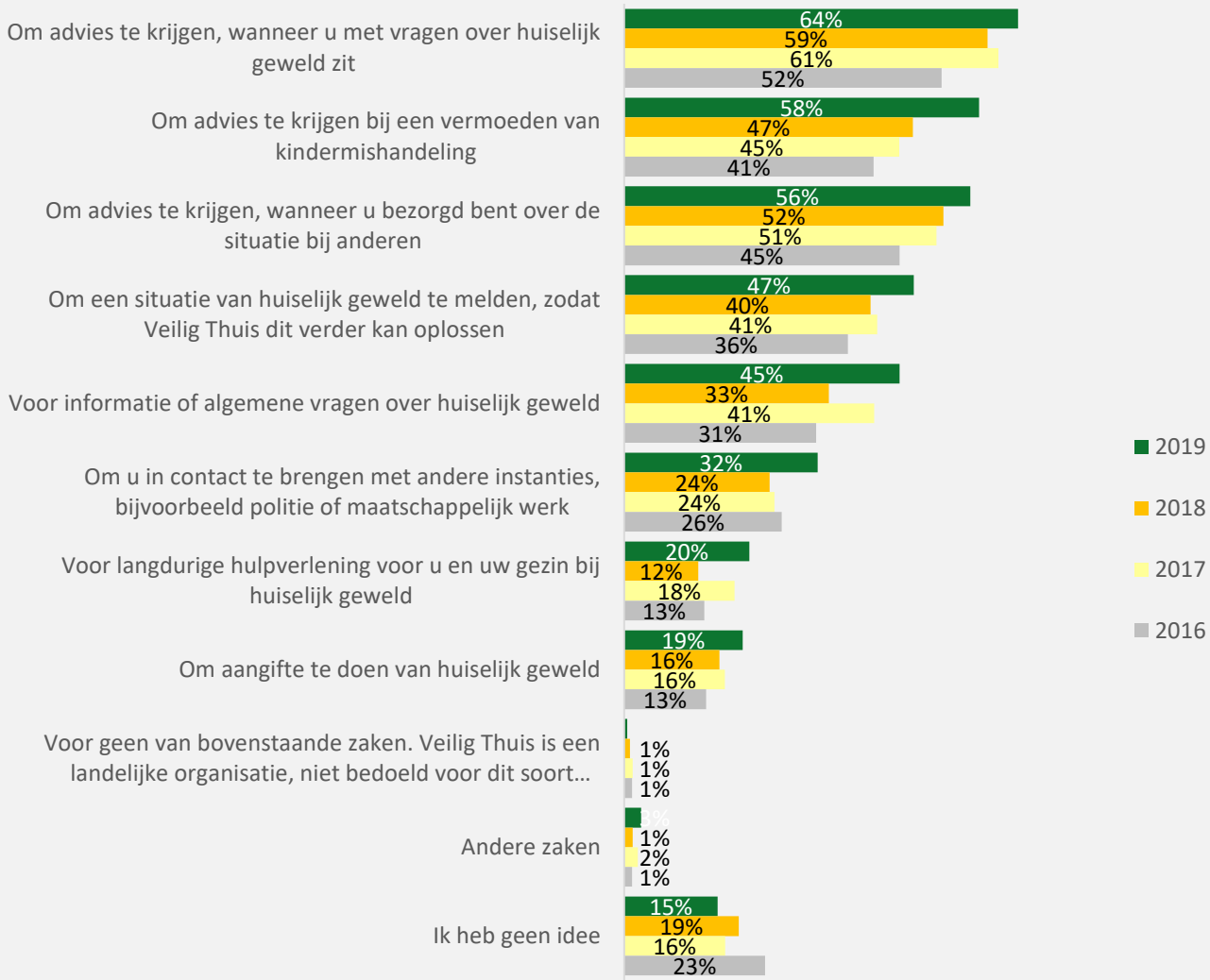
Bekendheid van Veilig Thuis, 2016-2019.

Wijze waarop inwoners van het bestaan van Veilig Thuis op de hoogte zijn, 2016-2019.

De inwoners van Den Haag raken steeds meer bekend met Veilig Thuis: van 30% in 2016 naar 42% in 2019. Dat betekent dat 58% niet weet wat er bedoeld wordt met Veilig Thuis.

De meeste mensen die Veilig Thuis kennen, zijn hiervan op de hoogte via de televisie (25%) en/of via het internet (24%). Andere bronnen, zoals via het eigen netwerk (16%), via een folder of poster (12%, 8%), via voorlichting (10%) of het werk (9%) worden minder genoemd. De cijfers komen op hoofdlijnen overeen met die van de vorige metingen.

Redenen waarvoor inwoners contact opnemen met Veilig Thuis, 2016-2019.

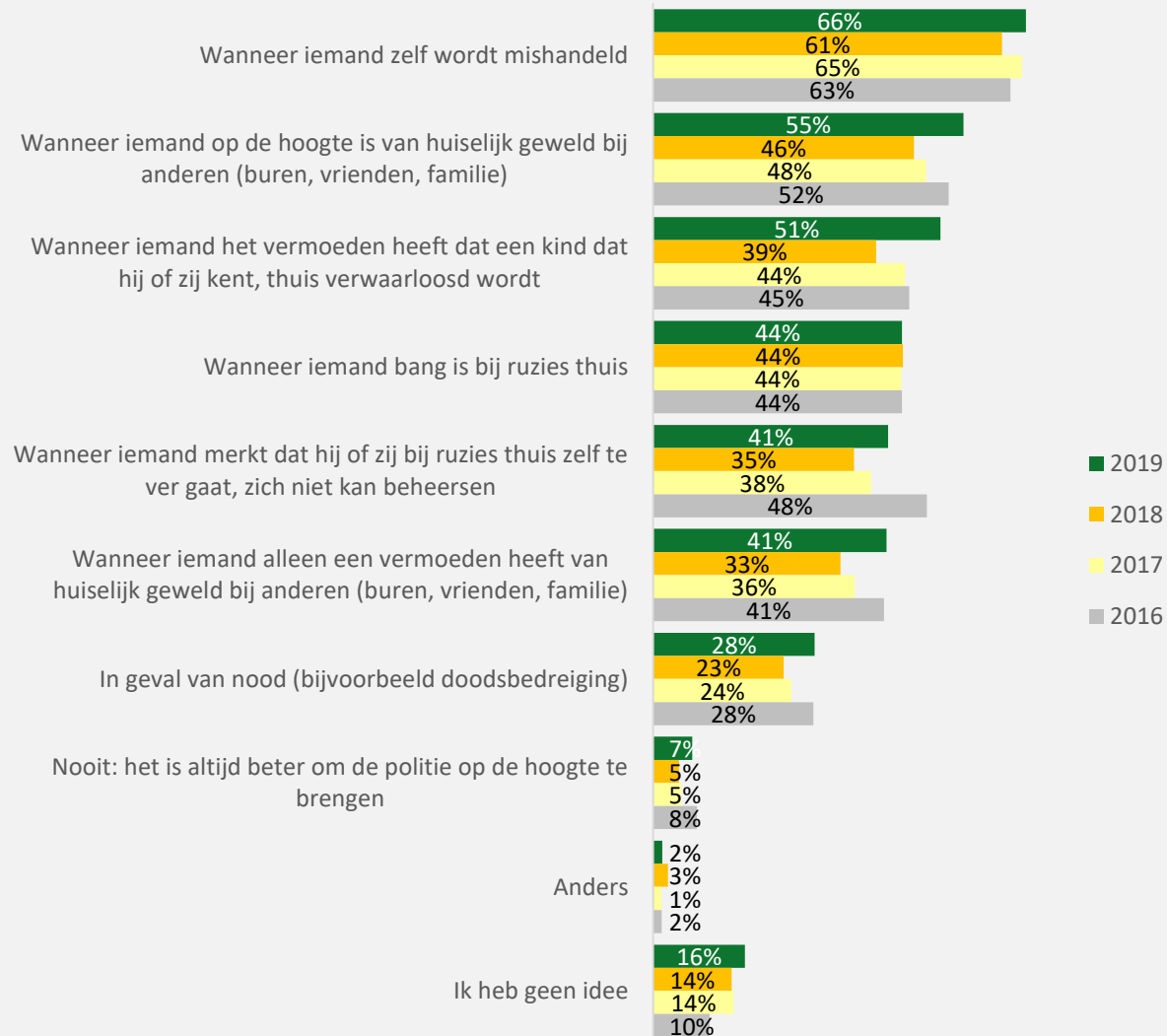
De respondenten die Veilig Thuis kennen is gevraagd of zij weten waarvoor ze contact kunnen opnemen met Veilig Thuis.

Twee op de drie Hagenaars denken bij Veilig Thuis terecht te kunnen als ze vragen hebben over huiselijk geweld (64%). Iets meer dan de helft zou hier ook naar toe gaan voor advies bij een vermoeden van kindermishandeling (58%) of als men bezorgd is over de situatie van anderen (56%) en bijna de helft denkt bij Veilig Thuis terecht te kunnen als ze een situatie van huiselijk geweld willen melden (47%) of algemene vragen hebben over huiselijk geweld (45%). Eén op de drie respondenten noemde Veilig Thuis een manier om in contact te komen met andere instanties zoals de politie of maatschappelijk werk (32%) en een vijfde voor langdurige hulpverlening (20%) of om aangifte te doen van huiselijk geweld (19%). Alle genoemde redenen om contact op te nemen met Veilig thuis zijn vaker genoemd dan de afgelopen jaren.

Circa 15% van de respondenten heeft geen idee waarvoor ze contact kunnen opnemen met Veilig Thuis. Dit geldt meer dan gemiddeld voor 65-plussers (65-74: 27%, 75+: 40%), lager opgeleiden (27%) en inwoners van Laak (23%) en Loosduinen (23%).

Advies om contact op te nemen met Veilig Thuis

Wanneer inwoners iemand zouden adviseren contact op te nemen met Veilig Thuis, 2016-2019.

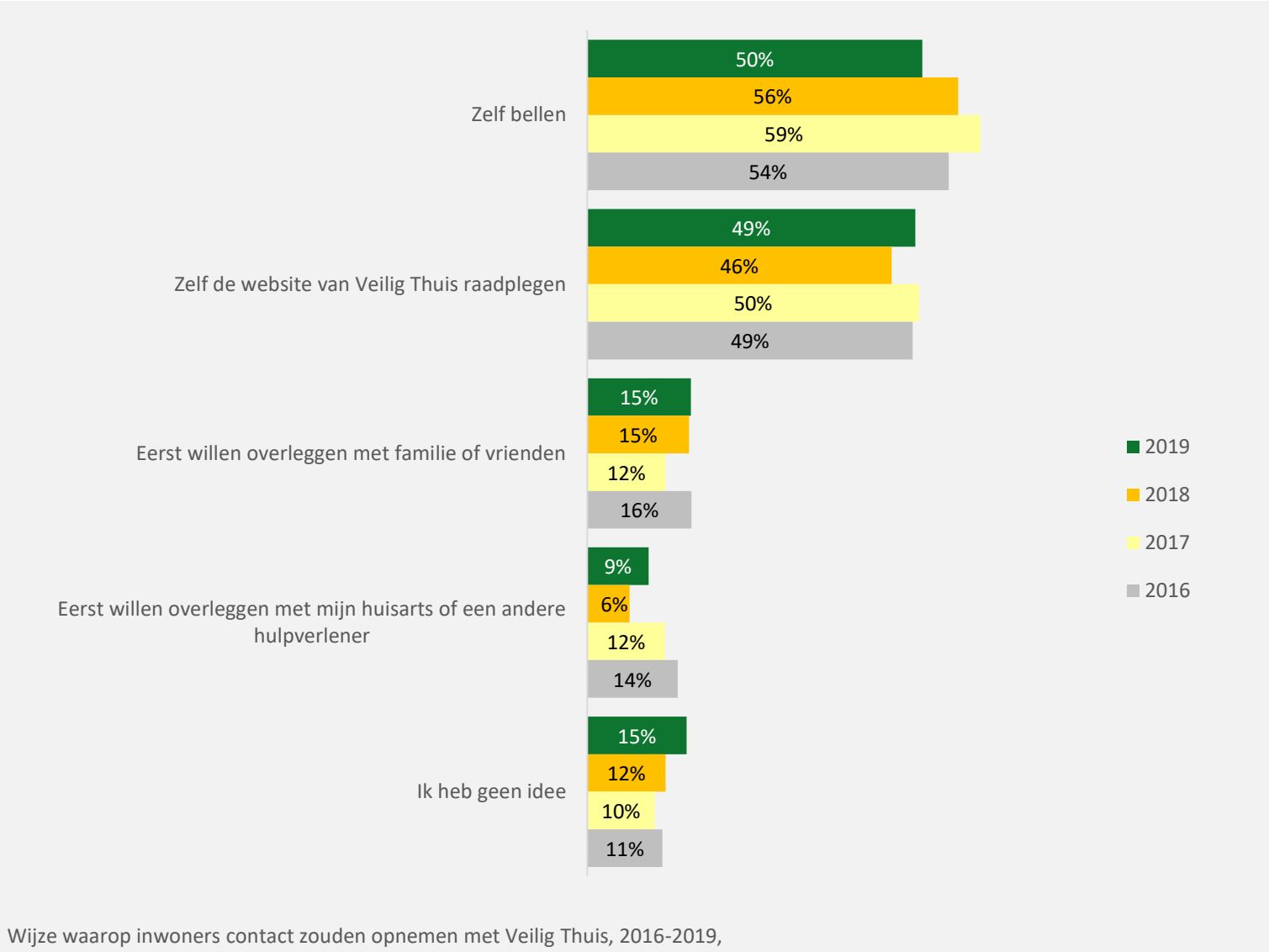
De respondenten is vervolgens gevraagd wanneer zij iemand anders zouden adviseren om contact op te nemen met Veilig Thuis.

Twee op de drie Hagenaars zouden dit doen als iemand zelf wordt mishandeld (66%). Ruim de helft zou Veilig thuis adviseren als men op de hoogte is van huiselijk geweld bij anderen (55%) of als men het vermoeden heeft dat een kind wordt verwaarloosd (51%). Circa vier op de tien Hagenaars denken hier aan wanneer iemand bang is bij ruzies thuis (44%), wanneer iemand merkt dat hij of zij bij ruzies thuis zelf te ver gaat (41%) of wanneer iemand alleen een vermoeden heeft van huiselijk geweld bij anderen (eveneens 41%). Een kwart doet dit in geval van nood (28%). Een enkeling heeft nog een andere reden genoemd om contact op te nemen met Veilig Thuis. Het gaat dan vooral om onveilige situaties of om situaties die men niet vertrouwt.

Circa 7% zou nooit adviseren om contact op te nemen met Veilig Thuis omdat het beter zou zijn om de politie in te lichten. Dit percentage is ongeveer gelijk aan dat van de vorige metingen.

Vergeleken met voorgaande metingen zien inwoners bij vrijwel alle situaties vaker een aanleiding om te adviseren contact op te nemen met Veilig Thuis.

Als wordt gevraagd op welke wijze de inwoners bij voorkeur contact zouden willen opnemen met Veilig Thuis, dan doet men dit het liefst zelf telefonisch (50%) en/of via de website (49%). Dat is niet anders dan de afgelopen jaren. Minder mensen zouden eerst overleggen met familie of vrienden of met de huisarts of een andere hulpverlener (resp. 15% en 9%). Eveneens 15% heeft geen idee hoe men het liefst contact zou opnemen.

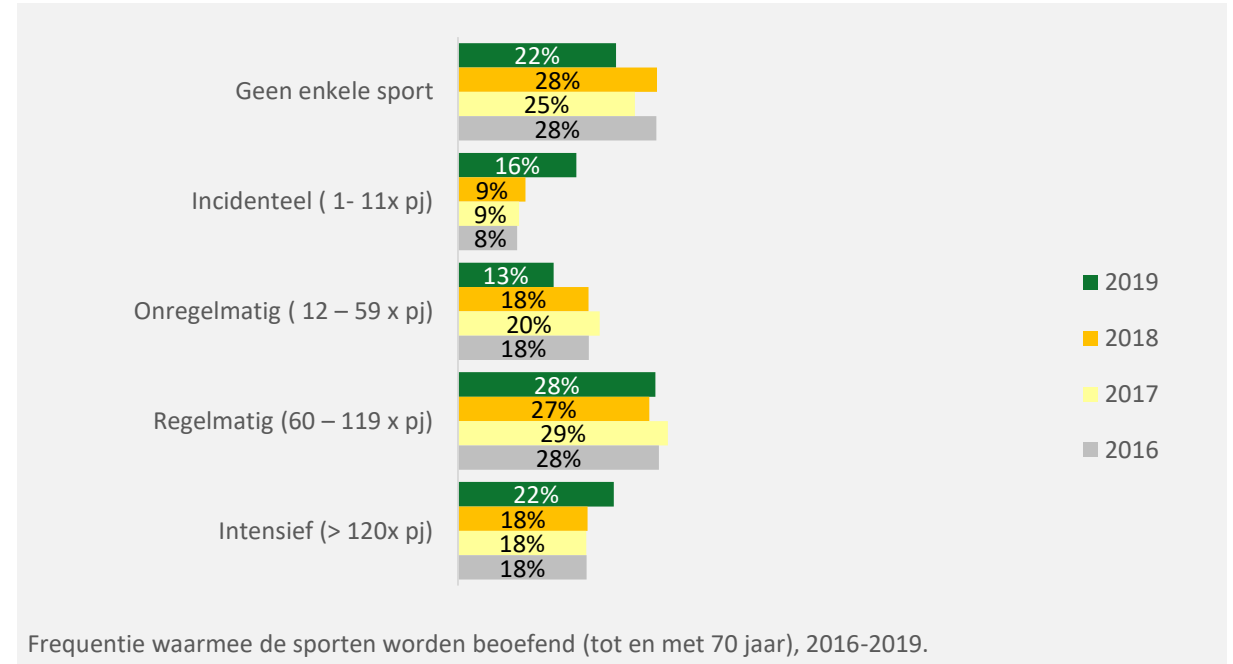
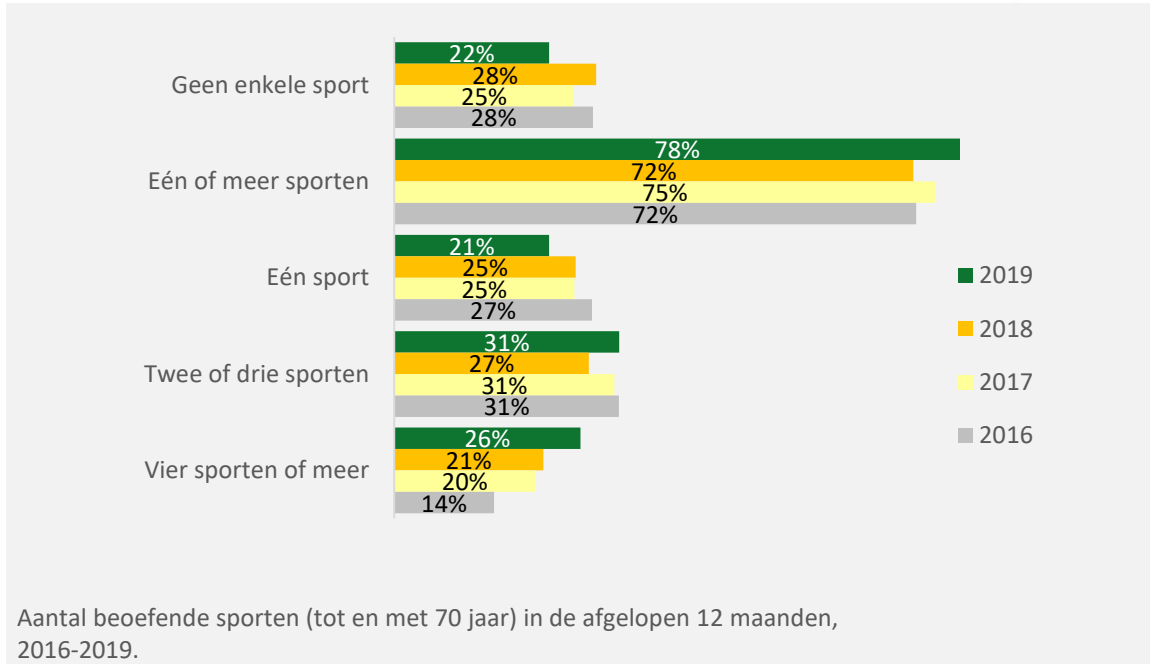
Inwonersonderzoek 2019

Sportdeelname

Aan de hand van een landelijk standaardmodel voor onderzoek naar sportdeelname wordt gekeken naar het percentage actieve sporters, de sporten die zij het meest beoefenen en van welke accommodaties zij gebruik maken. Daarbij wordt ook gekeken naar de (oude) normen voor gezond bewegen. Voor dit onderdeel zijn alleen de respondenten tot en met 70 jaar meegenomen.

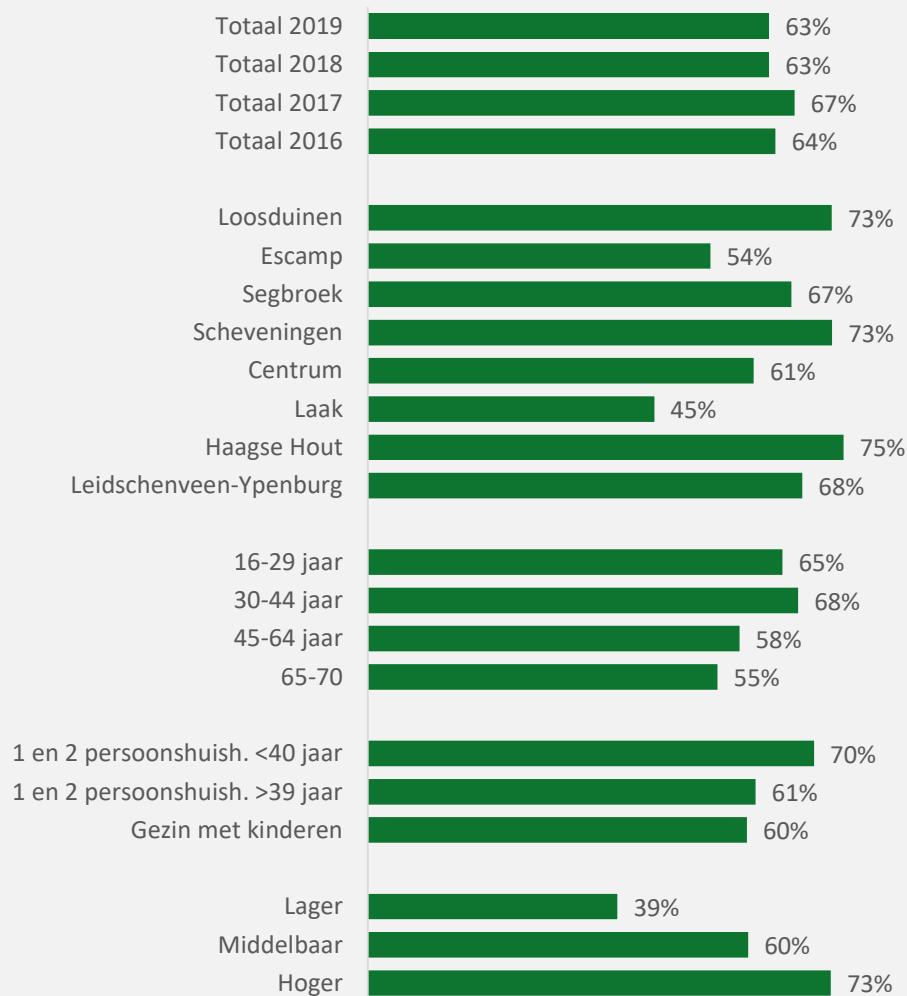
- Drie op de vier respondenten (78%) doen aan sport. Dat is iets meer dan voorgaande jaren. Met name het percentage mensen dat twee of meer sporten doen is toegenomen. Ook het aandeel “intensieve” sporters is toegenomen. Daarnaast nam echter ook het percentage incidentele sporters toe.
- Bijna twee op de drie respondenten (63%) hebben de afgelopen twaalf maanden minstens 12 keer of meer gesport en zij voldoen daarmee volgens de RSO-norm aan de definitie ‘sporter’. Dat is vergelijkbaar met de afgelopen jaren. Onder lager opgeleiden is dit percentage aanzienlijk lager (39%), onder hoger opgeleiden juist hoger (73%).
- De meest beoefende sporten in Den Haag zijn dezelfde als de afgelopen jaren: fitness (individueel binnen, 32%), hardlopen (23%), wandelen (20%) en zwemmen (16%). Met name het percentage wandelaars maar ook het percentage zwemmers is toegenomen sinds 2016.
- Twee op de drie (64%) respondenten tot en met 70 jaar, die minimaal 12 keer per jaar sporten, zijn lid van een sportvereniging. Dit percentage is vergelijkbaar met de voorgaande jaren. De meeste mensen hebben een lidmaatschap bij een sportschool (fitness binnen en buiten), de yogaschool en/of de voetbalclub.
- Van alle sporters maakt 70% gebruik van een overdekte sportaccommodatie, veelal (60%) in Den Haag. Daarnaast wordt veel gesport in de openbare ruimte (75% totaal en 69% in Den Haag). Het gebruik van sportaccommodaties in de open lucht is lager (24%, 19% in Den Haag) en ook iets afgenomen.
- De sportmogelijkheden in Den Haag worden beoordeeld met een 7,2, een fractie lager dan in 2017 en 2018. De helft (51%) beoordeelt de sportmogelijkheden met een 8 of hoger. Inwoners van Laak en Centrum geven de laagste cijfers (resp. 6,6 en 6,8) voor de sportmogelijkheden in Den Haag.
- Een derde van de inwoners doen minimaal vijf dagen per week aan sport- en beweegactiviteiten van minimaal 30 minuten per dag. Circa 40% voldoet aan de fitnorm en dit is iets lager dan de voorgaande jaren.

Meer dan drie op de vier respondenten (78%) doen aan sport. Het aandeel sporters is het grootst onder de 30- tot 44-jarigen (84%) en hoger opgeleiden (87%). Het percentage Hagenaars dat twee of drie sporten beoefent (31%) of vier of vijf (26%) is ten opzichte van vorig jaar toegenomen, het aandeel mensen dat één sport beoefent is juist iets lager dan in de voorgaande jaren (21%). Het aandeel dat sport wisselt enigszins, maar ligt het afgelopen jaar wat hoger dan de jaren daarvoor (72% in 2018 en 2016 en 75% in 2017).

Als het gaat om de intensiteit van het sporten, dan neemt zowel het percentage “intensief” toe (van 18% naar 22% sport tenminste 120 keer per jaar), alsook het percentage incidentele sporters (van 9% naar 16% sport maximaal 11 keer per jaar). De grootste groep (28%) sport regelmatig (60 tot 120 keer per jaar) en die blijft ongeveer gelijk.

RSO-norm (minstens 12 keer per jaar gesport) naar doelgroepen (tot en met 70 jaar), 2019.

Bijna twee op de drie respondenten (63%) hebben de afgelopen twaalf maanden minstens 12 keer of meer gesport en kunnen daarmee volgens de RSO-norm als 'sporter' worden gedefinieerd. Dat is vergelijkbaar met de afgelopen jaren.

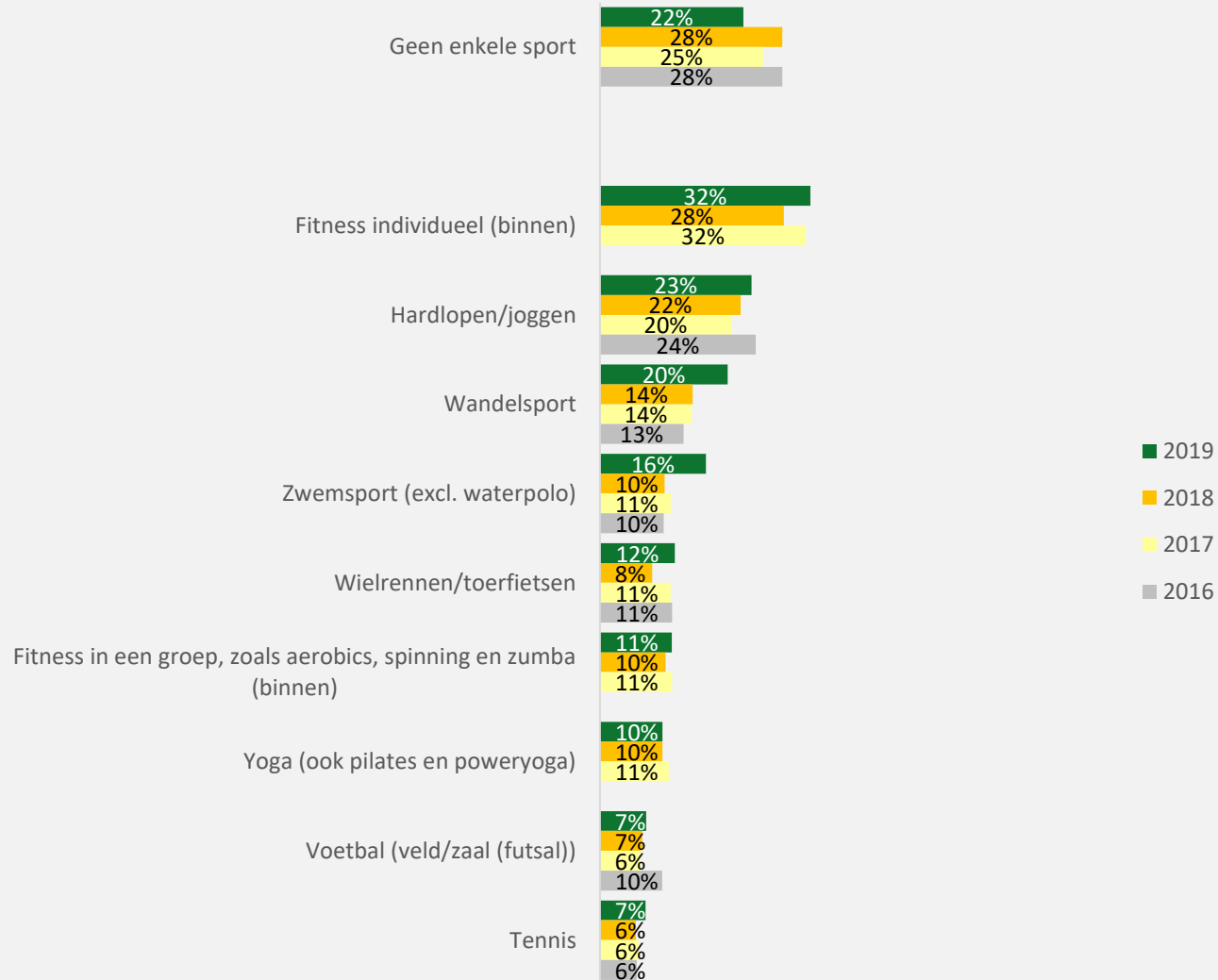
Respondenten uit Haagse Hout (75% sport tenminste 12 keer per jaar), Loosduinen (73%) en Scheveningen (73%) sporten vaker dan gemiddeld. Bewoners uit Laak juist veel minder vaak (45%). Dat was in 2018 ook zo.

De lager opgeleiden sporten veel minder (39%) terwijl de hoger opgeleiden juist bovengemiddeld sportief zijn (73%).

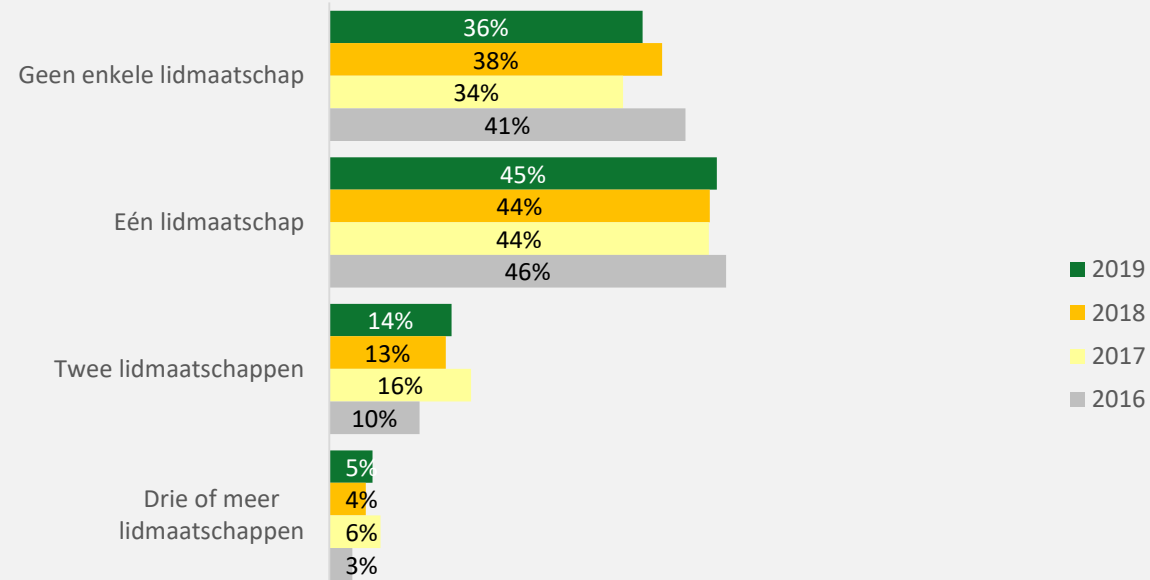
Meest beoefende sporten

Meest beoefende sporten (t/m 70 jaar) en het aandeel dat geen enkele sport heeft beoefend, 2016-2019.

De meest meest beoefende sporten in Den Haag zijn dezelfde als die van de vorige jaren, met ruim bovenaan: fitness (individueel binnen, 32%), gevolgd door hardlopen (23%), wandelen (20%) en zwemmen (16%). Ook wielrennen / toerfietsen (12%), fitness in een groep (zoals aerobics, spinning en zumba) (11%) en yoga (10%) worden door tenminste één op de tien sporters genoemd. Het percentage dat doet aan Individuele fitness, hardlopen, tennis, wandelen, zwemmen en wielrennen / toerfietsen is ten opzichte van vorig jaar iets toegenomen.

Door kleine aanpassingen aan de sportcategorieën zijn niet alle sporten vergelijkbaar met 2016. Zo was fitness in 2016 één antwoordmogelijkheid (dat was 35%) en is dat vanaf 2017 gesplitst in 'binnen' en 'buiten'.

Aantal beoefende sporten als lid van een sportvereniging (tot en met 70 jaar en minimaal 12 keer per jaar gesport), 2016-2019.

De respondenten is gevraagd of ze de hiervoor genoemde sporten als lid van een sportvereniging beoefenen.

Meer dan 60% van de respondenten (tot en met 70 jaar), die minimaal 12 keer per jaar sporten, is lid van een sportvereniging (64%). Dit is vergelijkbaar met de voorgaande jaren: 62% in 2018, 66% in 2017 en 59% in 2016. Lager opgeleiden (58%) en 65-plussers (49%) zijn minder vaak lid van een sportvereniging.

In de meeste gevallen gaat het om één sport (45%) waarvoor men lid is van een vereniging, bij een kleiner deel om twee sporten (14%) of meer dan twee (5%).

De meeste mensen die lid zijn van een vereniging hebben een lidmaatschap bij een sportschool (fitness binnen en buiten), de yogaschool en/of de voetbalclub.

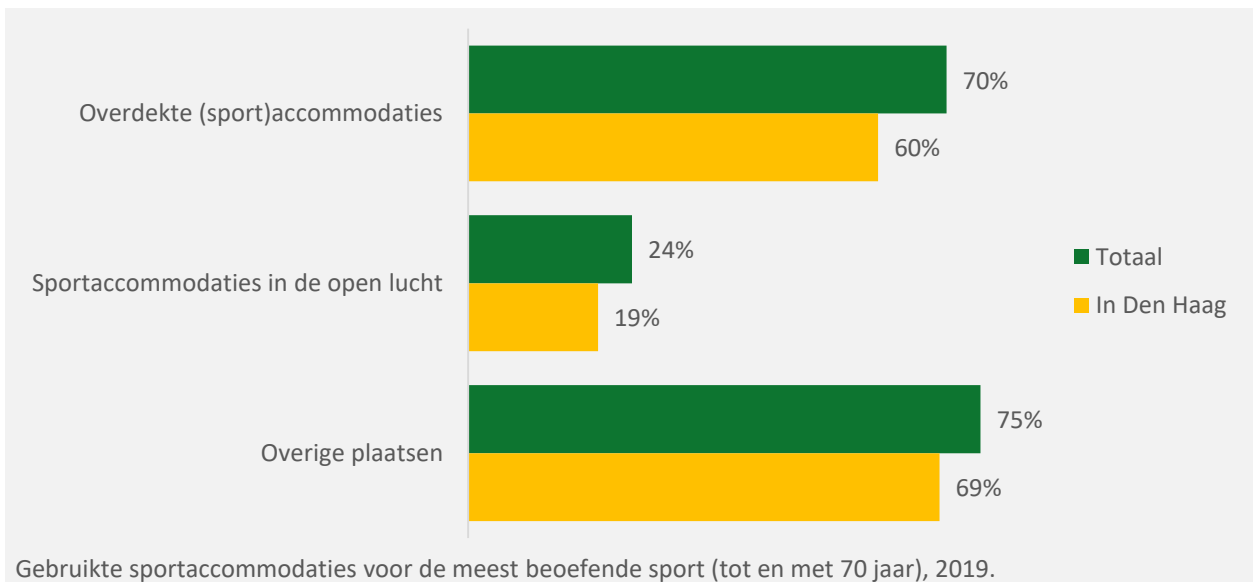
Een derde van de respondenten sport wel maar is geen lid van een vereniging (36%). Dit percentage is wat hoger onder ouderen (51%) en lager opgeleiden (42%) en onder bewoners uit Loosduinen (45%), Haagse Hout (43%), Centrum (41%) en Leidschenveen-Ypenburg (41%).

Plaats om te sporten

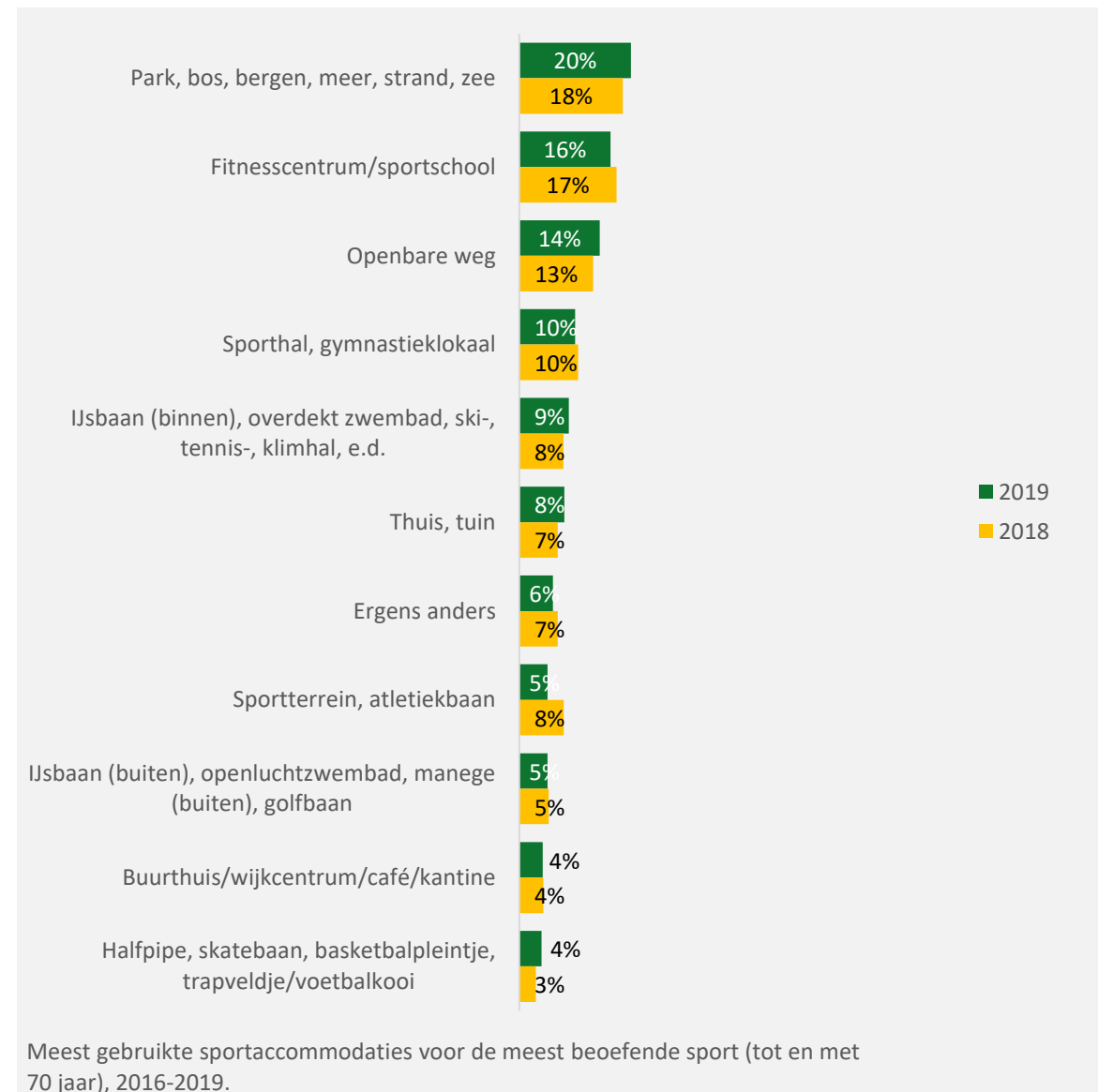

Den Haag

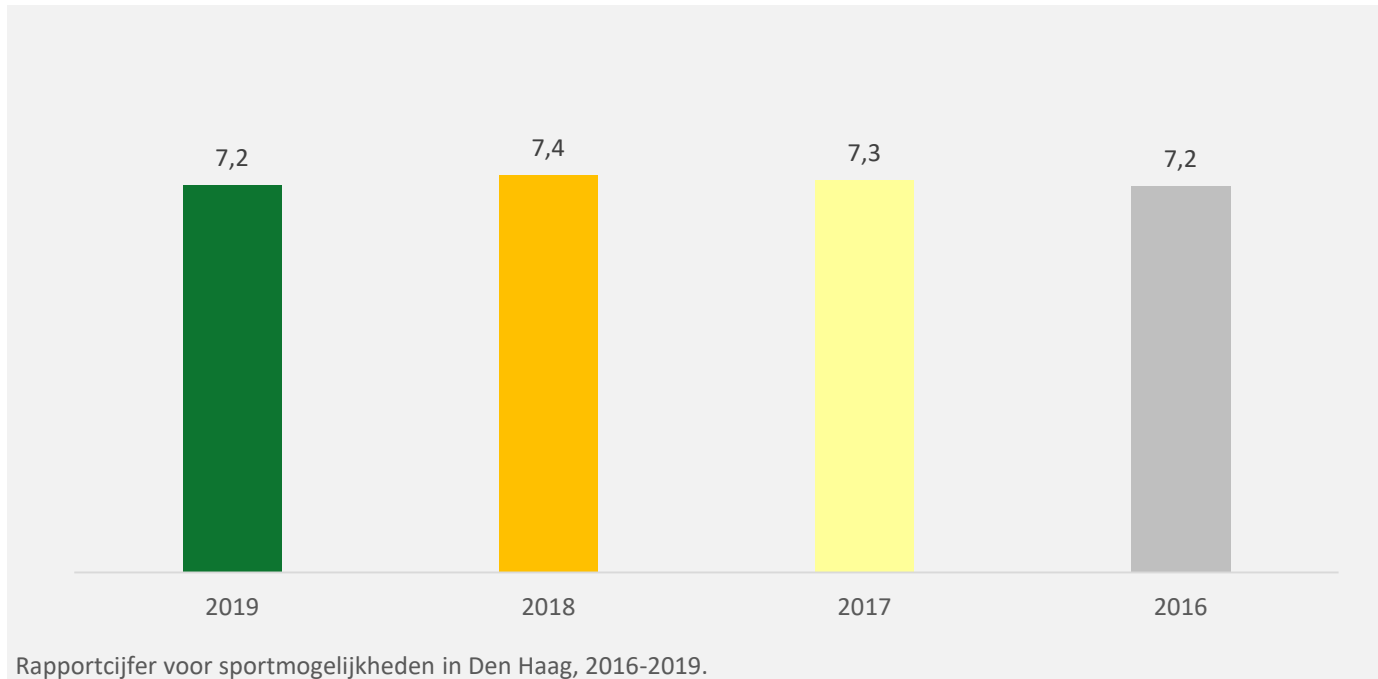

Van alle sporters gebruikt 70% voor de meest beoefende sport een overdekte (sport)accommodatie, die meestal in Den Haag liggen (60%). Een kwart (24%) maakt voor de meest beoefende sport gebruik van een sportaccommodatie in de open lucht, waarvan 19% in Den Haag. Veel respondenten beoefenden (ook) een sport in de openbare ruimte (75%) en dan ook vooral in Den Haag (69%).

Meer ingezoomd zijn een park of een bos (20%), de fitnessruimte / sportschool (16%) en de openbare weg (14%) de meest gebruikte locaties om te sporten. Daarnaast sport 10% in een sporthal of gymnastieklokaal en 9% op een ijsbaan, in een zwembad of een ski-, tennis- of klimhal. Deze cijfers lijken sterk op die van de vorige jaren.

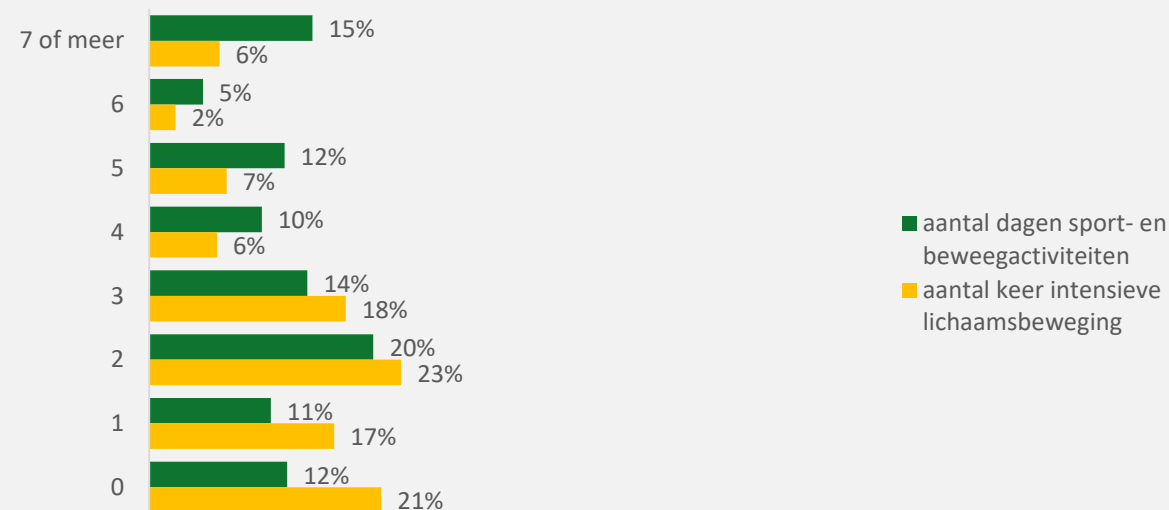

Beoordeling van sportmogelijkheden in Den Haag

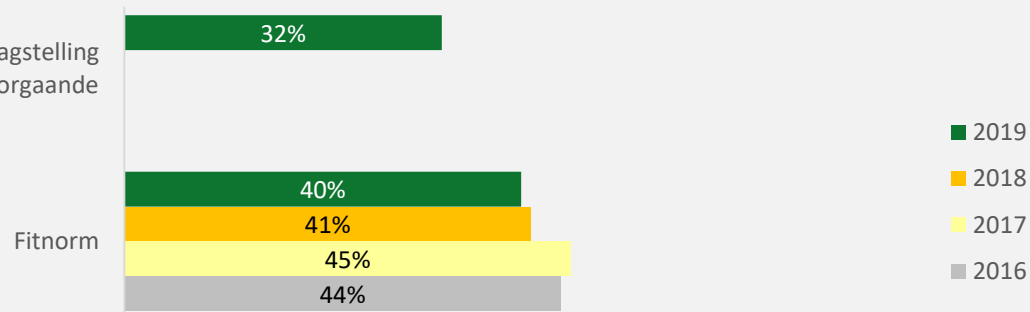
De sportmogelijkheden in Den Haag worden gemiddeld beoordeeld met een ruime voldoende (7,2). Dat gemiddelde cijfer is een fractie lager dan in 2018 (7,4) en 2017 (7,3), maar het verschil is minimaal. De 65-plussers geven het hoogste gemiddelde cijfer (7,6), samen met de inwoners van Scheveningen (7,7) en Haagse Hout (7,6). De inwoners van Laak (6,6) en Centrum (6,8) en de 30- tot 45-jarigen (6,9) geven verhoudingsgewijs de laagste cijfers.

De helft (51%) van de respondenten beoordeelt de sportmogelijkheden in Den Haag met een goed (8) of zeer goed (9 of hoger). In 2018 was dat nog 57%. Iets meer dan één op de tien sporters (11%) geeft een onvoldoende. Dit aandeel is hoger dan gemiddeld onder de 30- tot 45-jarigen (14%) en de inwoners van Laak (22%) en Centrum (18%).

Aantal dagen dat men tenminste 30 minuten per dag sport- en beweegactiviteiten heeft en het aantal keer dat men tenminste 20 minuten inspannende lichaamsbeweging heeft (tot en met 70), 2019.

Beweegnorm* (vraagstelling veranderd t.o.v. voorgaande jaren)

Aandeel dat vijf dagen of meer tenminste 30 minuten per dag sport- en beweegactiviteiten heeft en het aandeel dat drie keer of meer per week tenminste 20 minuten inspannende lichaamsbeweging heeft (tot en met 70), 2016-2019.

De beweegnorm gaat uit van gemiddeld tenminste vijf dagen per week 30 minuten of meer **lichaamsbeweging**.

Van de respondenten doet een derde minimaal vijf dagen of meer aan **sport- en beweegactiviteiten** (32%). Omdat de vraagstelling is gewijzigd, is een vergelijking met voorgaande jaren niet mogelijk. De 65 tot 70-jarigen in de respons sporten en bewegen meer dan gemiddeld (43%). Lager opgeleiden doen dit minder (27%), zo ook inwoners van Centrum (26%) en Laak (27%). Inwoners van Segbroek bewegen juist meer (39%). Bijna een kwart van de Hagenaars beweegt eigenlijk niet (12%) of hooguit één keer in de week (11%).

De fitnorm gaat uit van tenminste 3 keer 20 minuten of meer intensieve lichaamsbeweging. Aan deze norm voldoet 40% van de respondenten. Hier is juist sprake van een lichte daling ten opzichte van de voorgaande jaren. Onder de inwoners van Loosduinen (49%) en Haagse Hout (45%) is dit percentage het hoogst, in Leidschenveen-Ypenburg (31%), Laak (36%) en Centrum (37%) het laagst. Naar leeftijdsgroep is er niet veel verschil: ook van de oudere respondenten voldoet 43% aan de norm.

Den Haag

Inwonersonderzoek 2019

Cultuurparticipatie

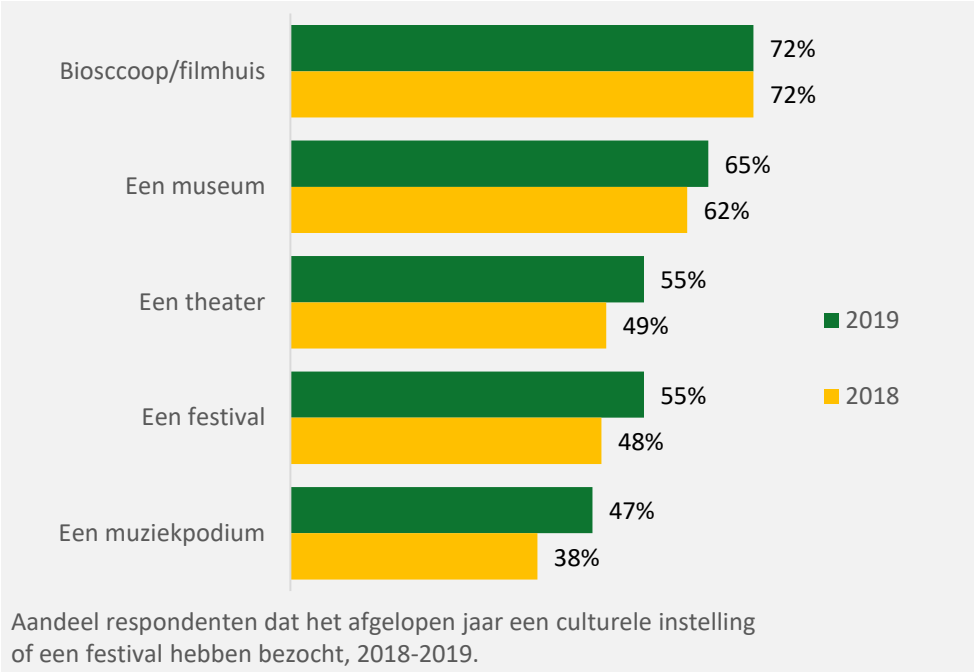
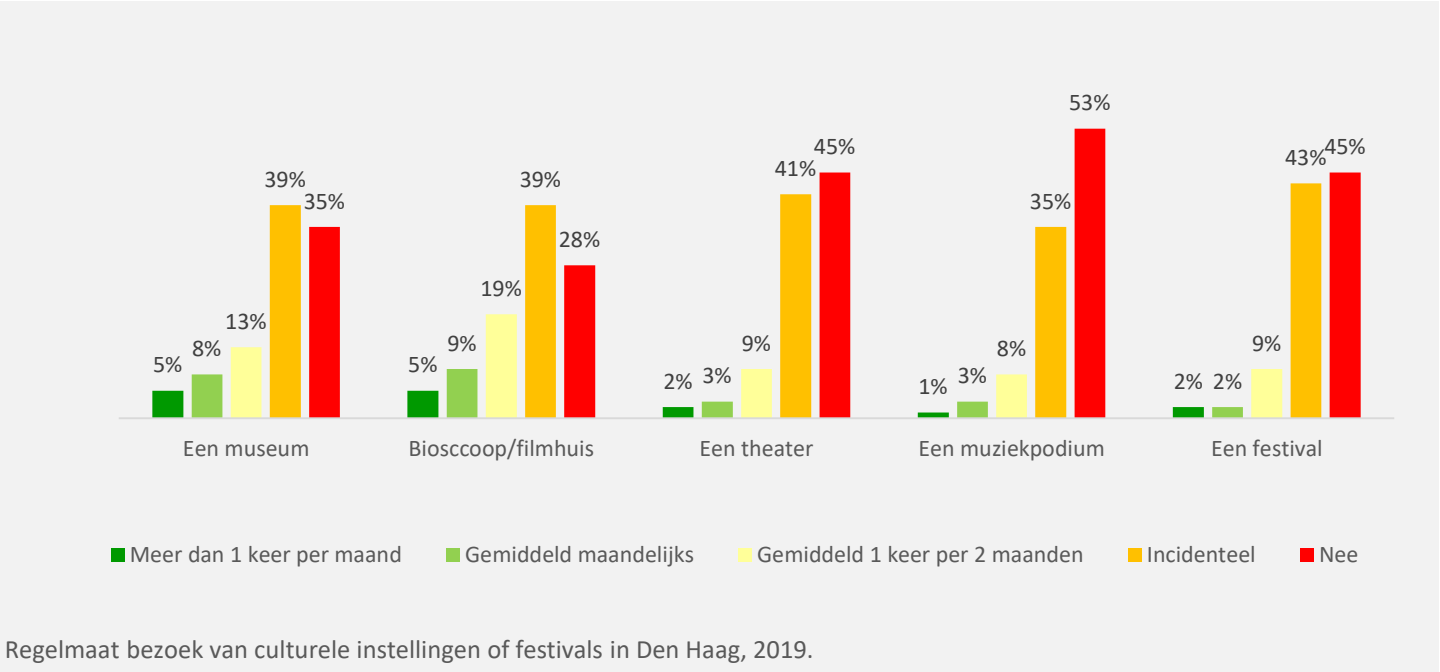

De gemeente Den Haag kent veel musea, theaters, bioscopen, podia, festivals en andere culturele voorzieningen. De gemeente wil graag weten in hoeverre de aanwezige voorzieningen en festivals worden bezocht en hoe het culturele aanbod wordt beoordeeld.

- Van alle respondenten heeft 82% het afgelopen jaar wel eens een museum, bioscoop, theater, muziekpodium of festival bezocht, bijna de helft (46%) bezocht tenminste één keer per twee maanden één of meer van deze culturele voorzieningen en 24% tenminste maandelijks. Vergeleken met vorig jaar is hierin niet veel veranderd.
- Van alle culturele instellingen worden bioscopen en filmhuizen het vaakst bezocht. Bijna drie kwart van de respondenten (72%) gaf aan in het afgelopen jaar naar de bioscoop of het filmhuis te zijn geweest. Twee op de drie (65%) zijn het afgelopen jaar naar het museum geweest. Iets meer dan de helft (55%) is naar het theater of een festivals geweest. Dit geldt iets minder vaak voor de muziekpodia: 47% in het afgelopen jaar. Er zijn vergeleken met vorig jaar vooral meer Hagenaars naar een muziekpodium of festival geweest.
- Op de vraag waarom Hagenaars *geen* culturele instellingen of festivals hebben bezocht, speelt geen interesse de belangrijkste rol. Zo geeft 43% van de niet-bezoekers aan dat dit een belangrijke reden is. Voor een kwart is tijdgebrek de reden (28%). Afgezet tegen alle Hagenaars betreft dit resp. 8% en 5%.
- Respondenten met een hogere opleiding en bewoners van Scheveningen, Segbroek, Loosduinen en Haagse Hout gaan vaker naar een culturele instelling of festival. Lager opgeleiden zijn minder actief op cultureel gebied, net als de bewoners van Escamp, Laak en Leidschenveen-Ypenburg.
- Ruim een derde van de respondenten heeft het afgelopen jaar (35%) één of meer kunstzinnige of creatieve activiteiten beoefend of heeft daar les in gehad. Een vergelijkbaar aandeel was daar ook de laatste maand nog mee bezig. Muziek is het meest beoefend (16% afgelopen jaar en 14% afgelopen maand).
- De respondenten laten zich positief uit over de diversiteit van het culturele aanbod in Den Haag (80% positief), de passendheid van het aanbod bij de stad (76%) en de passendheid bij de respondent zelf (60%). Het aandeel dat negatief is hierover varieert tussen de 6% en 10%.
- Het culturele aanbod krijgt een 7,5 als rapportcijfer van de Hagenaars. Het oordeel schommelt de laatste jaren tussen de 7,4 en 7,6. Bijna zes op de tien geven dit jaar een 8 of hoger, 6% geeft een onvoldoende hiervoor.

Bezoek aan culturele instellingen of festivals

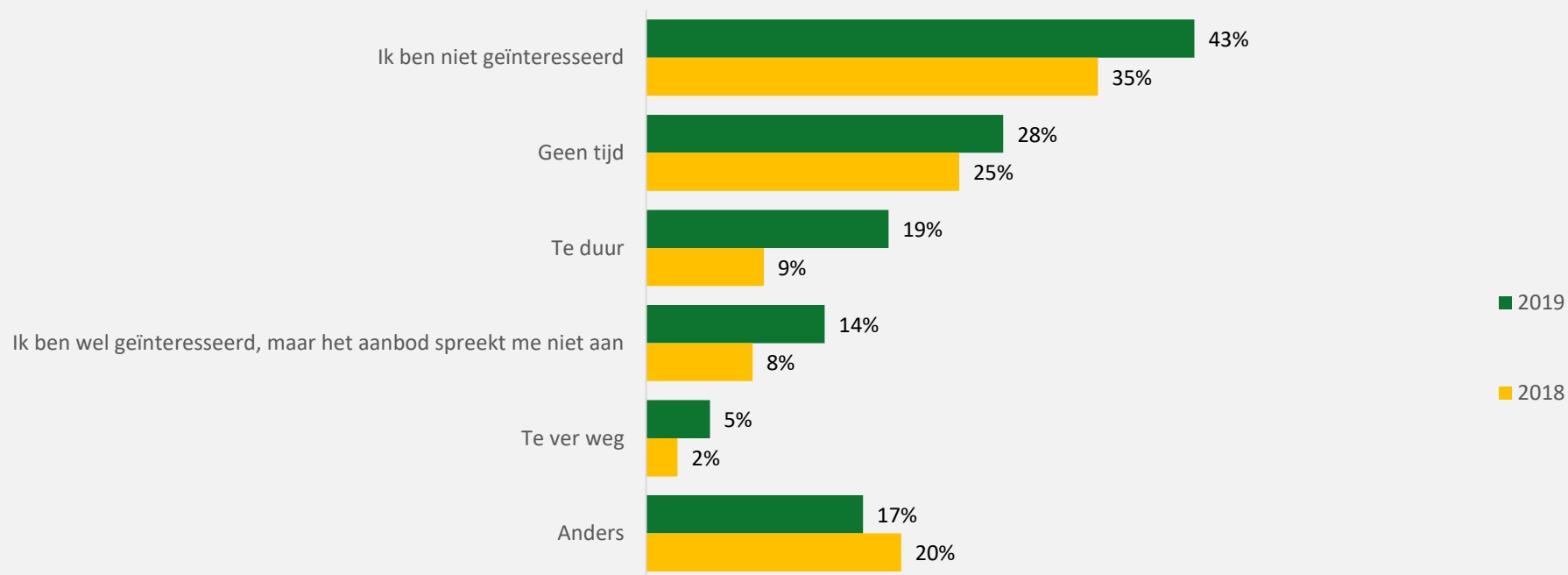
Acht op de tien Hagenaars (82%) hebben het afgelopen jaar wel eens een museum, bioscoop/filmhuis, theater, muziekpodium of festival bezocht; bijna de helft (46%) kwam minstens tweemaandelijks naar één of meer culturele instellingen of festivals en een kwart (24%) tenminste één keer per maand. Hierin is vergeleken met vorig jaar vrijwel niets veranderd.

Respondenten zijn het meest naar een bioscoop of filmhuis geweest. Zo is bijna drie kwart het afgelopen jaar naar een bioscoop of filmhuis geweest. Naar een museum is twee derde geweest (65%), het theater en een festival iets meer dan de helft (55%) en een muziekpodium bijna de helft (47%). Er zijn vergeleken met vorig jaar vooral meer Hagenaars naar een muziekpodium en naar een festival geweest.

Bezoek aan culturele instellingen of festivals

Den Haag

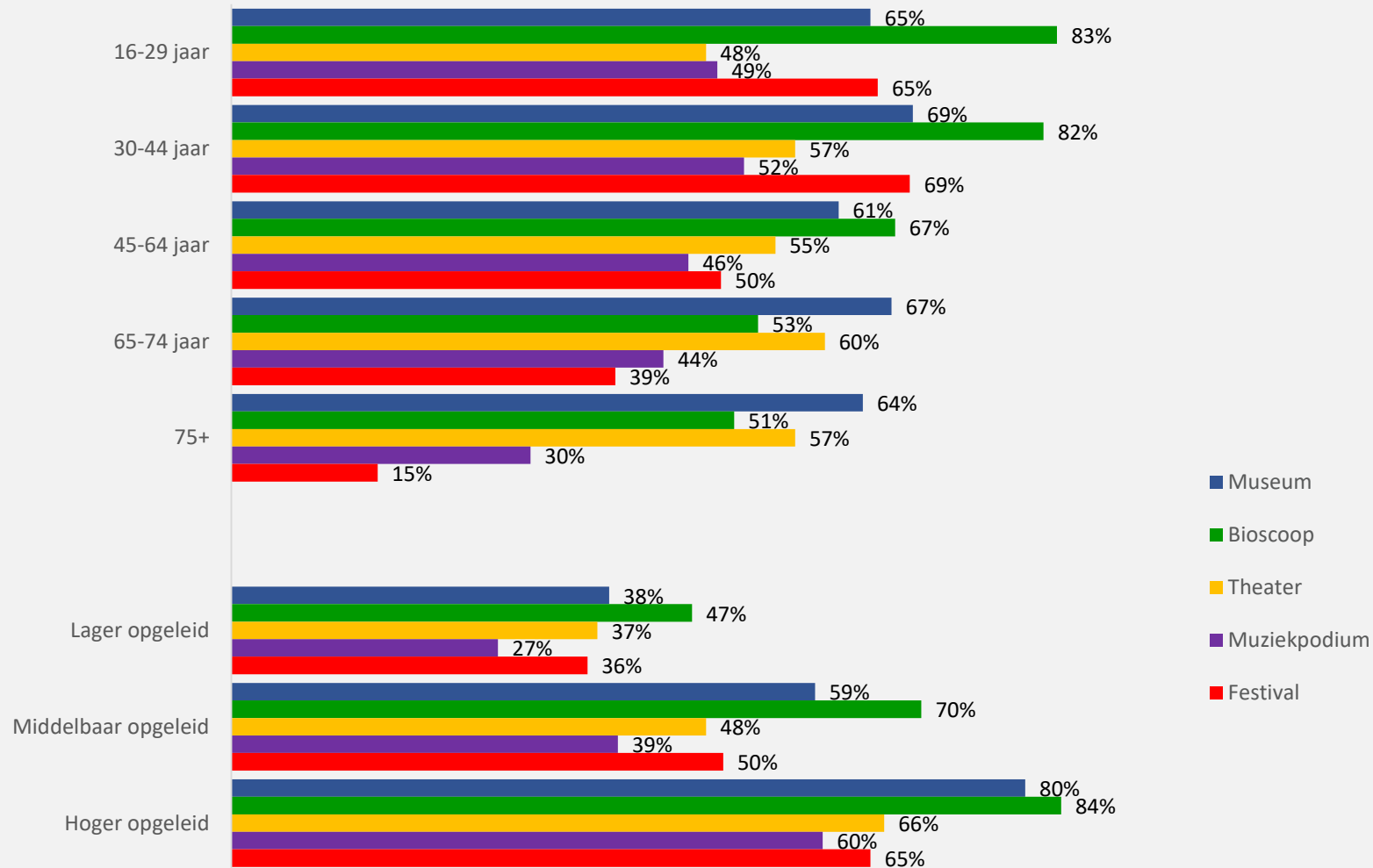

Redenen waarom men geen culturele instelling of festival in Den Haag heeft bezocht, 2018-2019.

De belangrijkste reden waarom Hagenaars het afgelopen jaar geen culturele instelling of festival hebben bezocht, is geen interesse (43%). Vier op de tien Hagenaars die niet naar een culturele instelling of festival zijn geweest, brengen dit naar voren. Een kwart (28%) had hier geen tijd voor en een vijfde (19%) vond het te duur. Daarnaast geeft 14% aan dat men wel geïnteresseerd was maar dat het aanbod niet aansprak. De afstand speelt nauwelijks een rol (5%).

De cijfers moeten met enige voorzichtigheid worden vergeleken met die van vorig jaar, omdat toen slechts één reden aangekruist kon worden. Dit jaar konden respondenten meerdere redenen aankruisen. Wat in ieder geval opvalt is dat vorig jaar 9% aangaf dat men niet ging omdat men het te duur vond, dit jaar is dat 19%.

Bezoek aan culturele instellingen of festivals

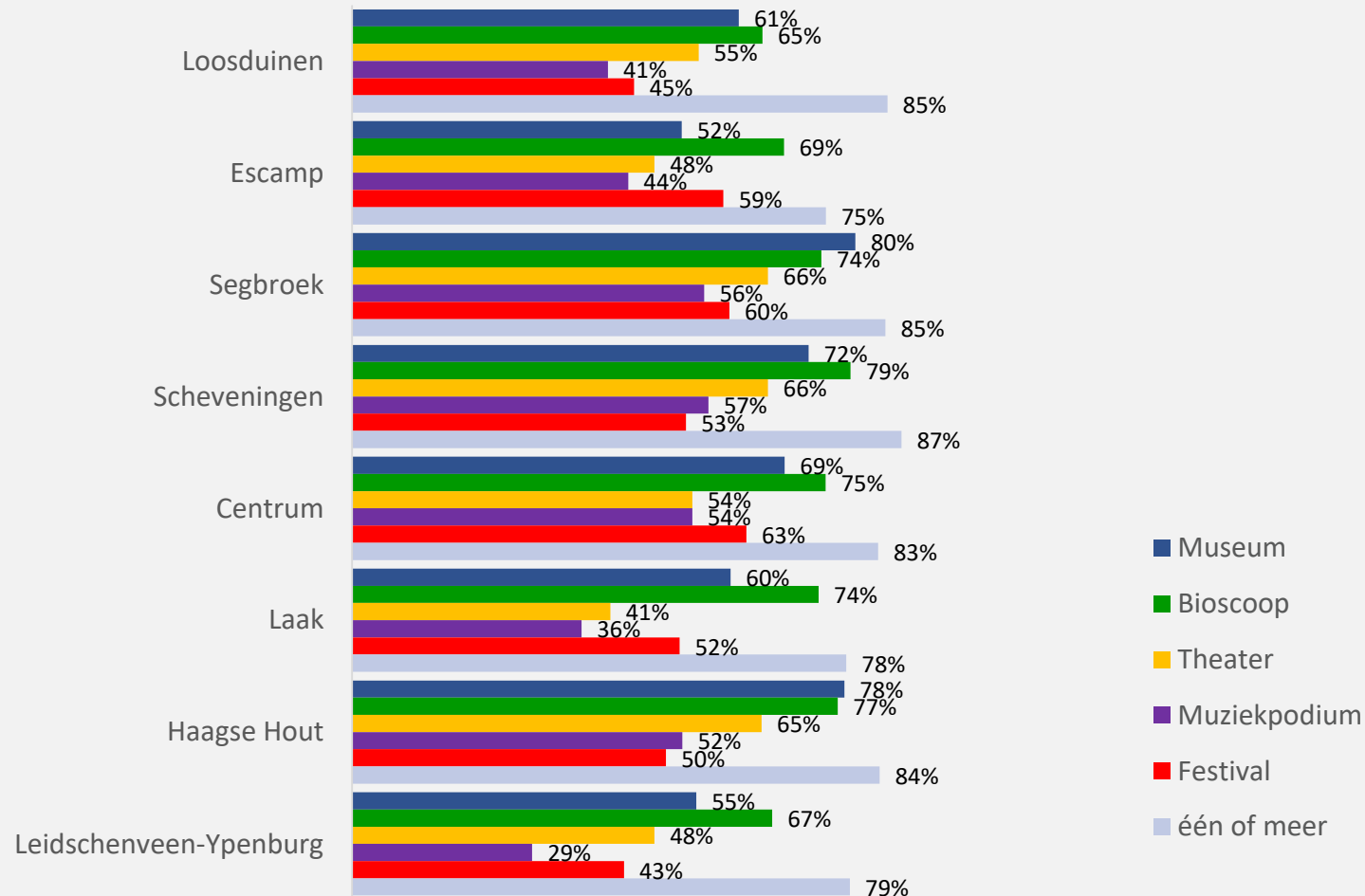

Incidenteel bezoek of vaker aan één of meerdere culturele instellingen of festivals in Den Haag naar doelgroepen, 2019.

Wat over het algemeen opvalt is dat naarmate men hoger is opgeleid men vaker naar culturele instellingen of festivals toe gaat. Dit is te zien bij zowel het bezoek aan een museum, bioscoop, theater, muziekpodium en een festival.

Uitgesplitst naar leeftijd is te zien dat naarmate Hagenaars ouder zijn het bezoek aan culturele instellingen en met name bezoek aan festivals lager is. Voor museumbezoek en bezoek aan het theater zijn er nauwelijks leeftijdsverschillen.

Bezoek aan culturele instellingen of festivals

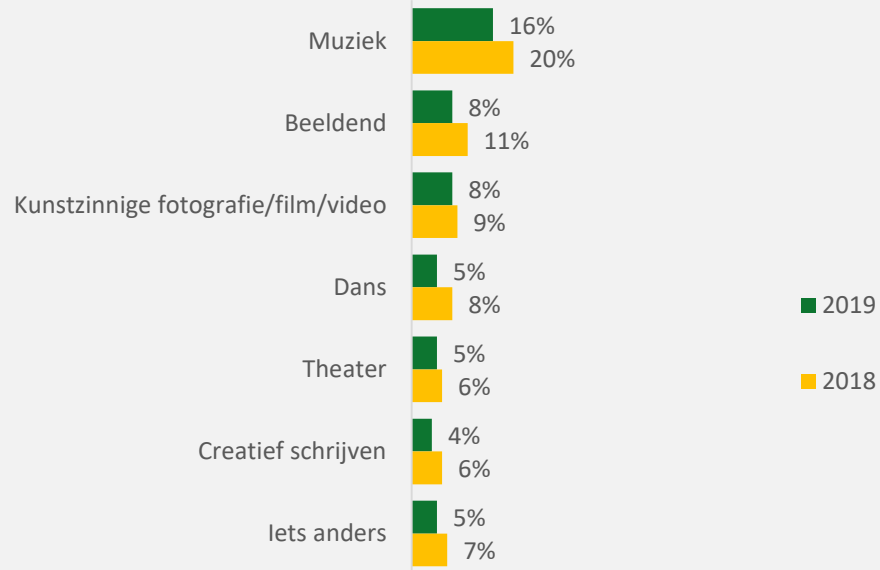
Incidenteel bezoek of vaker aan één of meer culturele instellingen of festivals in Den Haag naar stadsdeel, 2019.

Deze figuur laat zien welk percentage van de respondenten in de verschillende stadsdelen “wel eens” een bezoek brengt aan een culturele voorziening in Den Haag. Inwoners van Scheveningen (87%), Segbroek (85%), Loosduinen (85%) en Haagse Hout (84%) gaan vaker één keer of meer naar een culturele instelling of festival.

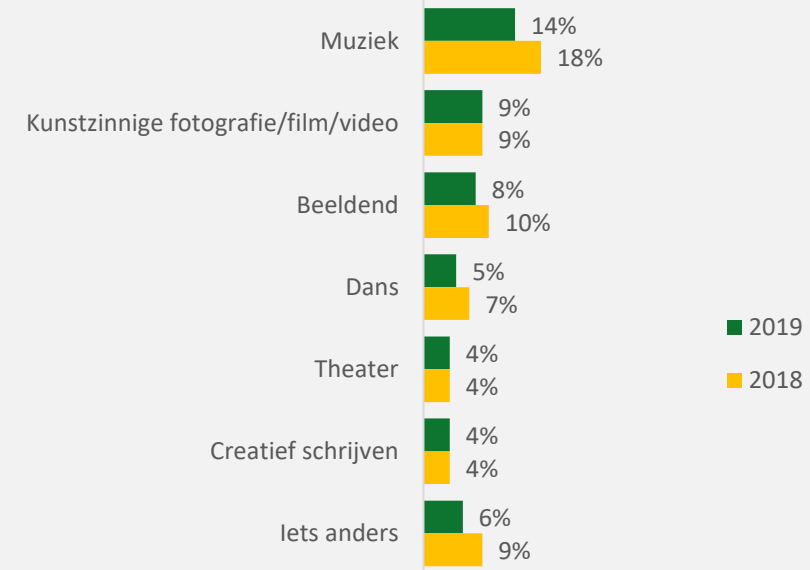
Inwoners van Escamp (75%), Laak (78%) en Leidschenveen-Ypenburg (79%) juist iets minder vaak.

Inwoners van Escamp gaan minder naar een museum (52% tegenover 65% gemiddeld). Inwoners van Laak brengen minder vaak een bezoek aan een theater (41%, 55% gemiddeld) of een muziekpodium (36%, 47% gemiddeld). Inwoners van Leidschenveen-Ypenburg gaan vooral minder naar een muziekpodium (29%, 47% gemiddeld), een festival (43%, 55% gemiddeld) of een museum (55%, 65% gemiddeld).

Beoefening van kunstzinnige of creatieve activiteiten

Kunstzinnige en creatieve activiteiten beoefend in het afgelopen jaar (van september 2018 tot en met augustus 2019), 2018-2019.

Kunstzinnige en creatieve activiteiten beoefend in de afgelopen maand (september 2019), 2018-2019.

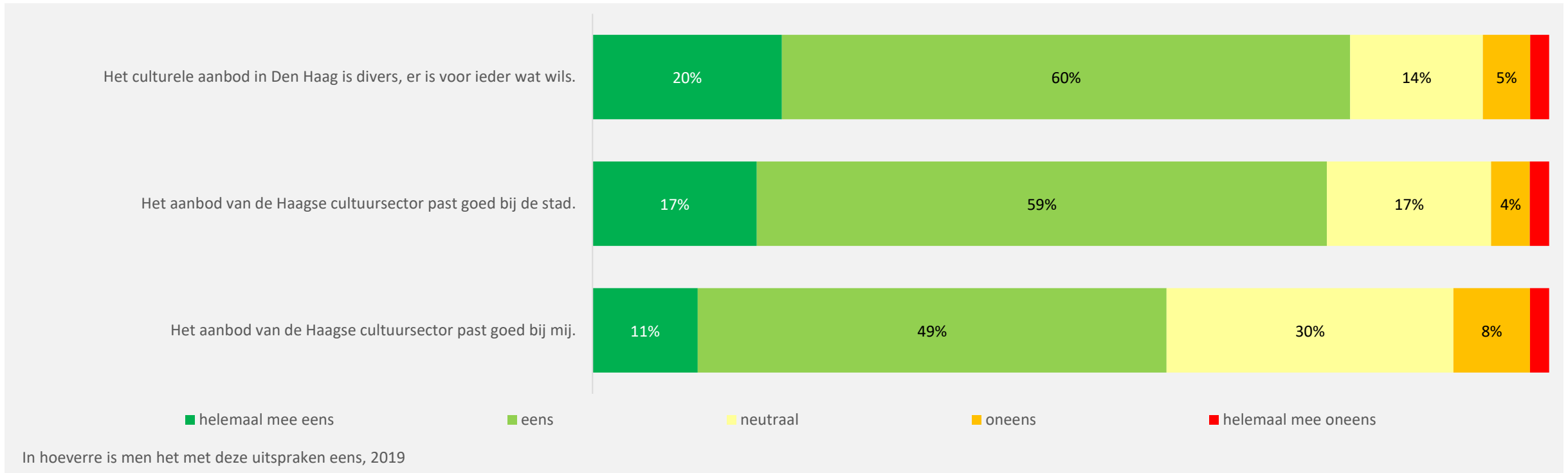
Eén op de drie respondenten heeft in de periode september 2018 tot en met augustus 2019 (34%) één of meer kunstzinnige of creatieve activiteiten beoefend of heeft daar les in gehad. Een vergelijkbaar aandeel deed dit ook in de maand september 2019 (36%). Het zijn meer dan gemiddeld jongere Hagenaars (van 16 tot en met 29 jaar) die actief zijn op dit gebied ((41% de afgelopen maand). 75-Plussers doen dit veel minder vaak, maar toch geldt dit nog voor een kwart van de 75-plussers (27%). Daarnaast zijn het meer dan gemiddeld hoger opgeleiden (45% afgelopen maand) en juist veel minder lager opgeleiden (20%). Vrouwen zijn iets actiever op dit gebied dan mannen (resp. 40% van de vrouwen en 32% van de mannen).

Muziek wordt het meest gedaan (16% afgelopen jaar), gevolgd door kunstzinnige fotografie, film of video (8%) en beeldende kunst (eveneens 8%). Dans, theater en creatief schrijven wordt door 4% tot 5% van de Hagenaars beoefend.

Vergeleken met vorig jaar worden de verschillende kunstzinnige of creatieve activiteiten iets minder vaak beoefend.

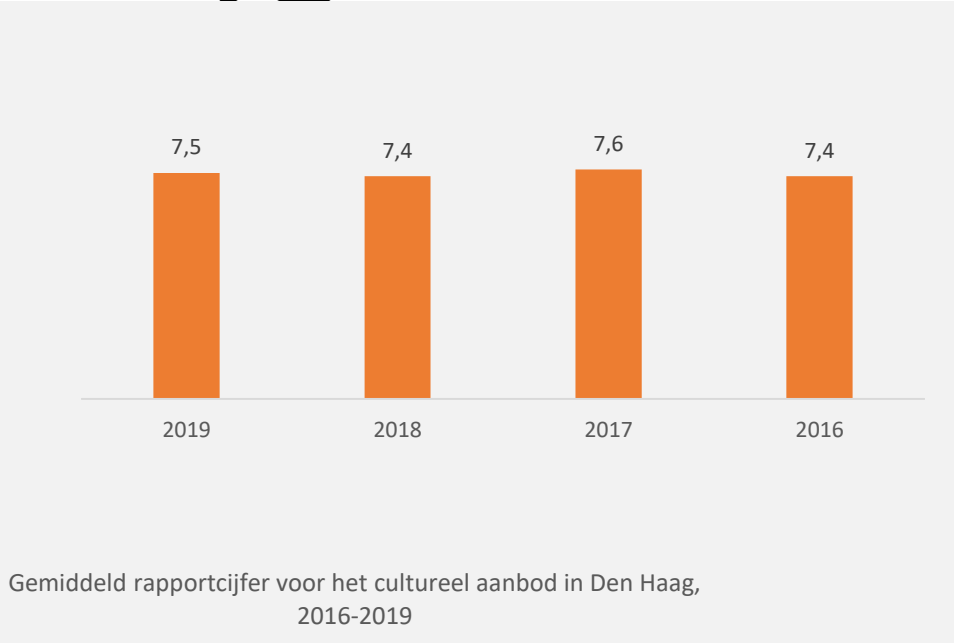
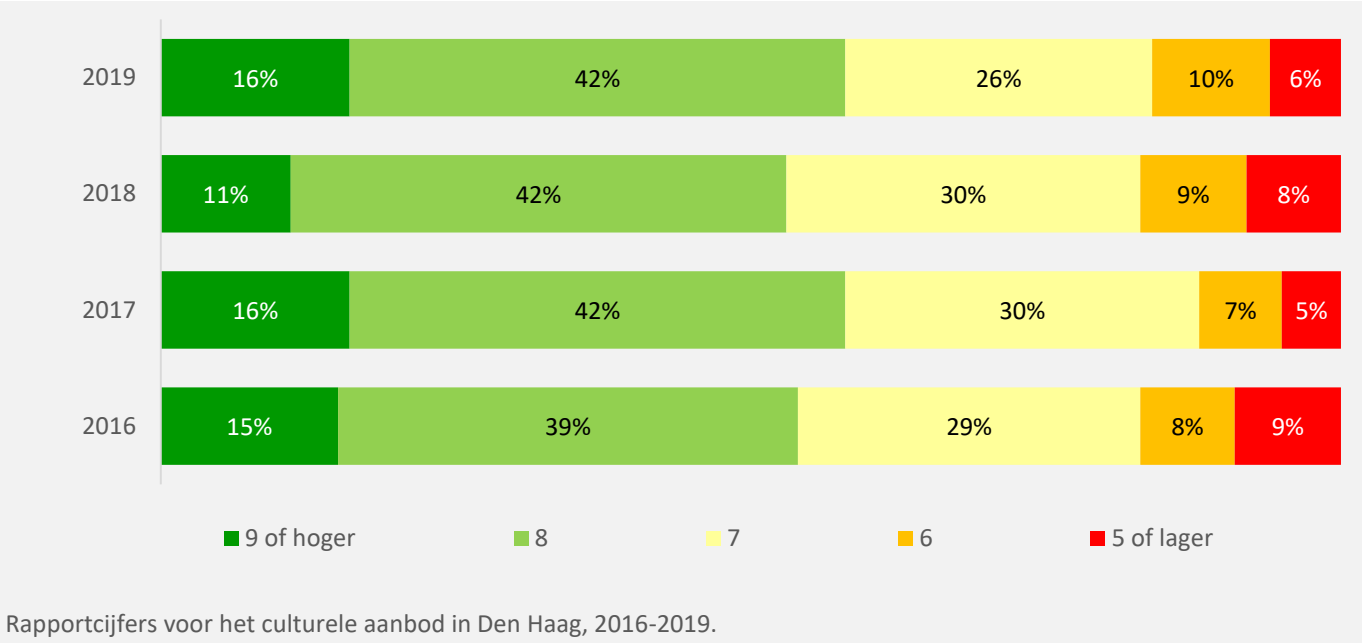

Oordeel over het cultureel aanbod in Den Haag

Wanneer Hagenaars wordt gevraagd wat zij van het culturele aanbod in Den Haag vinden, kan een vijfde tot een kwart geen oordeel hierover uitspreken. Van de respondenten die dit wel konden, zijn acht op de tien positief over de gevarieerdheid van het aanbod zodat er voor ieder wat wils is, is drie kwart van mening dat het aanbod goed past bij de stad en geven zes op de tien aan dat het aanbod van de Haagse cultuursector goed bij hen past. Het aandeel dat het niet eens is met de stelling is maximaal 10% van de respondenten die hun mening hebben gegeven.

Beoordeling van het cultureel aanbod in Den Haag

De respondenten zijn over het algemeen tevreden over het culturele aanbod in Den Haag. Zij kennen hieraan een gemiddeld rapportcijfer van 7,5 toe. Dat gemiddelde rapportcijfer is ongeveer gelijk gebleven vergeleken met de voorgaande jaren (2018: 7,4 2017: 7,6 en 2016: 7,4).

Ruim de helft van de Hagenaars (58%) vindt het cultureel aanbod goed of zeer goed (8 of hoger) en 6% geeft een onvoldoende. Het aandeel dat heel positief is, is vergeleken met vorig jaar gestegen (van 11% naar 16%) en komt weer uit op het oordeel in 2017.

Inwonersonderzoek 2019

Buurthuizen

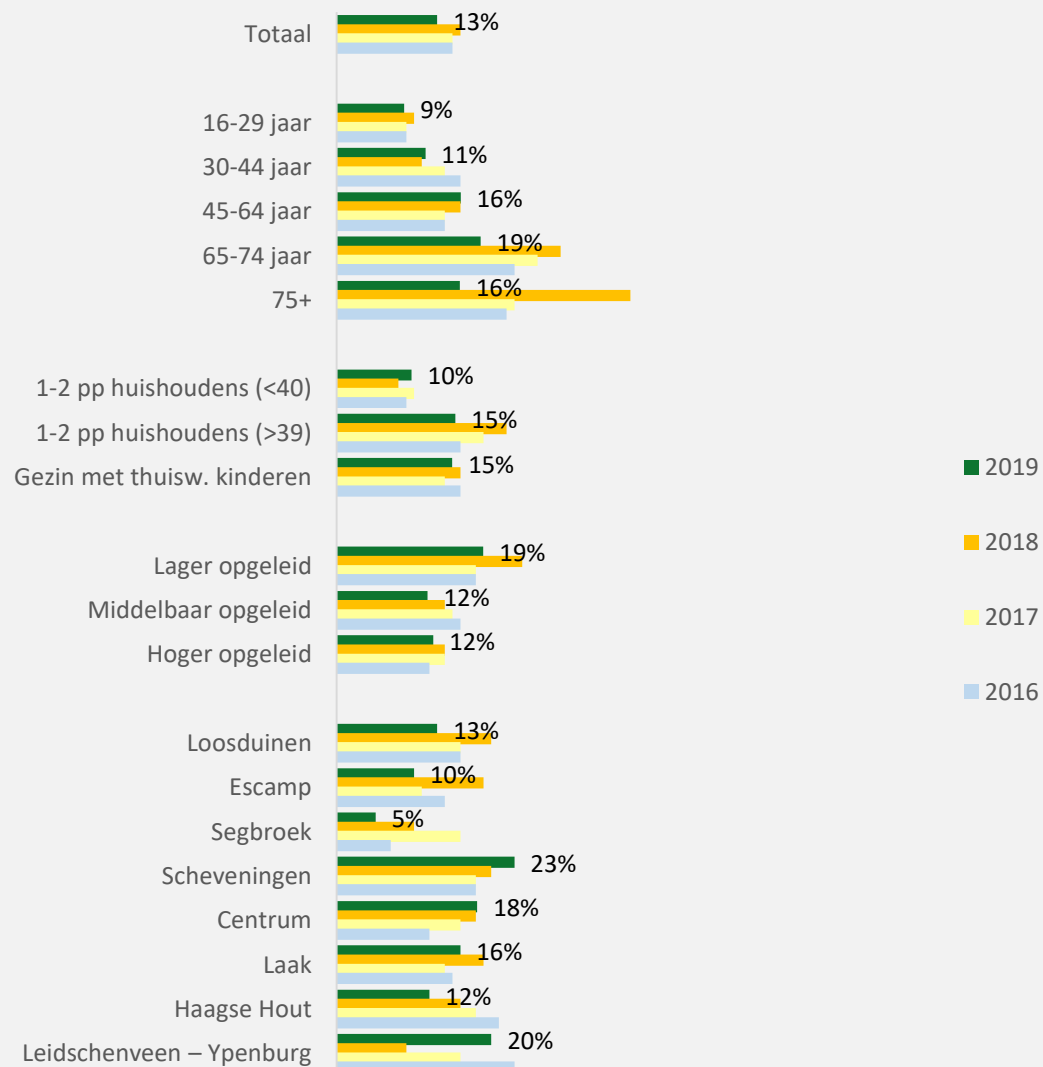
De gemeente wil graag weten of en hoe intensief verschillende buurthuizen in Den Haag worden bezocht en met welk doel, maar ook wat men vindt van de gebouwen en het aanbod aan activiteiten en cursussen.

- Eén op de zes ondervraagden bezoekt wel eens een buurthuis in Den Haag (13%). Dit is iets minder dan bij de voorgaande metingen. De buurthuizen worden gemiddeld wat vaker door 65plussers en lager opgeleiden bezocht. Respondenten zijn in Scheveningen (23%), Leidschenveen-Ypenburg (20%) en Centrum (18%) het vaakst in het afgelopen jaar naar een buurthuis geweest.
- Over het geheel genomen, worden buurthuizen iets regelmatig bezocht dan in voorgaande jaren. Het percentage mensen dat wekelijks komt is ongeveer gelijk gebleven (32%), maar maandelijks komen mensen wel iets vaker dan bij voorgaande metingen (2016: 19%, 2019: 21%).
- Bezoekers komen dan vooral voor de gezelligheid (31%), maar ook voor informatieavonden (18%), om te sporten (18%) of voor vergaderingen (16%).
- Ruim één op de drie (36%) bezoekers van de buurthuizen heeft in de afgelopen twaalf maanden deelgenomen aan activiteiten en/of cursussen in het buurthuis.
- De bezoekers geven een gemiddeld rapportcijfer van een 7,3 voor de inrichting en gebruiksmogelijkheden van het gebouw. Ze geven een 7,2 voor het aanbod aan activiteiten en cursussen. Deze rapportcijfers zijn vergelijkbaar met die van voorgaande jaren.

Bezoek aan buurthuizen

Den Haag

Bezoek aan een buurthuis in Den Haag, 2016-2019.

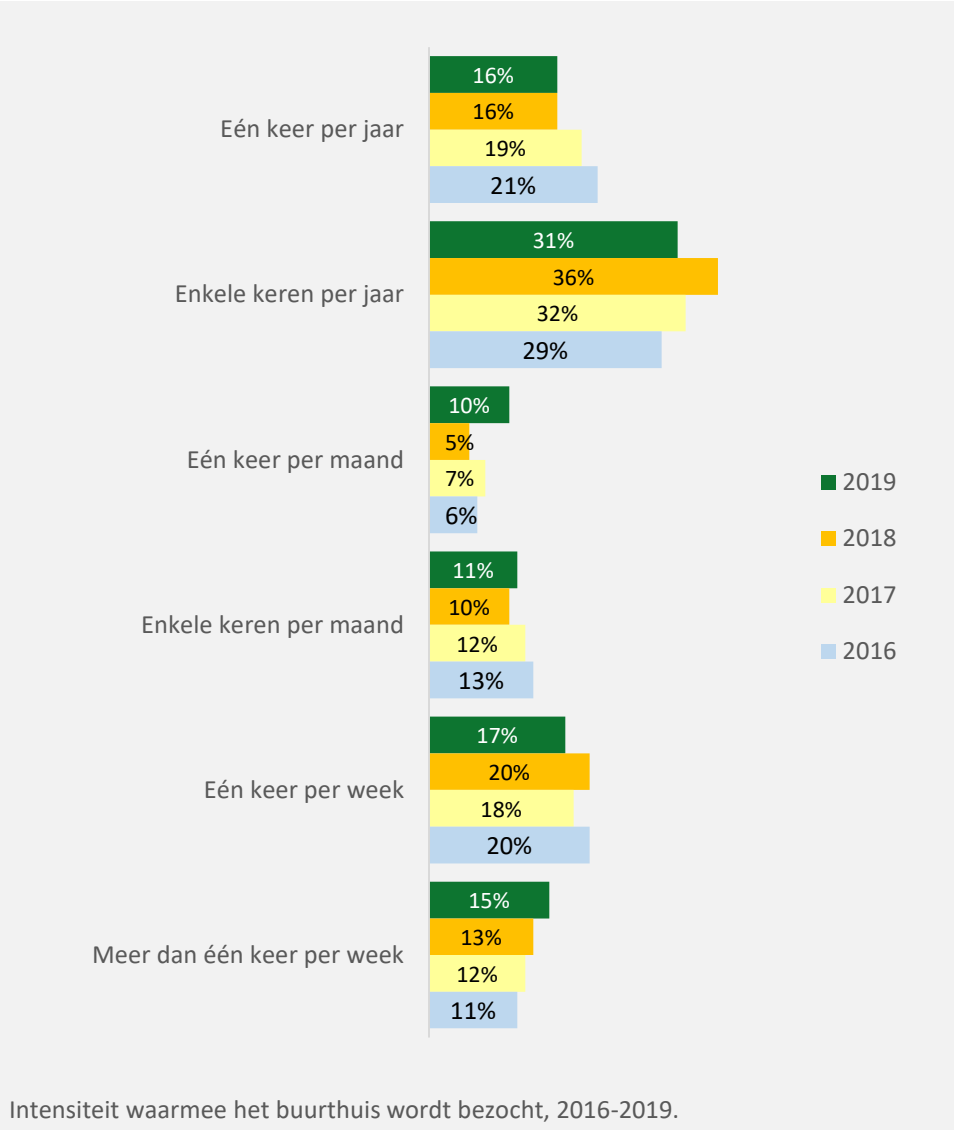
Eén op de zes respondenten bezoekt wel eens een buurthuis in Den Haag (13%). Dit is iets minder dan de voorgaande jaren.

Met name de ouderen boven de 65 jaar bezoeken het buurthuis meer dan gemiddeld (65-74: 19% en 75+: 16%), maar wel minder dan bij de vorige metingen. Deze groep respondenten is qua aantallen echter wel kleiner dan de andere leeftijdsgroepen, waardoor de percentages door de jaren heen wat meer fluctueren.

Ook lager opgeleiden gaan meer dan gemiddeld naar het buurthuis (19%). Eén- en tweepersoonshuishoudens onder de 40 jaar gaan minder dan gemiddeld (10%).

In Scheveningen (23%), Leidschenveen-Ypenburg (20%) en Centrum (18%) worden buurthuizen het meest bezocht. In deze stadsdelen neemt dit percentage in de afgelopen jaren ook toe (Leidschenveen-Ypenburg is echter alleen dit jaar toegenomen). In vrijwel alle andere stadsdelen (Loosduinen, Escamp, Segbroek, Haagse Hout) neemt het bezoek aan het buurthuis af.

Bezoek aan buurthuizen: intensiteit

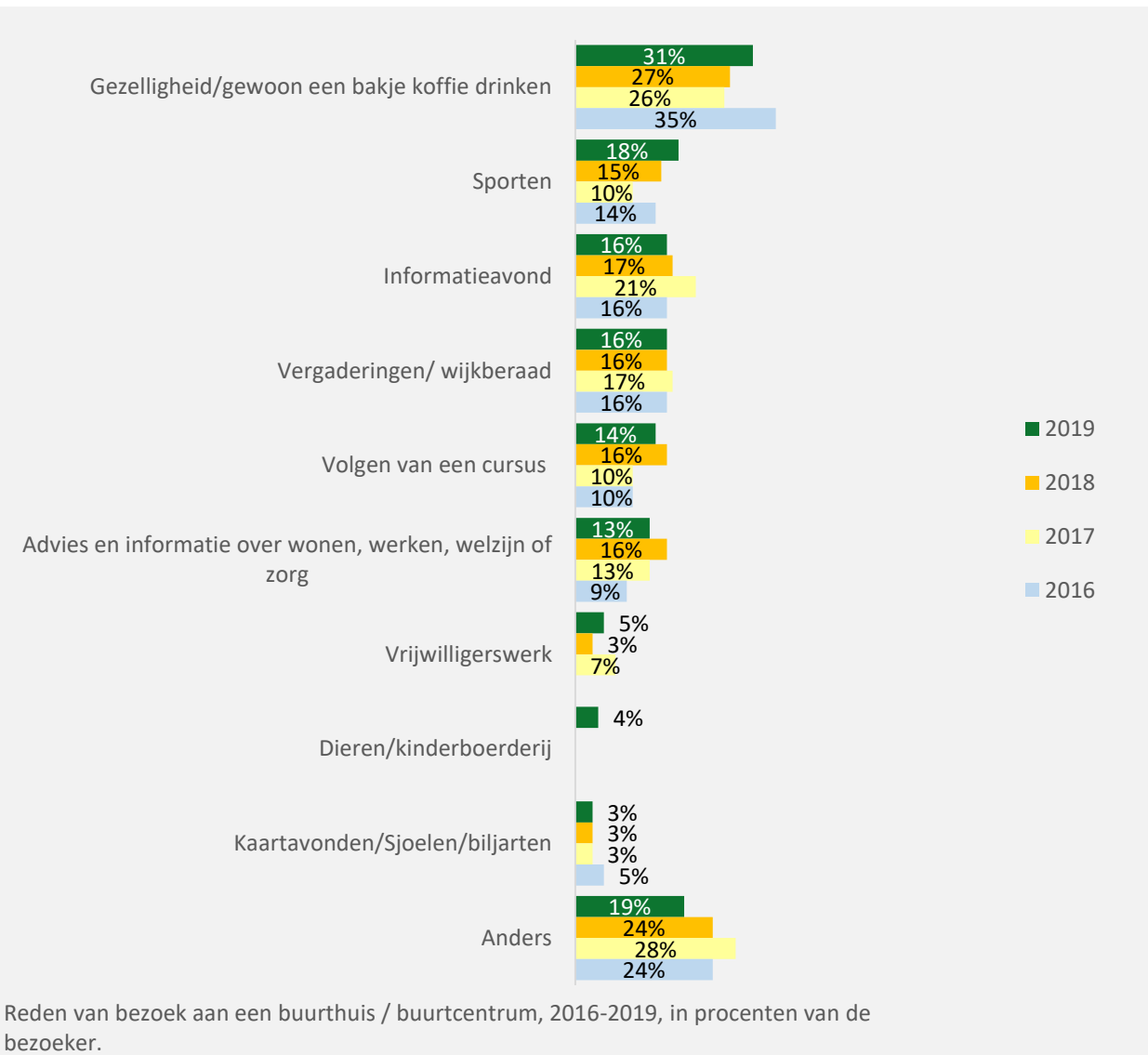
Eén op de drie bezoekers komt minimaal één keer per week naar het buurthuis (32%). Deze percentages zijn ongeveer gelijk gebleven in vergelijking met voorgaande jaren.

Het percentage mensen dat maandelijks komt, is toegenomen: van 19% in 2016 naar 21% in 2019.

Van de mensen die wel eens een buurthuis bezoeken komt bijna de helft hier één of een aantal keer per jaar (47%). Dit percentage is iets afgenomen vergeleken met vorig jaar.

Reden van bezoek aan buurthuizen

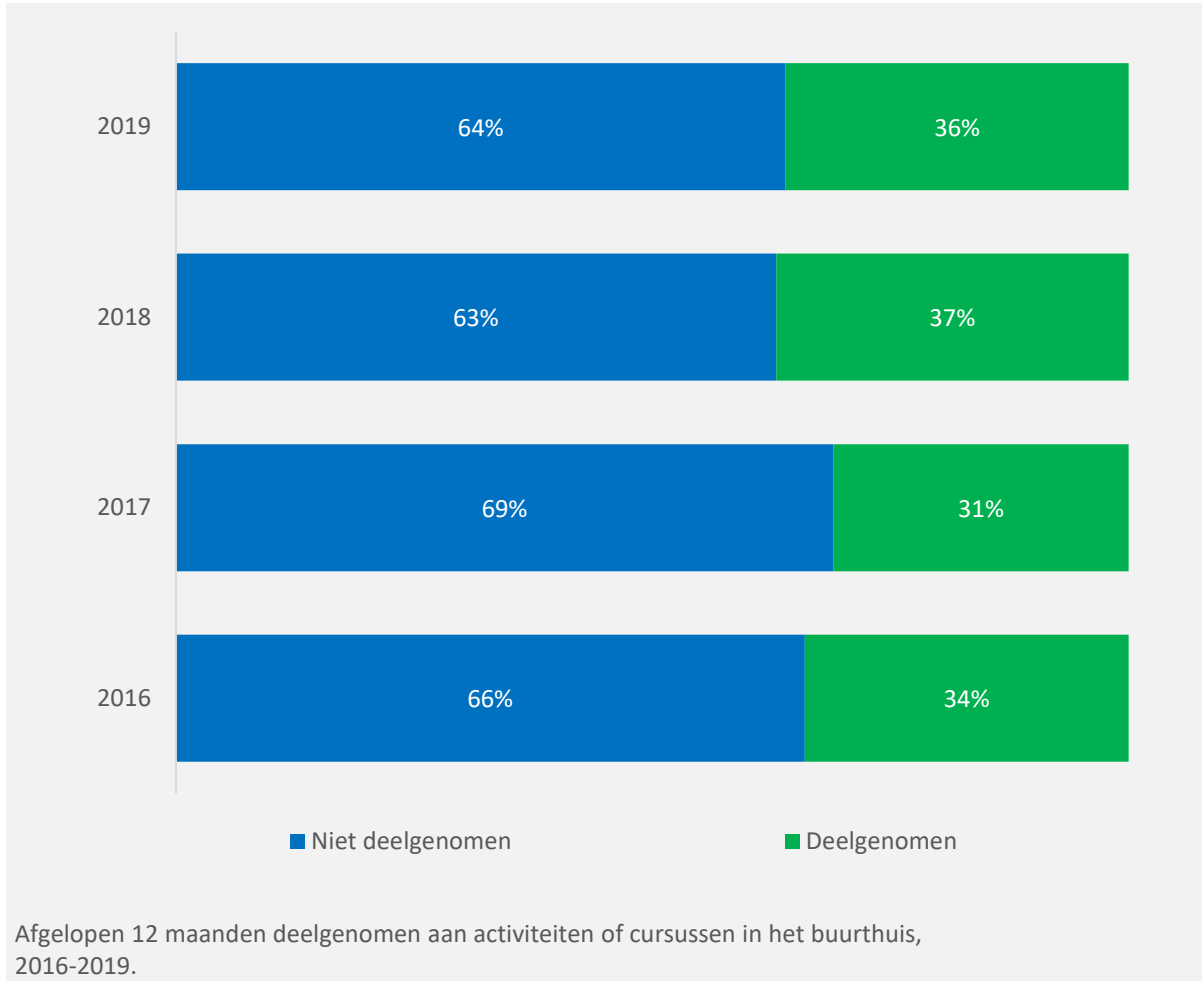

De respondenten is gevraagd wat de belangrijkste redenen zijn dat zij het buurthuis bezoeken. Circa de helft komt voor de gezelligheid (31%) of om te sporten (18%). De andere helft bezoekt het buurthuis voor het bijwonen van informatieavonden (18%) of vergaderingen (16%), het volgen van cursussen (14%) en het inwinnen van informatie en advies over wonen, werken, welzijn of zorg (13%).

Hagenaars gaan in vergelijking met eerdere jaren iets vaker naar buurthuizen voor de gezelligheid (maar wel minder dan in 2016) of om te sporten (2016: 14%, 2019:18%).

Deelname activiteiten of cursussen in het buurthuis

Ruim één op de drie (36%) bezoekers van de buurthuizen heeft in de afgelopen twaalf maanden deelgenomen aan activiteiten en/of cursussen in het buurthuis. Dit is ongeveer gelijk aan 2018 en iets meer dan in de jaren ervoor (31% in 2017 en 34% in 2016).

Meest bezochte buurthuizen

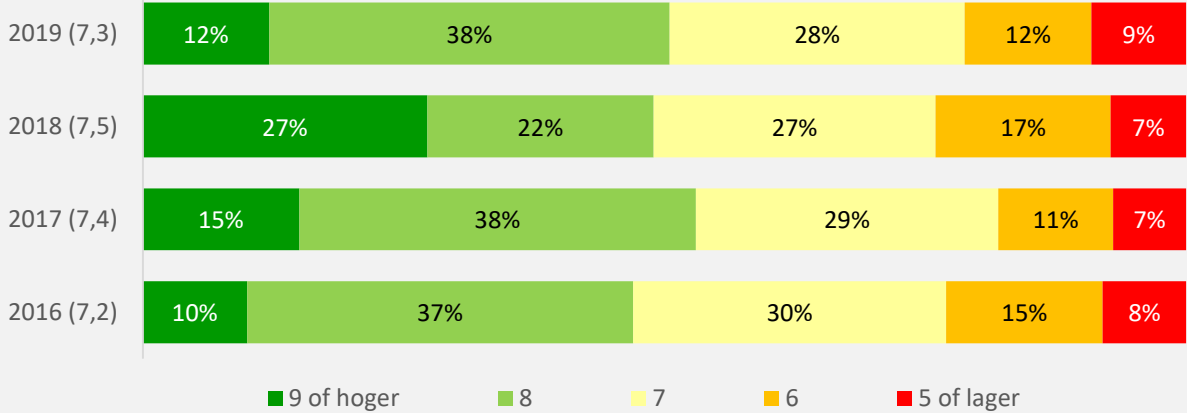
Den Haag

Stadsdeel	Buurtcentrum vaakst 'wel eens bezocht' 2019	Buurtcentrum vaakst 'wel eens bezocht' 2018	Buurtcentrum vaakst 'wel eens bezocht' 2017	Buurtcentrum vaakst 'wel eens bezocht' 2016
Loosduinen	Bokkefort (6%)	De Henneberg (7%)	De Henneberg (5%)	De Wiekslag (4%)
Escamp	Wijkcentrum Bouwlust (2%), Ons Eibernest (2%), Ontmoetingscentrum Morgenstond (2%)	Wijkcentrum Bouwlust (4%)	Wijkcentrum Bouwlust (3%), WZH Hoge Veld (3%)	Wijkcentrum Moerwijk (3%)
Segbroek	't Lindenkwadrant (2%)	Buurthuis 3 (2%)	't Lindenkwadrant (3%)	't Lindekwaadrant (2%)
Scheveningen	Het Couvéehuis (9%)	Het Kalhuis (5%) en Wijkwinkel Scheveningen (5%)	Het Kalhuis (6%)	Het Kalhuis (6%)
Centrum	De Kronkel (3%), De Mussen (3%)	De Kronkel (4%)	De Sprong (3%)	De Mussen (2%)
Laak	Centrum Cromvlietplein (5%)	HVV Laakkwartier (5%)	Centrum Cromvlietplein (3%)	Wijkcentrum Laakhaven (7%)
Haagse Hout	WDC Bezuidenhout (3%), WDC Mariahoeve (3%), HDM (3%)	WDC Bezuidenhout (5%)	WDC Bezuidenhout (8%)	WDC Bezuidenhout (11%)
Leidschenveen-Ypenburg	Stadsboerderij Landzigt (12%)	Buurtcentrum YP (5%)	Stadsboerderij Landzigt (5%), Buurtcentrum De Yp (5%), MFC Piet Vink (5%)	Buurtcentrum De Yp (9%)

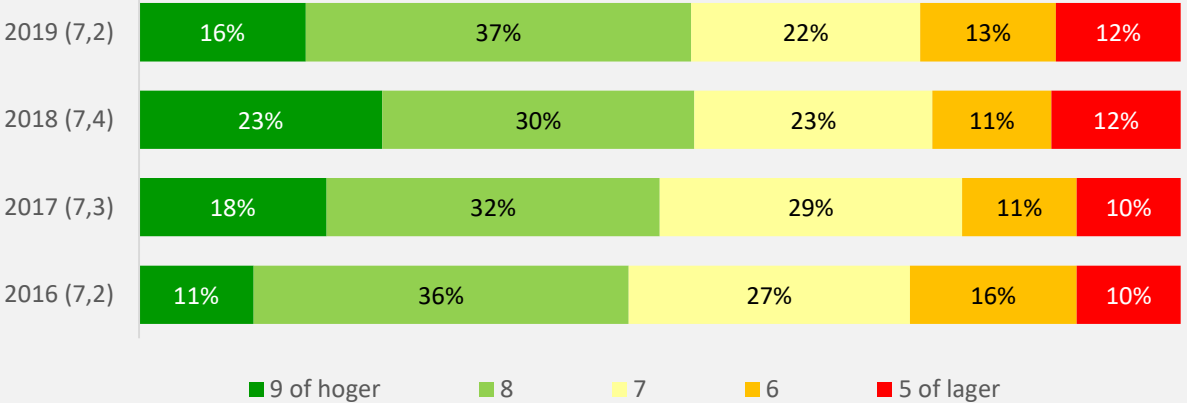
Meest bezochte buurthuis / buurtcentrum, per stadsdeel, 2016-2019.

Het aandeel respondenten dat een buurthuis bezoekt is het grootst in Scheveningen (23%) en Leidschenveen-Ypenburg (20%). Het meest bezochte buurthuis in Scheveningen is het Couvéehuis (9%) en in Leidschenveen-Ypenburg is dat Stadsboerderij Landzigt (12%).

In Haagse Hout is WDC Bezuidenhout de afgelopen jaren het meest geliefd om te bezoeken (tussen 3% en 11%).

Rapportcijfer voor de inrichting en gebruiksmogelijkheden van het buurthuis, 2016-2019.

Rapportcijfer voor het aanbod aan activiteiten en cursussen in het buurthuis, 2016-2019.

De respondenten is gevraagd hun tevredenheid over twee aspecten van het buurthuis waar ze komen uit te drukken in rapportcijfers.

Ten eerste is een rapportcijfer gevraagd voor de inrichting en gebruiksmogelijkheden van het gebouw; gemiddeld geven de bezoekers hiervoor een 7,3. Dit is ongeveer gelijk aan de voorgaande jaren. De cijfers zijn wel iets minder verdeeld dan vorig jaar: een lager percentage geeft een 9 of hoger (12%) en wat meer mensen geven een 8 (38%).

Daarnaast is gevraagd naar het oordeel over het aanbod aan activiteiten en cursussen. De respondenten beoordelen dit gemiddeld met een 7,2. Ook zit cijfer ligt in de buurt bij de rapportcijfers van voorgaande metingen. Voor dit aspect geven minder mensen een 9 of hoger (16%) dan vorig jaar en meer mensen dan vorig jaar een 8 (37%).

Inwonersonderzoek 2019

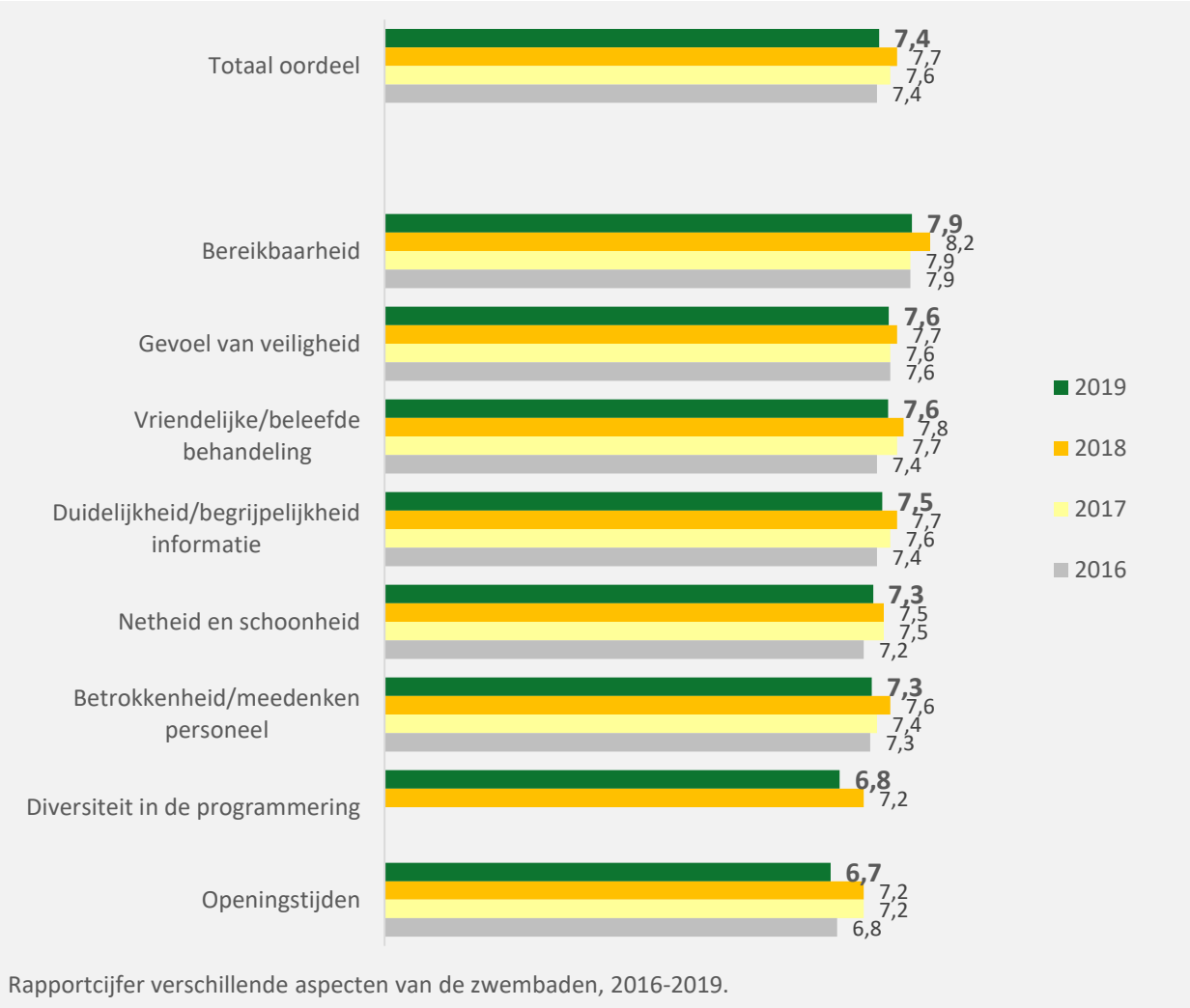
Zwembaden en Sporthallen

De bewoners uit Den Haag die wel eens in een Haags zwembad of in een Haagse sporthal komen, is gevraagd om een aantal aspecten van deze sporthallen en zwembaden te beoordelen.

- Een kwart (23%) van de respondenten heeft het afgelopen jaar een van de zwembaden in Den Haag bezocht. De zwembaden worden gemiddeld beoordeeld met een 7,4. Dit is iets lager dan vorig jaar (7,7). De meest bezochte zwembaden in Den Haag zijn het Hofbad (6% van de respondenten), Zuiderpark (6%) en Waterthor (5%). Drie kwart (77%) komt nooit in een gemeentelijk zwembad van Den Haag, vooral omdat men nooit zwemt (45%).
- Voor bijna alle facetten van de zwembaden krijgen een ruime voldoende. De bezoekers beoordelen de bereikbaarheid van de zwembaden het hoogst (7,9) en de openingstijden het laagst (6,7). De cijfers liggen voor vrijwel alle onderdelen wat lager dan voorgaande jaren.
- Eén op de zeven (13%) respondenten heeft het afgelopen jaar een sporthal in Den Haag bezocht. Dit is iets minder dan vorig jaar (15%). De sporthallen worden gemiddeld met een 7,4 beoordeeld. Dit is vergelijkbaar met de voorgaande metingen. Van de sporthallen wordt Sportcampus het meest bezocht (3%), samen met Overbosch (2%) en Houtrust (2%). Respondenten die geen gebruik maken van een sporthal sporten niet (29%) of doen dit vooral buiten (eveneens 29%).
- De gemiddelde cijfers van alle beoordelingsaspecten voor sporthallen zijn vergelijkbaar met vorig jaar. De bereikbaarheid scoort het hoogst met een 7,5 en de betrokkenheid met een 7,0 het laagst.

Een kwart (23%) van de respondenten heeft het afgelopen jaar een zwembad in Den Haag bezocht. De zwembaden worden over het algemeen beoordeeld met een 7,4. Dit is iets lager dan vorig jaar (7,7).

Het merendeel kwam hier om zelf te zwemmen (85%) en één op de zes (15%) kwam als toeschouwer.

De meest bezochte zwembaden in Den Haag zijn het Hofbad (6% van de respondenten), Zuiderpark (6%) en Waterthor (5%). Gezinnen met kinderen bezoeken de zwembaden meer dan gemiddeld (44%). Lager- en middelbaar opgeleiden geven vaker dan gemiddeld aan geen gemeentelijke zwembad bezocht te hebben (resp. 19% en 21%).

De bezoekers beoordelen de bereikbaarheid van de zwembaden het hoogst (7,9). Voor bijna alle facetten wordt een ruime voldoende of hoger gegeven, hoewel de cijfers wel wat lager liggen dan in de voorgaande (twee) jaren.

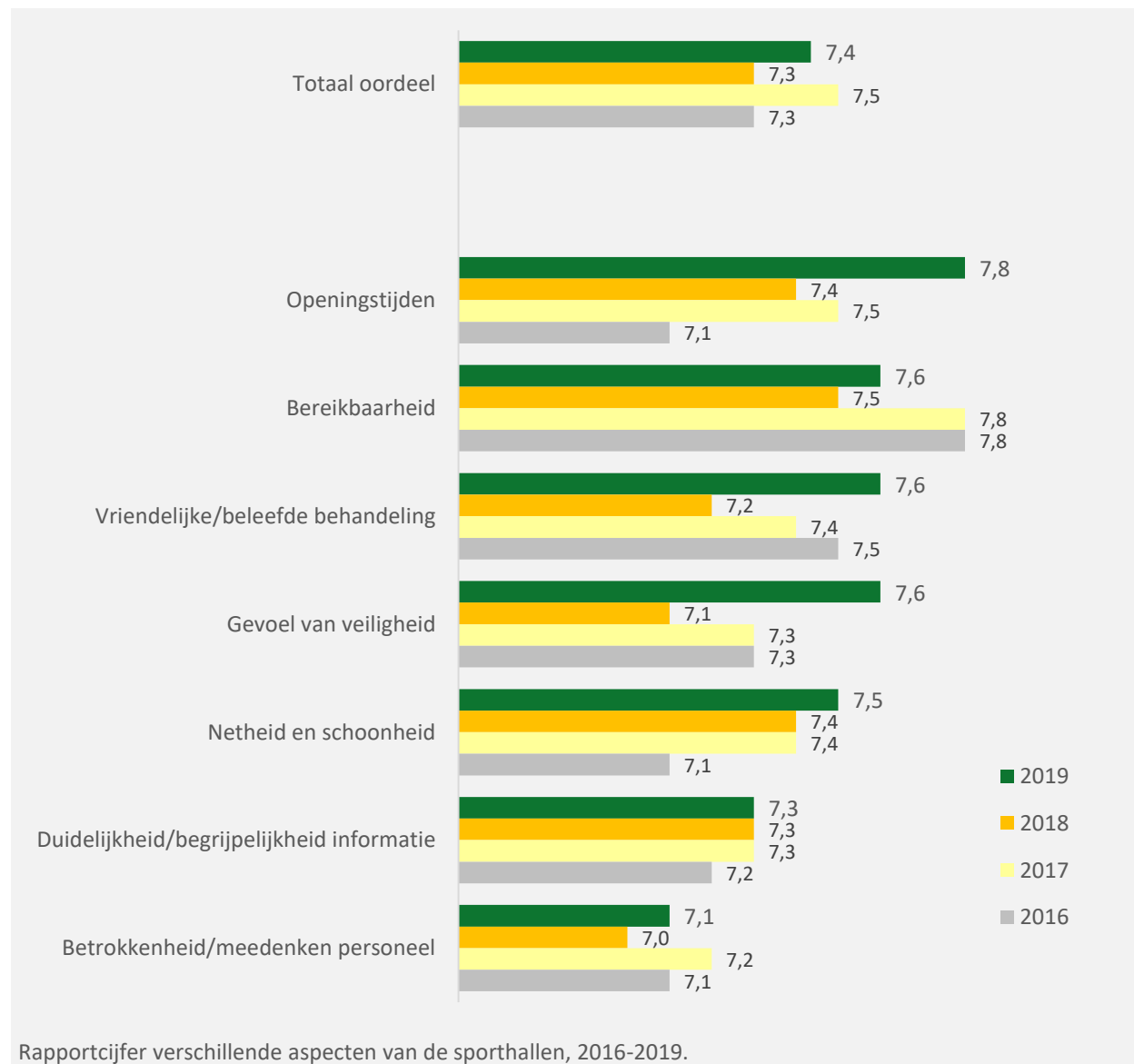
Waarom men geen gebruik maakt van een sporthal, 2018-2019.

Drie kwart (77%) van de respondenten komt nooit in een gemeentelijk zwembad van Den Haag. Op de vraag waarom men geen gebruik maakt van een zwembad in Den Haag geeft bijna de helft van deze respondenten geeft aan nooit te zwemmen (45%). Dit geven voornamelijk de 65-plussers aan (54%). Eén op die tien maakt elders gebruik van zwemvoorzieningen (11%). In Leidschenveen-Ypenburg en Escamp geeft men relatief vaker aan elders van zwemvoorzieningen gebruik te maken (beide 14%). Daarnaast geeft 7% aan dat de programmering niet aansluit bij de wensen, met name in Centrum (13%). Drie op de tien geven nog diverse andere redenen (29%).

Sporthallen

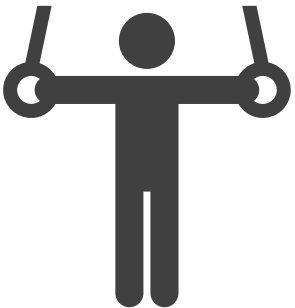
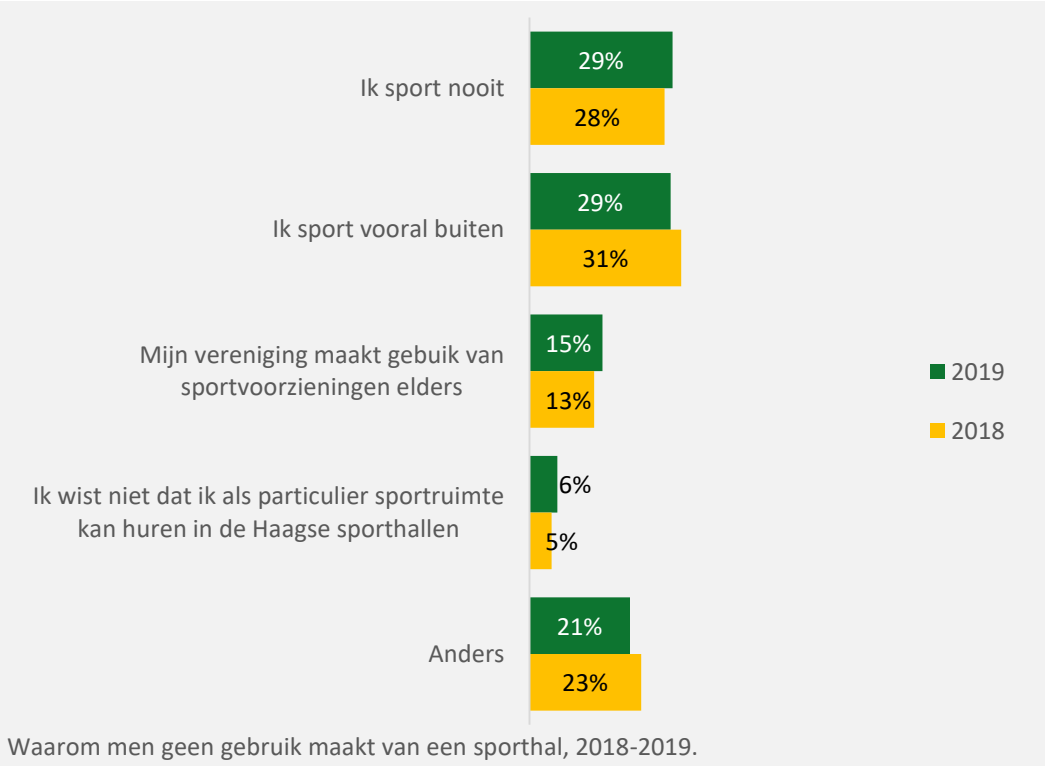
Den Haag

Eén op de zeven (13%) respondenten heeft het afgelopen jaar een sporthal in Den Haag bezocht. Dit is iets minder dan vorig jaar (15%). De sporthallen worden gemiddeld met een 7,4 beoordeeld op basis van het laatste bezoek van de Hagenaars. Dit is vergelijkbaar met de voorgaande metingen. Van de bezoekers was 56% hier als sporter en 44% als toeschouwer.

Van de sporthallen wordt de Sportcampus het meest bezocht (3%), samen met Overbosch en Houtrust (elk 2%).

De openingstijden krijgen met een 7,8 het hoogste cijfer, gevolgd door de bereikbaarheid (7,6), de vriendelijke of beleefde behandeling (7,6), het gevoel van veiligheid (7,6) en de netheid en schoonheid (7,5). De cijfers liggen voor vrijwel alle onderdelen hoger dan vorig jaar. Vooral over de veiligheid, de openingstijden en de vriendelijke en/of beleefde behandeling zijn respondenten dit jaar veel positiever gestemd.

Een groot aandeel (87%) van de Haagse respondenten geeft aan geen gebruik te maken van een van de sporthallen. Ruim een kwart van hen geeft als voornaamste reden hiervoor dat hij of zij niet sport (29%) of vooral buiten sport (29%).

65-Plussers en lager opgeleiden geven vaker aan dat ze nooit sporten (beide 43%). De ‘buitensporters’ zijn met name de hoger opgeleiden (35%) en bewoners van Scheveningen (42%) en Haagse Hout (40%).

Inwonersonderzoek 2019

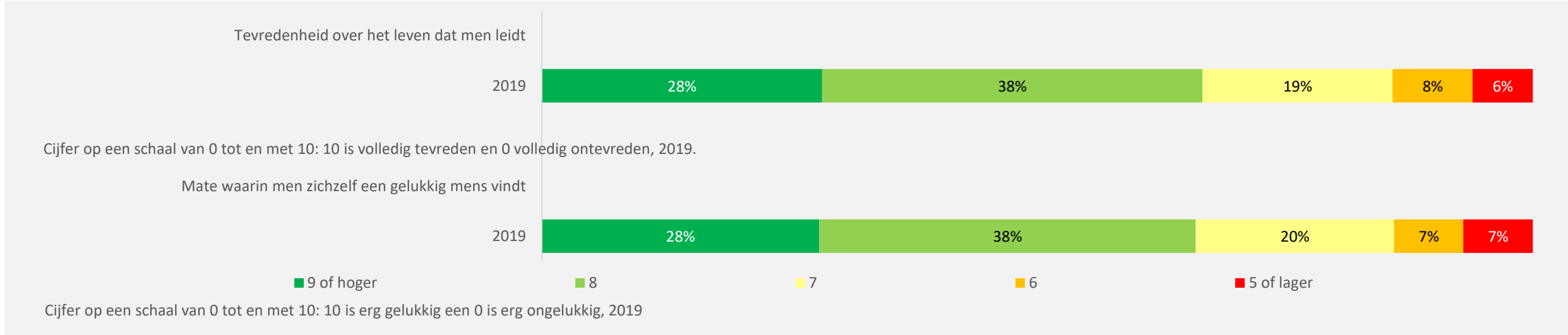
Geluk en financiële situatie

De gemeente Den Haag wil graag weten in hoeverre haar inwoners tevreden zijn over hun hun leven en hoe gelukkig ze zich voelen. Daarnaast vinden ze het belangrijk om inzicht te krijgen in de financiële situatie van Hagenaars. Om middelen effectief te kunnen inzetten, is inzicht in de omvang van eventuele financiële problemen van belang. In de enquête is daarom gevraagd naar de financiële situatie van het huishouden en of er sprake is van geldgebrek of schulden. Verder is de gemeente geïnteresseerd in de manieren waarop eventuele hulp bij betalingsachterstanden is gezocht. Als laatste is gevraagd in hoeverre inwoners sparen.

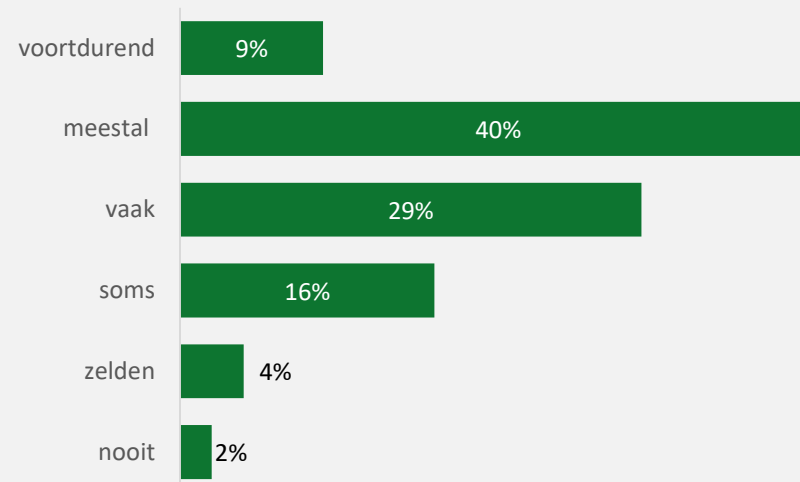
- Wanneer de Hagenaars een cijfer moeten geven tussen 0 en 10 hoe tevreden ze zijn over het leven dat ze leiden dan geven ze gemiddeld een 7,7. Een klein deel geeft een 5 of lager (6%). De score voor het zich gelukkig voelen ligt eveneens op een 7,7. Hiervoor geeft 7% een 5 of lager. Hagenaars die niet tevreden zijn met hun leven zijn ook meer dan gemiddeld minder gelukkig. De helft van de Hagenaars voelde zich de afgelopen vier weken (meestal of voortdurend) gelukkig (49%), bij een kwart was dit vaak het geval en bij 16% soms. Van de respondenten voelde 6% zich zelden tot nooit gelukkig.
- Bij zes op de tien Hagenaars is de financiële situatie de afgelopen 12 maanden niet veranderd, bij 22% is deze verbeterd en bij 19% verslechterd. Het aandeel waarbij de situatie is verbeterd, is toegenomen vergeleken met vorig jaar (van 17% naar 22%). Eén op de vijf Hagenaars moet wel eens bezuinigen op eten, kleding of het betalen van de telefoon- of energierekening (21%). Hierin is vrijwel niets veranderd vergeleken met vorig jaar (22%). Inwoners die wel eens moeten bezuinigen voelen zich minder gelukkig (6,8).
- Eén op de vijf Hagenaars heeft schulden. Bij vier op de tien Hagenaars is de schuldensituatie verbeterd vergeleken met 2018, bij een even groot deel is dit gelijk gebleven en bij bijna een kwart is het verergerd. Inwoners die schulden hebben voelen zich iets minder gelukkig dan gemiddeld (7,4 tegenover 7,9 van de Hagenaars zonder schulden). Het maakt echter uit waar men schulden heeft. Zo voelen Hagenaars die schulden hebben bij een energieleverancier (5,3), de sociale dienst (6,1), hun verhuurder (6,2), een zorgverzekeraar (6,3) of bij vrienden of familie (6,3) zich veel minder gelukkig. Dit geldt nauwelijks voor Hagenaars met schulden bij DUO (7,6).
- De schulden bestaan vooral uit studieschulden (56%) en leningen, financieringen of rood staan bij de bank (26%). Iets meer dan één op de tien heeft een schuld bij de belastingdienst (13%) en/of bij vrienden of familie (12%).
- Bijna een kwart heeft hulp gezocht in verband met de financiële situatie. Men gaat vooral te rade bij vrienden, kennissen of familie (7%) of bij de schuldhulpverlening van de gemeente (5%).
- Iets meer dan de helft van de Hagenaars spaart maandelijks (56%). De helft spaart een vast bedrag per maand, bij de andere helft is dit afhankelijk van wat er over blijft. Eén op de vijf doet dit soms wel en soms niet. Een kwart spaart niet, 18% omdat dit niet lukt en 6% omdat men dit niet nodig vindt.

Wanneer respondenten de vraag krijgen in hoeverre men tevreden is over het leven dat ze leiden op een schaal van 0 tot 10, dan geeft iets meer dan een kwart een 9 of hoger (28%) en ruim een derde een 8 (38%). Circa één op de vijf geeft een 7 (19%) en 8% een 6. Van alle respondenten geeft 6% een 5 of lager. Gemiddeld geeft men een 7,7 als cijfer voor de tevredenheid over het eigen leven.

De hoogste cijfers zijn te vinden in Scheveningen (8,1), onder 65 tot 75-jarigen (8,0) en onder gezinnen met kinderen (7,9). Samenwonenden zonder kinderen tot 40 jaar geven met een 7,5 het laagste cijfer. Ook lager opgeleiden zijn iets minder tevreden, maar ook zij geven gemiddeld een 7,5. In Centrum, Laak en Escamp liggen de gemiddelde rapportcijfers met een 7,6 iets onder het gemiddelde.

Wanneer inwoners een score moeten geven voor de mate waarin men zichzelf een gelukkig mens vindt, dan wijken de scores niet af van de tevredenheid over het leven: iets meer dan een kwart geeft een 9 of hoger (28%), 38% geeft een 8, 20% een 7, 7% een 6 en eveneens 7% een 5 of lager. Hier komt het gemiddelde cijfer eveneens uit op een 7,7. Scheveningen en Leidschenveen-Ypenburg scoren met een 8,0 het hoogst, evenals 65 tot 75-jarigen (8,0) en ook hoger opgeleiden geven met een 7,9 een hoog cijfer. Lager opgeleiden geven met een 7,5 wederom het laagste cijfer evenals samenwonenden zonder kinderen onder de 40 jaar. Naar stadsdeel scoren Centrum (7,6) en Escamp (7,6) lager dan gemiddeld.

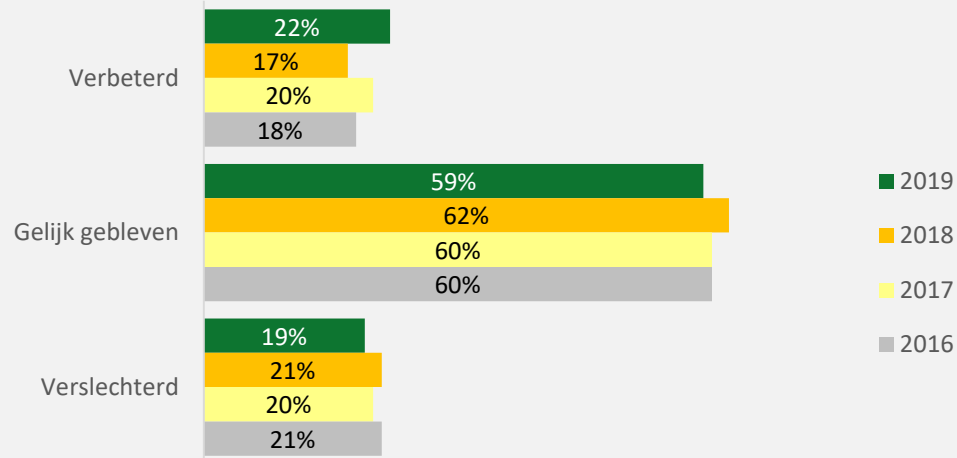

Hoe vaak voelde men zich de afgelopen vier weken gelukkig, 2019

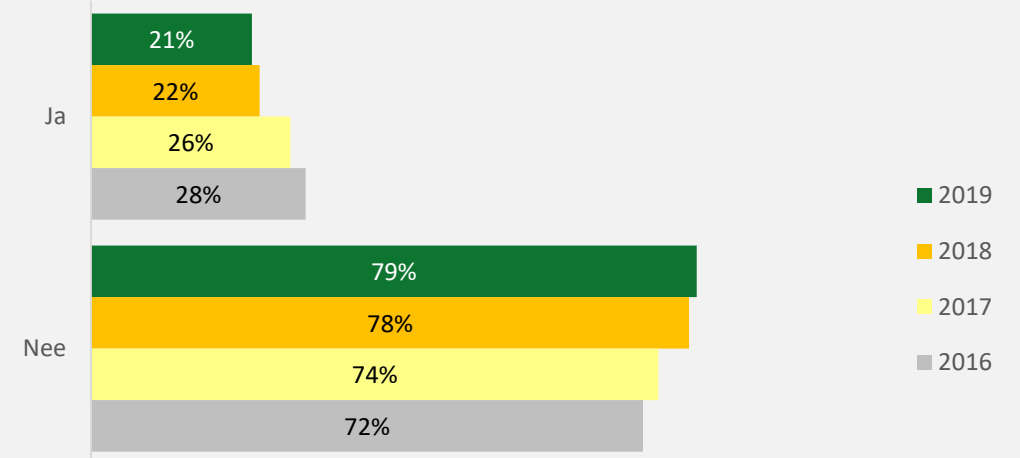
De helft van de Hagenaars voelde zich de afgelopen vier weken voortdurend (9%) of meestal (40%) gelukkig. Daarnaast geeft nog ruim een kwart aan dat dit vaak het geval was (29%). Eén op de zes Hagenaars is van mening dat dit soms was en 6% zelden (4%) of zelfs nooit (2%). Inwoners van Leidschenveen-Ypenburg (57%) en Scheveningen (56%) voelen zich meer dan gemiddeld (meestal of voortdurend) gelukkig. Inwoners van Centrum (44%) en Laak (45%) vinden dit minder dan gemiddeld. Hoger opgeleiden (52%) zijn iets vaker gelukkig dan lager opgeleiden (46%). Ook zijn het vaker gezinnen met kinderen die zich gelukkig voelen (54%), terwijl samenwonenden zonder kinderen tot 40 jaar zich juist minder vaak gelukkig voelen (40%). Naar leeftijd voelen de 65 tot 75-jarigen het meest gelukkig (58% meestal of voortdurend).

Wanneer op basis van bovenstaande vragen de geluksindex wordt berekend, komt deze uit op 73% van de Hagenaars die zich gelukkig voelt. Dit zijn inwoners die de tevredenheid met het leven dat ze leiden een 7 of hoger geven evenals de mate waarin men zichzelf een gelukkig mens vindt. Daarnaast hebben zij zich de afgelopen vier weken vaak, meestal of voortdurend gelukkig gevoeld. Gemiddeld in Nederland ligt deze score op 88%. In een onderzoek door de Erasmus universiteit scoorde Den Haag met 82,5% ook lager, maar niet zo laag nu.

Financiële situatie

Verandering van de financiële situatie in huishoudens (excl. 'geen antwoord'), 2016-2019.

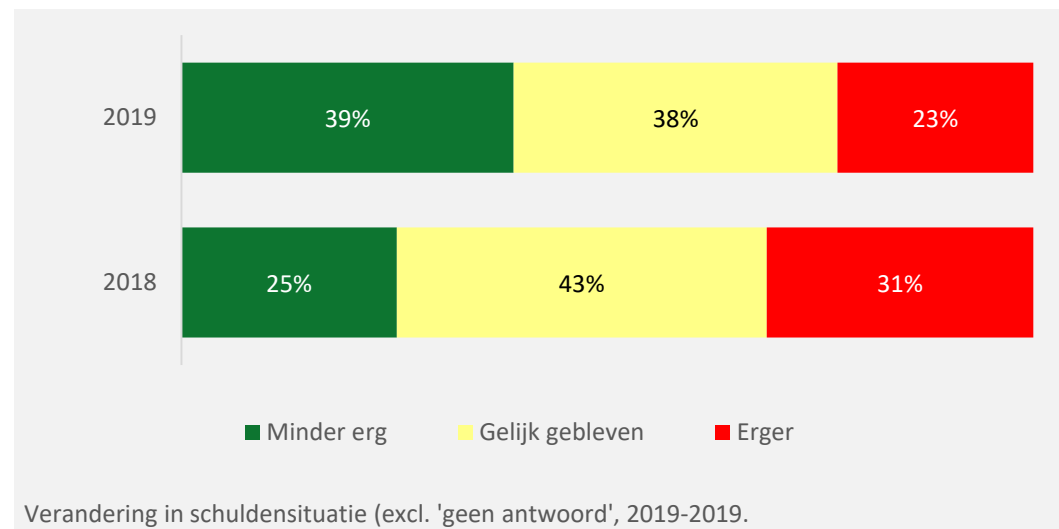
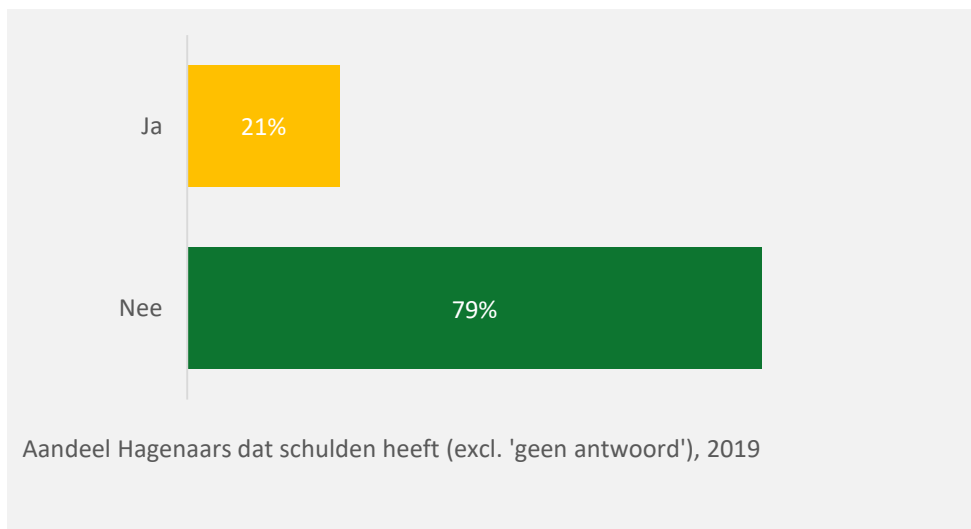

Aandeel Hagenaars dat moet bezuinigen op eten, kleding e.d. (excl. 'geen antwoord'), 2016-2018.

Bij zes op de tien Hagenaars is de financiële situatie van het huishouden het afgelopen jaar niet veranderd. Bij de overige huishoudens is het iets vaker verbeterd (22%) dan verslechterd (19%). Vergelijken met voorgaande jaren is dit jaar vaker sprake van een verbetering (17% in 2018, 20% in 2017 en 18% in 2016). Mannen zijn over het algemeen iets positiever hierover (25% verbeterd tegenover 19% van de vrouwen). Het zijn daarnaast vooral inwoners tot 30 jaar (36%), maar ook van 30 tot 45 jaar (30%) die een vooruitgang hebben gekend. Bij 75-plussers is dit vrijwel niet het geval (2%). Zij geven vaker aan dat hun situatie juist is verslechterd (30%). Hoger opgeleiden zijn er vaker financieel op vooruit gegaan (28%) dan lager opgeleiden (11%).

Eén op de vijf Hagenaars moet wel eens bezuinigen op eten, kleding of het betalen van de telefoon- of energierekening. Dit aandeel is nauwelijks anders dan vorig jaar maar lager dan de jaren daarvoor (26% in 2017 en 28% in 2016). Het zijn iets vaker vrouwen die dit aangeven (23%) dan mannen (19%). Het zijn vaker jongeren tot 30 jaar die moeten bezuinigen (26%), onder 75-plussers komt dit veel minder voor (12%). Ook betreft het meer dan gemiddeld lager opgeleiden (32%) en juist minder vaak hoger opgeleiden (15%). Naar stadsdeel moeten inwoners van Centrum (29%) en Laak (28%) meer dan gemiddeld bezuinigen. In Haagse Hout en Leidschenveen-Ypenburg (beide 13%) komt dit het minst voor.

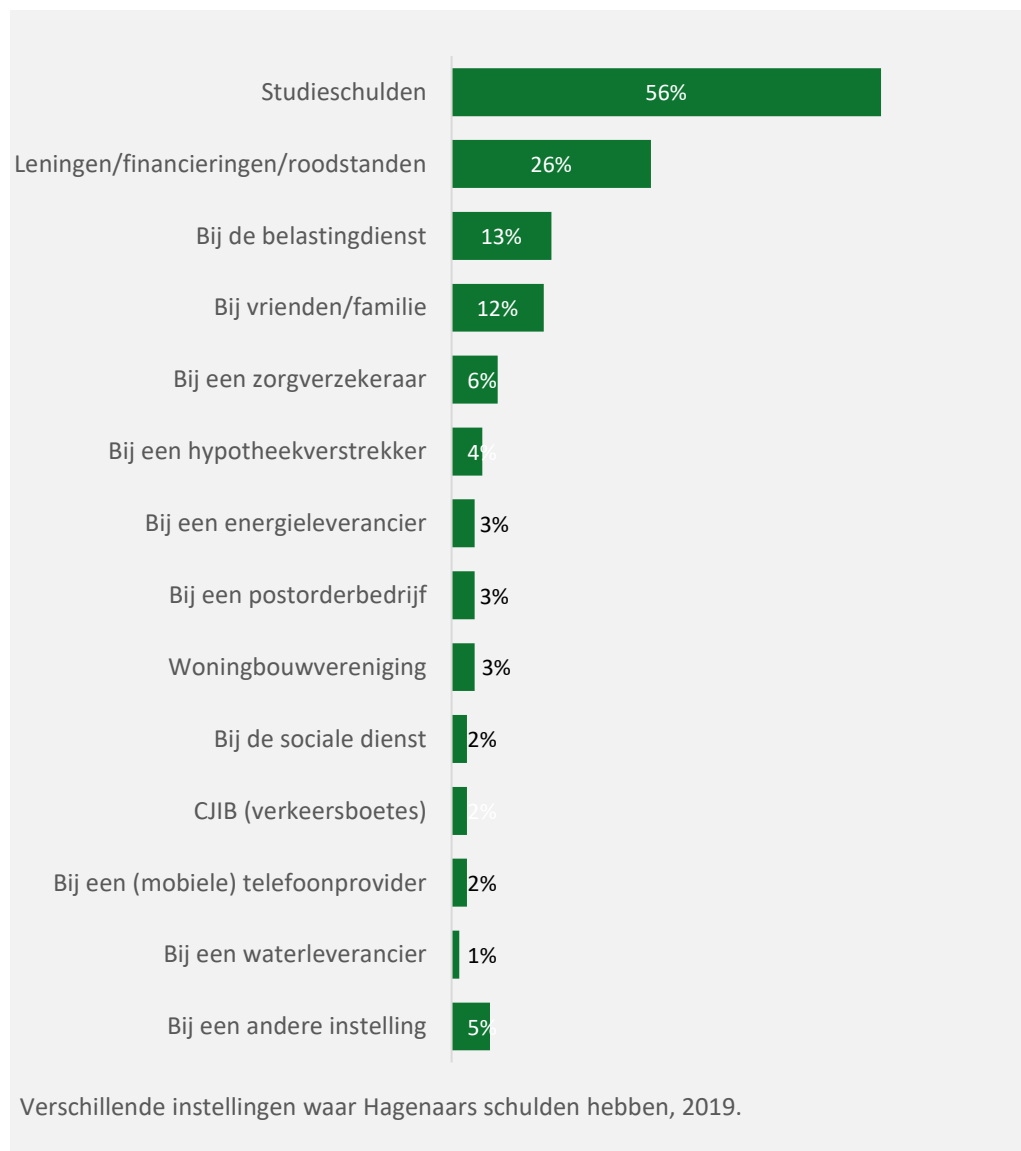
Hagenaars die wel eens moeten bezuinigen voelen zich veel minder gelukkig (6,8) dan Hagenaars die dit niet hoeven (8,0).

Eén op de vijf Hagenaars geeft aan schulden te hebben. Het gaat daarbij niet om een hypotheek of achterstallige rekeningen die op korte termijn kunnen worden betaald, maar wel om een studieschuld, een betalingsachterstand bij een webwinkel, een nog niet afbetaalde kredietfaciliteit of rood staan bij de bank. Inwoners van 16-29 jaar hebben meer dan gemiddeld schulden (34%), maar ook inwoners van 30-45 jaar (28%). Bij 75-plussers komt dit nauwelijks voor (4%). Bij hoger opgeleiden is vaker sprake van een schuld (22%) dan bij lager opgeleiden (16%). Dit kan erop duiden dat de studieschuld een belangrijk deel uitmaakt van de schulden die Hagenaars hebben. Naar stadsdeel komen schulden vaker voor in Centrum (29%) en Laak (29%). Hagenaars met schulden moeten veel vaker bezuinigen op eten of kleding (46%) dan Hagenaars zonder schulden (14%). Omdat de vraagstelling is gewijzigd, is geen vergelijking met voorgaande metingen mogelijk. Hagenaars die schulden hebben voelen zich iets minder gelukkig dan Hagenaars die geen schulden hebben, resp. 7,4 en 7,9. Het maakt wel wat uit waar men schulden heeft. Zo voelen vooral Hagenaars zich minder gelukkig die schulden hebben bij een energieleverancier (5,3), bij de sociale dienst (6,1), een huurachterstand hebben (6,2), een schuld bij een zorgverzekeraar (6,3) of bij vrienden of familie (6,3). Inwoners met schulden bij DUO voelen zich nauwelijks minder gelukkig (7,6).

Bij vier op de tien respondenten is de schuldensituatie gelijk gebleven (38%) en bij een vergelijkbaar aandeel is deze minder erg geworden (39%). Een kwart geeft aan dat de situatie is verergerd (23%). Dit geldt meer dan gemiddeld voor de jongeren van 16-29 jaar (35%). Vergeleken met vorig jaar is de situatie iets verbeterd. Toen gaf bijna een derde aan dat de schuldensituatie was verslechterd (31%) en een kwart dat het minder erg was geworden (25%).

De inwoners met schulden is gevraagd bij welke instellingen zij schulden hebben.

Bij iets meer dan de helft gaat het om studieschulden (56%) en bij een kwart om leningen, financieringen of rood staan bij de bank (26%). Iets meer dan één op de tien respondenten heeft een schuld bij de belastingdienst (13%) en/of bij vrienden of familie (12%). Het aandeel dat schulden heeft bij andere partijen is minder groot. Zo heeft nog 6% een schuld bij de zorgverzekeraar en 4% bij een hypotheekverstrekker. Bij de overige partijen heeft 3% of minder een schuld uitstaan. Vanwege een gewijzigde vraagstelling is een vergelijking met voorgaande jaren niet mogelijk.

Lager opgeleiden hebben over het algemeen vaker een schuld. Zo heeft ruim een derde een schuld bij een bank of financieringsinstelling (38%) tegenover een vijfde van de hoger opgeleiden (21%), een kwart een schuld bij vrienden of familie (24% tegenover 10% van de hoger opgeleiden), bij de belastingdienst (23%) tegenover een tiende van de hoger opgeleiden (9%) en een vijfde bij de zorgverzekeraar (18% tegenover 2% van de hoger opgeleiden). Ook hebben zij vaker een schuld bij de energieleverancier (8% tegenover 2% van de hoger opgeleiden), de woningbouwvereniging (7% tegenover 1% van de hoger opgeleiden) en de sociale dienst (6% tegenover 1% van de hoger opgeleiden).

Inwoners van Leidschendam-Ypenburg hebben meer dan gemiddeld een schuld bij een bank of financieringsinstelling (45%) evenals inwoners van Escamp (36%). Inwoners van Escamp hebben daarnaast vaker een belastingschuld (18%). Dit geldt ook iets vaker voor inwoners van Centrum (15%). Schulden bij DUO hebben vooral inwoners tot 45 jaar (73%). Hierbij gaat het voornamelijk om hoger opgeleiden (71% tegenover 4% van de lager opgeleiden).

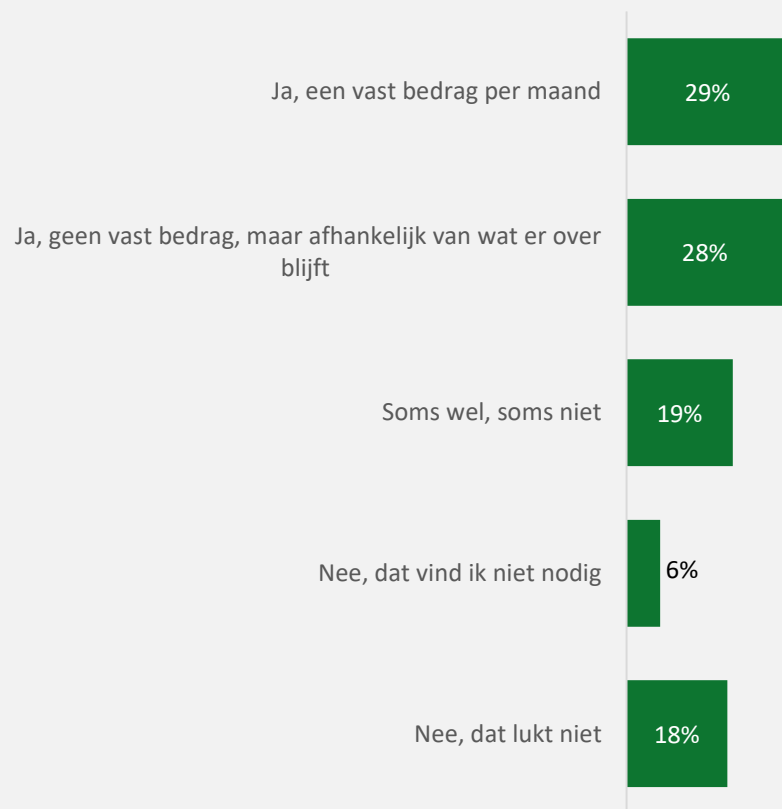
Hulp bij financiële situatie

Waar Hagenaars hulp hebben gezocht in verband met financiële situatie, 2019.

Drie kwart van de Hagenaars (77%) met schulden zoekt geen hulp in verband met de financiële situatie. Een kwart doet dit wel. Men gaat voornamelijk te rade bij vrienden, kennissen of familie (7%) of bij de schuldhulpverlening van de gemeente (5%). Omdat de antwoordcategorieën zijn gewijzigd vergeleken met voorgaande jaren, is een goede vergelijking in de tijd niet mogelijk.

Lager opgeleiden hebben vaker hulp gezocht bij de schuldhulpverlening van de gemeente (14% tegenover 2% van de hoger opgeleiden). Het gaat hierbij iets meer dan gemiddeld om inwoners van Escamp en Centrum (beiden 7%).

Spaart men maandelijks een bedrag, 2019

Iets meer dan de helft van de Hagenaars (56%) spaart maandelijks. Ruim een kwart (29%) spaart een vast bedrag per maand en eveneens ruim een kwart (29%) laat het bedrag afhangen van wat er overblijft. Daarnaast geeft nog één op de vijf respondenten (19%) aan dat men niet iedere maand spaart, soms wel en soms niet. Een kwart spaart dus niet iedere maand. Bij bijna één op de vijf lukt dat niet (19%) volgens eigen zeggen en een deel (6%) geeft aan dat men dit niet nodig vindt.

Hagenaars tot 45 jaar sparen iets vaker (61% iedere maand), 75-plussers doen dit minder vaak (47%). Het spaargedrag verschilt sterk naar opleidingsniveau. Zo spaart 66% van de hoger opgeleiden iedere maand en 39% van de lager opgeleiden. Zij geven meer dan gemiddeld aan dat dit niet lukt (31% tegenover 11% van de hoger opgeleiden). Inwoners van Leidschenveen-Ypenburg (67%, Haagse Hout (64%), Segbroek (64%) en Scheveningen (63%) sparen in verhouding meer dan gemiddeld. Inwoners van Laak (47%) en Centrum (51%) juist minder vaak.

Vragenlijst

De vragenlijst bestaat uit vraagblokken (hoofdstukken) die door en met de diensten en afdelingen van de gemeente Den Haag zijn samengesteld. Veel vraagblokken worden ieder jaar of elke twee jaar herhaald. Op verzoek van de diensten en afdelingen kunnen aanvullende vragen of nieuwe vraagblokken worden toegevoegd. De vragenlijst mag niet te lang zijn om irritatie bij de respondent te voorkomen. Jaarlijks wordt de vragenlijst met de diensten en afdelingen besproken om na te gaan of deze nog voldoet. De enquête bevat ook een aantal standaard sociaal-demografische en economische profielvragen.

Steekproef, respons en weging

Voor de Inwonersenquête Sociaal Domein is uit de Basisregistratie Personen (BRP) een steekproef getrokken van 9.000 Hagenaars, evenredig verdeeld over de 8 stadsdelen. De steekproef bevat een oversampling van jongeren tot 30 jaar (tot een verhouding éénderde-tweederde) om ervoor te zorgen dat er in absolute zin voldoende jongeren in de respons zitten. Ook is het aandeel van het stadsdeel Laak in de steekproef opgehoogd, omdat de respons hier traditioneel lager ligt dan gemiddeld. Omdat de responsbereidheid onder jongeren en inwoners van Laak in verhouding laag is, heeft de oversampling als consequentie dat het totale responspercentage lager wordt. Om toch voldoende respons (absolute aantallen) te kunnen behalen is de bruto steekproef dit jaar opgehoogd van 7.500 naar 9.000 per deelenquête. Omdat de vragenlijst voor het sociaal domein erg lang is, zijn enkele vraagblokken voor het sociaal domein (i.c. Buurthuizen, cultuurparticipatie en zwembaden en sporthallen) opgenomen in de deel-enquête Fysiek Domein.

Uiteindelijk hebben 1.612 inwoners aan het onderzoek Sociaal Domein meegewerkt, een respons van 18% ten opzichte van de bruto steekproef. De vragenlijst voor het Fysiek Domein is door 1.503 inwoners ingevuld (17%). De responspercentages zijn iets hoger dan vorig jaar (resp. 16% en 15%). Sommige respondenten hebben de vragenlijst niet volledig ingevuld. Dat betekent dat de respons voor sommige vraagblokken lager is. De meeste respondenten hebben de enquête online ingevuld (84%), 2% heeft een schriftelijke vragenlijst ingevuld en 15% is telefonisch afgenomen.

Deze respons is voldoende om op gemeenteniveau uitspraken te kunnen doen en in te kunnen zoomen op of verschil aan te geven tussen groepen bewoners (bijv. naar geslacht, leeftijd, stadsdeel en opleiding). De uitkomsten zijn gewogen naar geslacht, leeftijd en stadsdeel.

Bij iedere rapportage hoort een tabellenboek met alle (gewogen) uitkomsten naar deelpopulatie. De cijfers in de rapportage en het tabellenboek kunnen kleine afwijkingen vertonen als gevolg van weging en afrondingen.

Responsoverzicht

	Sociaal domein		Publiekszaken		Fysiek Domein		Ruimtelijk-Economisch domein	
	Vóór weging	Na weging	Vóór weging	Na weging	Vóór weging	Na weging	Vóór weging	Na weging
Den Haag	1612	1612	1567	1567	1503	1503	1538	1514
Loosduinen	180	149	177	145	183	139	193	138
Escamp	227	366	216	356	192	341	202	337
Segbroek	211	189	213	184	199	176	191	181
Scheveningen	197	174	189	169	177	162	179	165
Centrum	212	323	205	314	188	302	204	298
Laak	204	137	208	133	190	127	209	131
Haagse Hout	217	138	186	134	193	128	182	135
Leidschenveen-Ypenburg	163	137	173	133	181	127	178	131

Vraagblokken in de deel-onderzoeken:

* Ruimtelijk-Economisch Domein: bereikbaarheid; binnenstad; vervoerswijzekeuze; wonen; economie

* Sociaal Domein: buurthuizen; gezondheid en beperkingen (GGD); cultuurparticipatie; huiselijk geweld; integratie; jeugd; mantelzorg; sportdeelname; vrijwilligerswerk; zwembaden en sporthallen

* Fysiek Domein: dienstverlening op straat; hondenbeleid; handhaving; openbaar groen; openbare verlichting; beleving van water; schone Straat

* Publiekszaken: (online) dienstverlening; graffiti-beleid; contact met stadsdeelorganisatie; stadskrant; speelvoorzieningen en betrokkenheid bij bestuur en geluk en financiële situatie;

In de bovenstaande tabel is de respons (absolute aantallen) per stadsdeel weergegeven voor de vier verschillende domeinen, ongewogen en na correctie door weging. De vraagblokken economie, wonen en financiële situatie zijn in alle vier de vraagblokken meegenomen.

Representativiteit

Om uitspraken te doen over de gehele doelpopulatie moet de netto respons qua opbouw de werkelijke doelpopulatie zoveel mogelijk benaderen. Om dit te bereiken, is bij het trekken van de bruto steekproef rekening gehouden met de verdeling van de bevolking naar stadsdeel en leeftijd. Hierbij moet worden opgemerkt dat een volledig representatieve netto respons een “illusie” is, omdat de netto respons dan op alle denkbare variabelen gelijk moet zijn aan de populatie en veel variabelen moeilijk “beïnvloedbaar of controleerbaar” zijn. Zo zullen mensen die zich betrokken voelen bij de stad en mensen die geïnteresseerd zijn in informatie eerder aan een enquête deelnemen. Omgekeerd zijn er mensen, vaak met een lagere opleiding, waar de drempel om aan een dergelijk onderzoek mee te werken, veel hoger is. De profielvragen zijn ook gebruikt om de enquête-uitkomsten te kunnen wegen op basis van een aantal sleutelvariabelen. Zo zijn de gegevens per deelenquête gewogen naar stadsdeel, leeftijd en geslacht. In de rapportage zijn uitsluitend de resultaten na weging opgenomen.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheidsmarges

Door middel van het bevragen van een representatieve steekproef van de bevolking is het niet alleen mogelijk uitspraken te doen over degenen die geënquêteerd zijn, maar ook over de hele populatie waaruit die steekproef is getrokken. Hierbij geldt wel een bepaalde nauwkeurigheidsmarge. Doorgaans wordt bij het berekenen van deze marges uitgegaan van 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als het onderzoek 100 maal herhaald wordt, 95 keer een waarde gevonden wordt die in het berekende interval valt (zie bijbehorende tabel op de volgende dia).

Voorbeeld: Als van 300 respondenten de helft kiest voor een bepaald antwoord (50% antwoordt bevestigend op een bepaalde vraag), dan is het nauwkeurigheidinterval in de populatie 5,6%. Dat wil zeggen dat in 95 van de 100 keer de werkelijke waarde in de populatie ligt tussen 44,4% en 55,6%. Antwoordt 90% bevestigend op een bepaalde vraag dan ligt de waarde in de populatie tussen 86,6% en 93,4%. Het nauwkeurigheidinterval is dan + of - 3,4%. In dit rapport worden de gevonden percentages na weging weergegeven en niet de daarbij horende nauwkeurigheidintervallen omdat dit het rapport onleesbaar zou maken. In de figuurtitel en de bijbehorende tabellenboeken is wel aangegeven op welk absoluut aantal respondenten het resultaat is gebaseerd. Met behulp van de navolgende tabel kunnen de bijbehorende marges worden afgelezen.

Dimensus

■ Wilhelminasingel 1a | 4818 AA Breda | t. 076-515 03 04 | f. 076-515 13 88 | info@dimensus.nl | www.dimensus.nl

Representativiteit en betrouwbaarheid

aantal respondenten = n	gevonden percentage in de steekproef					
	5% of 95%	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
50	6,0	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
75	4,9	6,8	9,1	10,4	11,1	11,3
100	4,3	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	3,0	4,2	5,5	6,3	6,8	6,9
300	2,5	3,4	4,5	5,2	5,5	5,6
400	2,1	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	1,9	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	1,7	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	1,6	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	1,5	2,1	2,8	3,2	3,4	3,4
900	1,4	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
1000	1,4	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
1500	1,1	1,5	2,0	2,3	2,5	2,5

Nauwkeurighedsintervallen bij 95% betrouwbaarheid

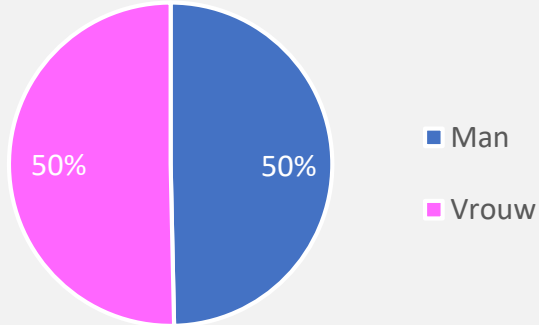
De mate van nauwkeurigheid neemt af naarmate het aantal respondenten kleiner is. Een en ander is vooral van belang als de vraag slechts door een beperkt aantal respondenten is beantwoord of als de resultaten worden uitgesplitst naar een aantal variabelen, waardoor er per onderverdeling een gering aantal respondenten resteert. Als het aantal respondenten klein is zijn de antwoorden niet verder uitgesplitst naar kenmerken.

Door de opmars van het internetgebruik verandert jaarlijks de verhouding tussen telefonische enquêtes en enquêtes via internet in de respons. De ontwikkeling in deze verhouding kan van invloed zijn op de uitkomsten van het onderzoek. Dat komt enerzijds omdat de kenmerken van de respondenten verschillen: met name mannen, jongeren, werkenden en hoger opgeleiden vullen de enquête vaker via internet in, terwijl in verhouding meer vrouwen, ouderen, niet-werkenden en lager opgeleiden worden bereikt via een telefonische enquête. Een tweede mogelijk effect van de toename van internetenquêtes is dat met name beoordelvingsvragen via internet minder "sociaal wenselijk" worden beantwoord dan telefonisch.

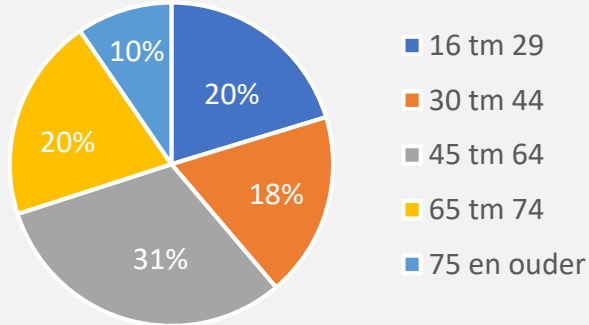
Dimensus

■ Wilhelminasingel 1a | 4818 AA Breda | t. 076-515 03 04 | f. 076-515 13 88 | info@dimensus.nl | www.dimensus.nl

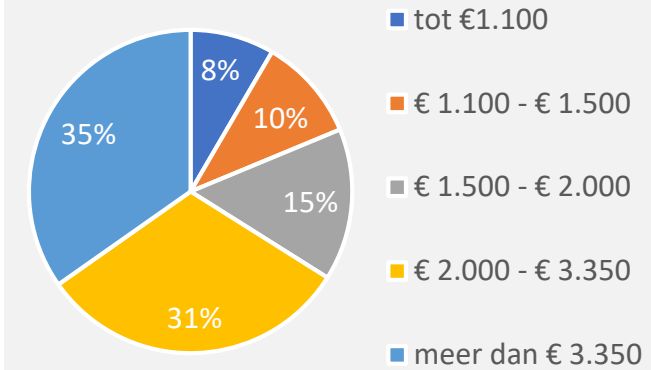
Kenmerken van de respondenten: onderzoek Sociaal Domein (vóór weging)

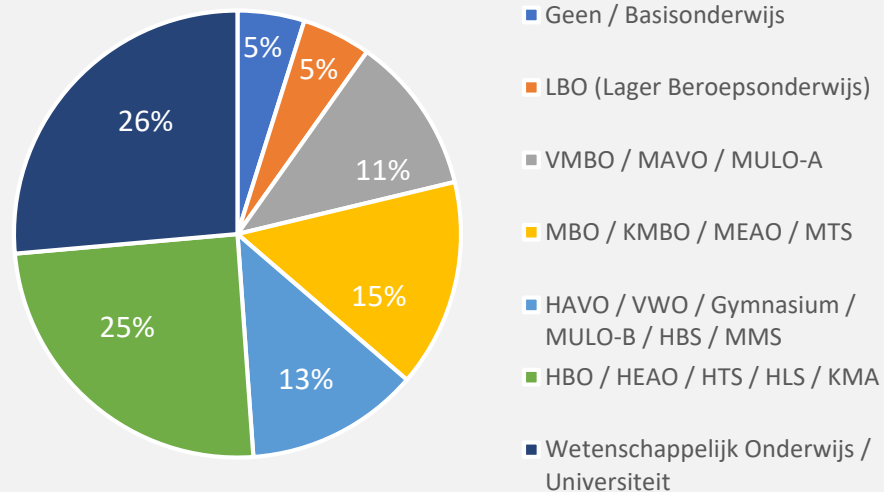
Geslacht van respondenten, n=1611

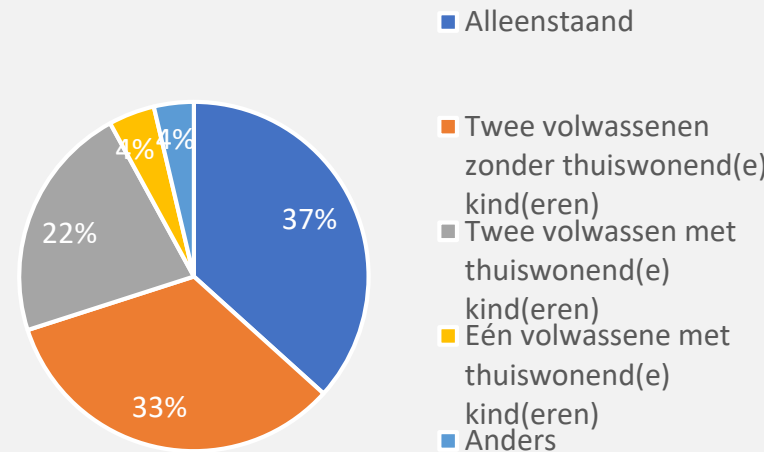
Leeftijd van respondenten, n=1611

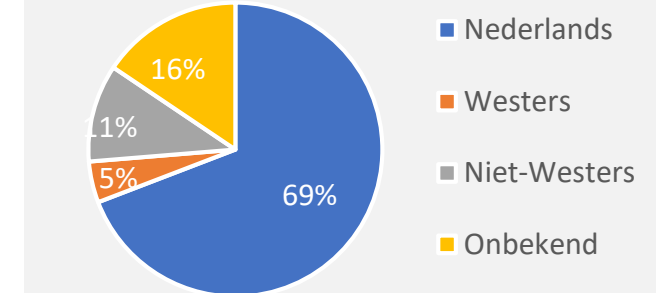
Nettoinkomen van respondenten, n=987

Opleidingsniveau van respondenten, n=1322

Huishoudenssamenstelling van respondenten, n=1382

Etniciteit van respondenten, n=1612

Dimensus en Companen: Bundeling van kennis, kunde en kracht

Dimensus helpt opdrachtgevers bij het vinden van passende antwoorden op hun beleidsvraagstukken op het brede maatschappelijke werkteerrein. Dit doen wij vanuit een bevlogenheid en passie voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek. U bent daarbij partner in het proces; een goed resultaat komt namelijk niet tot stand zonder goede input. De onderzoeken van Dimensus richten zich op thema's als leefbaarheid en veiligheid, wonen, zorg en welzijn, cultuur, sport en recreatie en klanttevredenheid.

Companen helpt gemeenten, regio's, woningcorporaties en zorginstellingen, onder andere door onderzoek naar vraag en aanbod op de woningmarkt; op het niveau van de regionale woningmarkt, op locatieniveau, op het niveau van uw vastgoedportefeuille. In de onderzoeken is er aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor zorg en diensten aan huis. Het onderzoek van Companen biedt een praktische opmaat voor advies, beleidsplannen en samenwerking.

Dimensus en Companen bundelen de krachten om u nog beter van dienst te kunnen zijn met innovatief onderzoek, passend bij uw vraag. Wij koppelen deskundigheid en logistieke ervaring, kwaliteit, flexibiliteit en een plezierige samenwerking aan een betaalbare prijs. In gezamenlijkheid ontwikkelen we producten. Voorbeeld hiervan is de GemeenteBeleidsMonitor (GBM) die inzicht geeft in waar uw gemeente staat op het gebied van leefbaarheid, veiligheid en sociale kracht. En ook het WoonWaardeModel, waarmee gericht informatie wordt verkregen voor gebiedsmarketing rond nieuwe woonbestemmingen, samen met potentiële bewoners.

Zo gaan Dimensus en Companen samen op zoek naar antwoorden op uw vragen!

Dimensus

■ Wilhelminasingel 1a | 4818 AA Breda | t. 076-515 03 04 | f. 076-515 13 88 | info@dimensus.nl | www.dimensus.nl

COMPANEN ADVIES VOOR
WONINGMARKT
EN LEEFOMGEVING